

KSZTAŁCENIE DUALNE W SZKOLNICTWIE ZAWODOWYM

Bogdan Kruszakin.

b.kruszakin@koveziu.edu.pl

Warszawa - Rzeszów, 3 grudnia 2015

r.

KSZTAŁCENIE DUALNE W SZKOLNICTWIE ZAWODOWYM

**Niektóre rzeczy trzeba zrobić
lepiej,**

niż były robione dotąd

H. Jackson Brown

Nowe kształcenie zawodowe

**ZHARMONIZOWANIE
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
Z RYNKIEM PRACY**

Zmodyfikowanie klasyfikacji
zawodów szkolnictwa
zawodowego

Podział zawodów na
kwalifikacje

Podstawa programowa w
języku efektów uczenia się

Możliwość „poziomego”
rozszerzania-uzyskiwania
kwalifikacji

„Oddzielenie” kwalifikacji od
poziomu wykształcenia

**Realizacja idei uczenie się
przez całe życie LLL**

Ułatwianie uzyskiwania
wykształcenia zawodowego
oraz uzupełniania kwalifikacji i
zdobywanie nowego zawodu

**Otwarcie na efekty uczenia się
formalnego, pozaformalnego i
nieformalnego**

Włączenie szkół prowadzących
kształcenie zawodowe w
systemie kształcenia
ustawicznego

Umożliwienie osobom
dorosłym nabywanie
kwalifikacji zawodowych w
formach kursowych

Ujednoczenie systemu
egzaminów „zawodowych”

**WSPÓŁPRACA Z
PRACODAWCAMI (SYSTEM
DUALNY, STREFY
EKONOMICZNE)**

Nowe pozaszkolne formy
kształcenia ustawicznego
**kwalifikacyjne kursy zawodowe
(KKZ), kursy umiejętności
zawodowych (KUZ), oraz KKO**

Dostosowanie struktury
szkolnictwa do nowego
modelu kształcenia
zawodowego i ustawicznego

Proszę uzupełnić poniższy schemat zgodnie z oznaczeniami:

Zaznaczyć podwójną strzałką ścieżki umożliwiające podwyższanie poziomu wykształcenia w ramach realizacji obowiązku nauki	
Zaznaczyć przerywaną strzałką ścieżki umożliwiające podwyższanie poziomu wykształcenia w ramach kształcenia ustawicznego	
Zakreślić linią ciągłą zakres kształcenia obejmujący realizację obowiązku nauki	
Zaznaczyć strzałką pojedynczą możliwość podwyższania kwalifikacji w ramach kształcenia ustawicznego	
Zakreślić zakres kształcenia objęty: obowiązkiem szkolnym obowiązkiem nauki	

Art. 15. (USO)

1. Nauka jest obowiązkowa do ukończenia 18 roku życia.

[2. Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat oraz trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia.]

<2. Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat, oraz trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia.>

SP - szkoła podstawowa

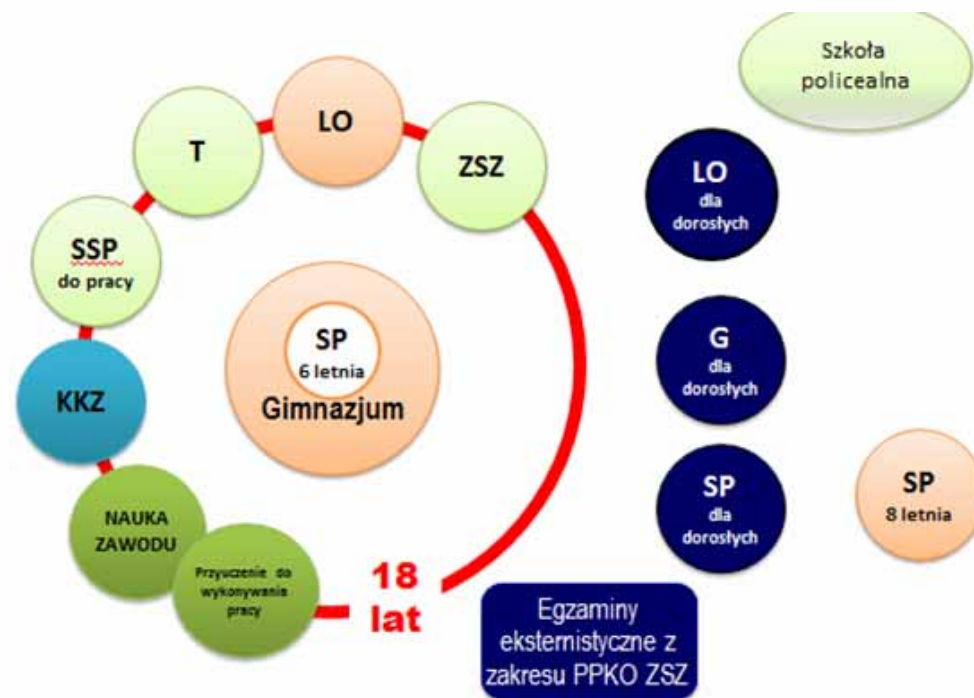
G - gimnazjum

LO - liceum ogólnokształcące

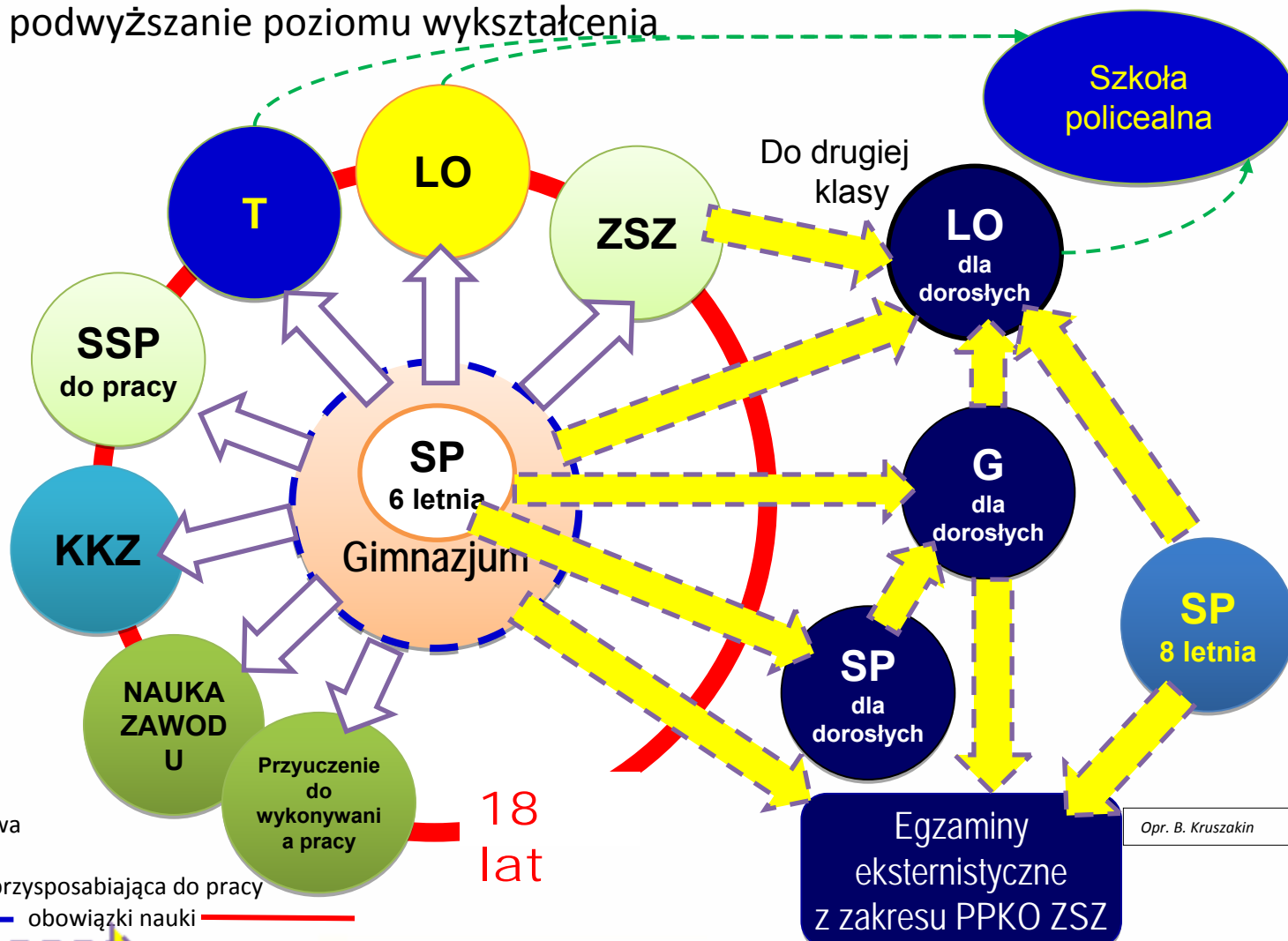
ZSZ - zasadnicza szkoła zawodowa

T - technikum

SSP do pracy - szkoła specjalna przysposabiająca do pracy

Obowiązek nauki, podwyższanie poziomu wykształcenia

SP - szkoła podstawowa
G - gimnazjum
LO - liceum ogólnokształcące
ZSZ - zasadnicza szkoła zawodowa
T - technikum

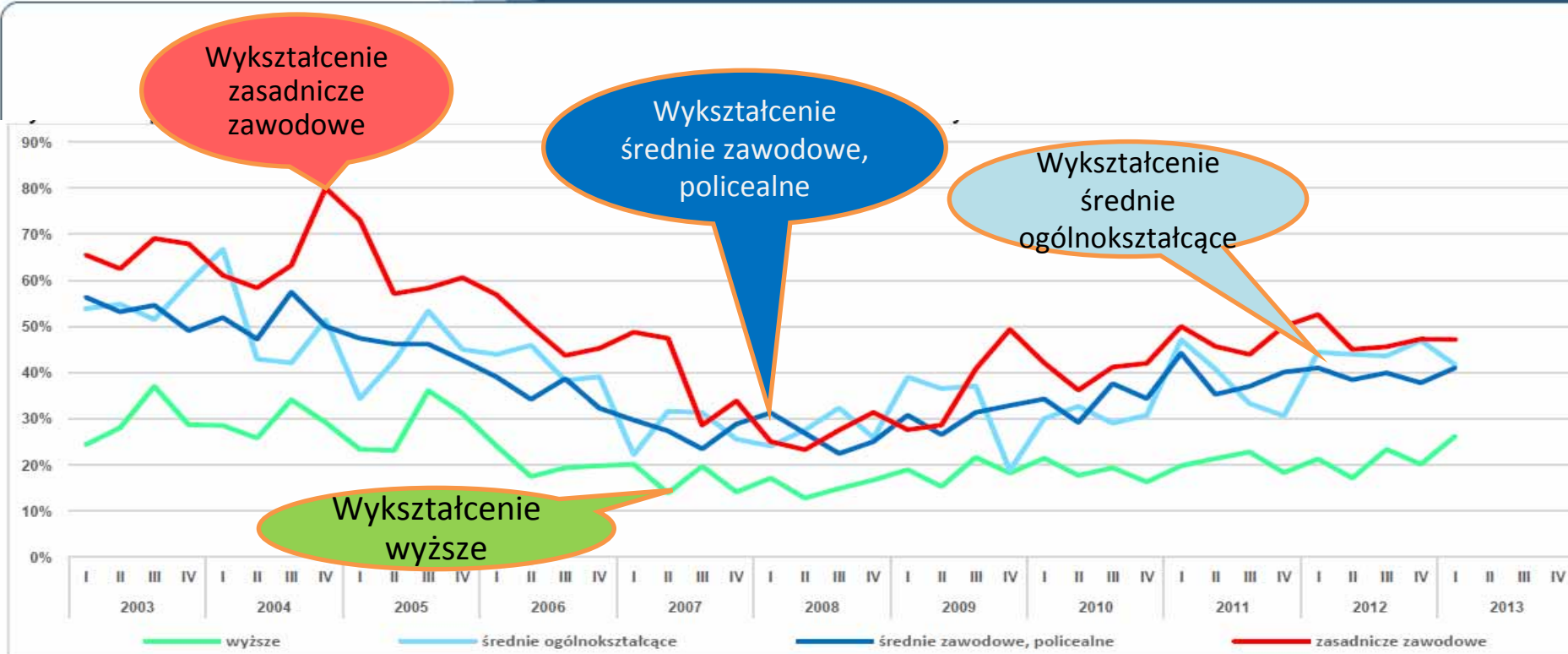
SSP do pracy - szkoła specjalna przysposabiająca do pracy

Obowiązek szkolny — — — — — obowiązek nauki

Opr. B. Kruszakin

Stopa bezrobocia absolwentów w Polsce w latach 2003-2013(I kw.) według wykształcenia

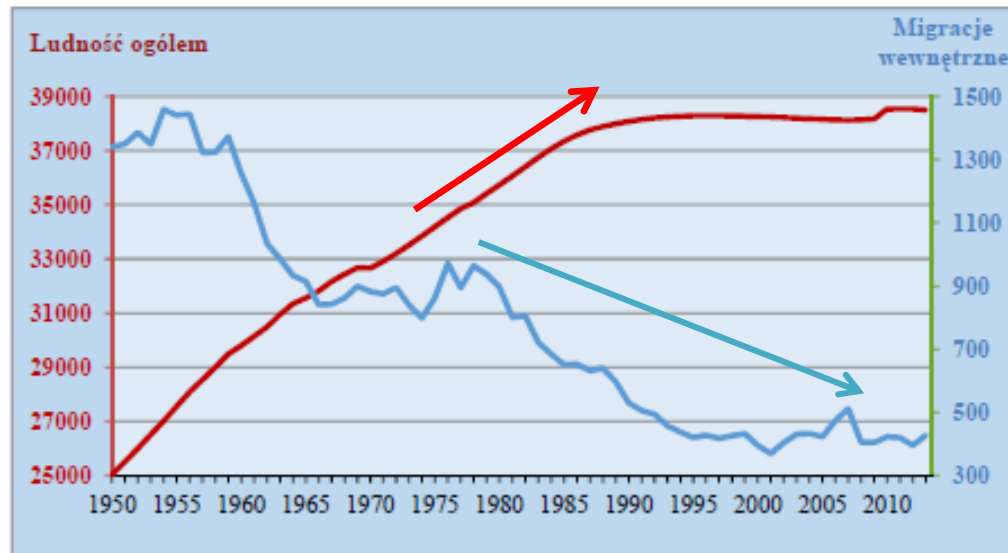
Źródło: MEN, na podstawie danych GUS z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności

Prognozy – uwarunkowania

DEMOGRAFIA

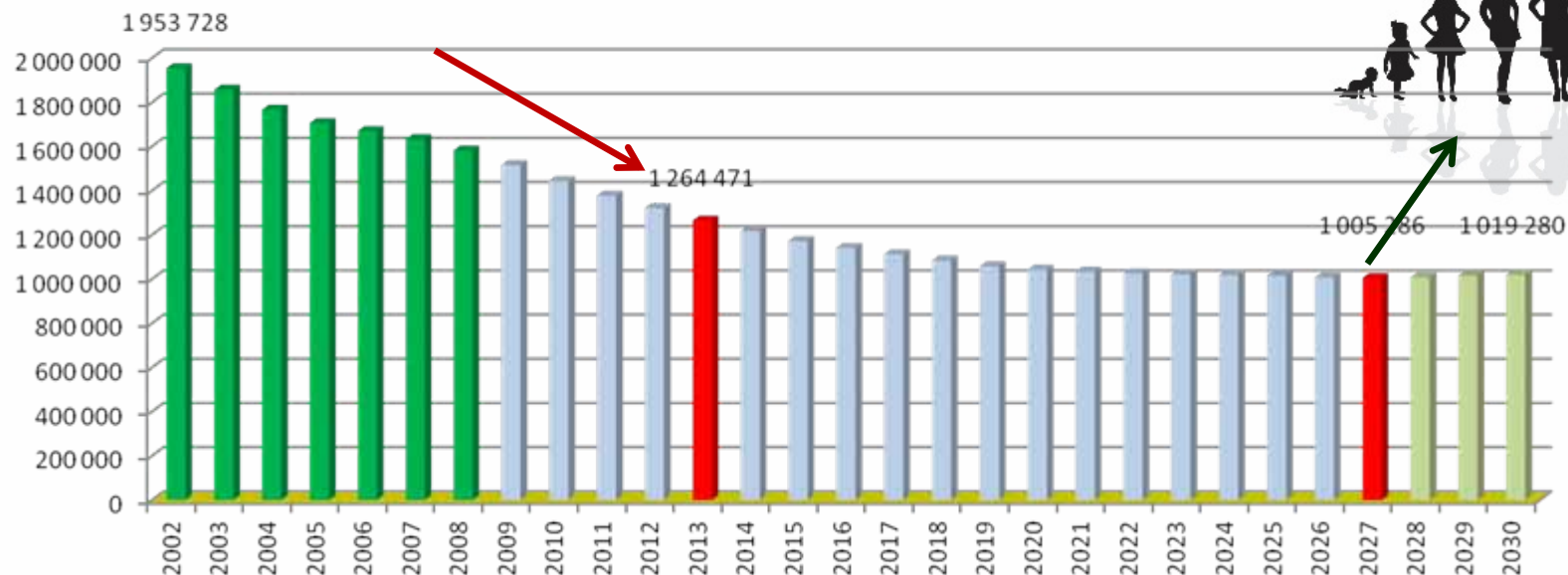

Wg danych GUS „Prognoza ludności na lata 2014-2050”

Ludność i migracje wewnętrzne (w tys.)1950-2013

Prognozy – uwarunkowania

Wg danych GUS w 2009 r. w Polsce było ok. 1,5 mln młodzieży w wieku 16-18 lat, czyli o ponad 190 tys. mniej (ok 12%) w porównaniu z 2005r

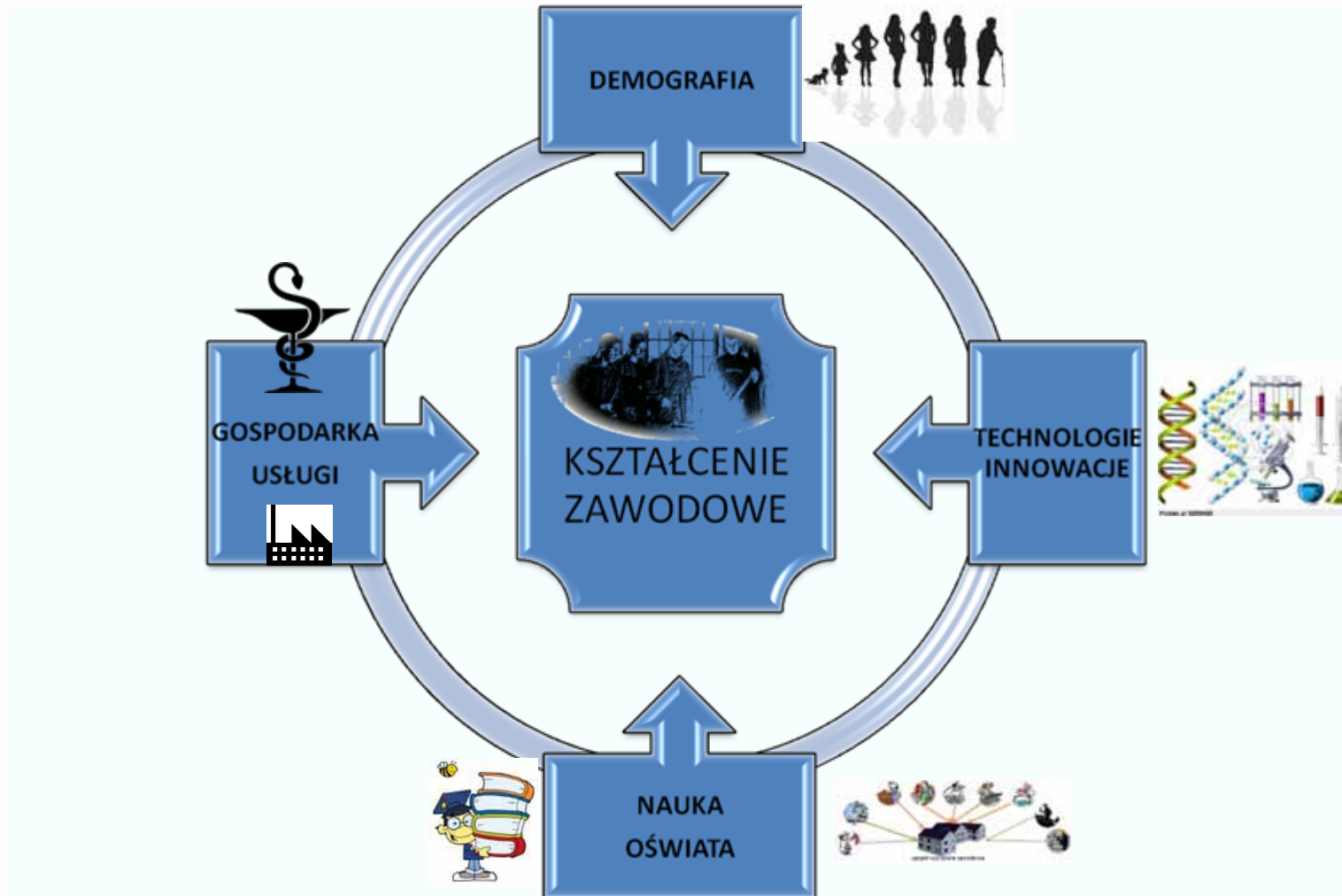
W 2020 r. liczba ta spadnie do poziomu ok. 1 mln osób, czyli będzie mniejsza o ok. 500 tys. (ok. 33%) w porównaniu z rokiem 2009

Te dane zaskoczyły zarówno **GUS, który przewidywał** liczbę narodzin na 418,0 tys., jak i demografów
W 2009 r. **urodziło się** w naszym kraju 419,4 tys. dzieci, a w 2010 r. tylko 413,3 tys.

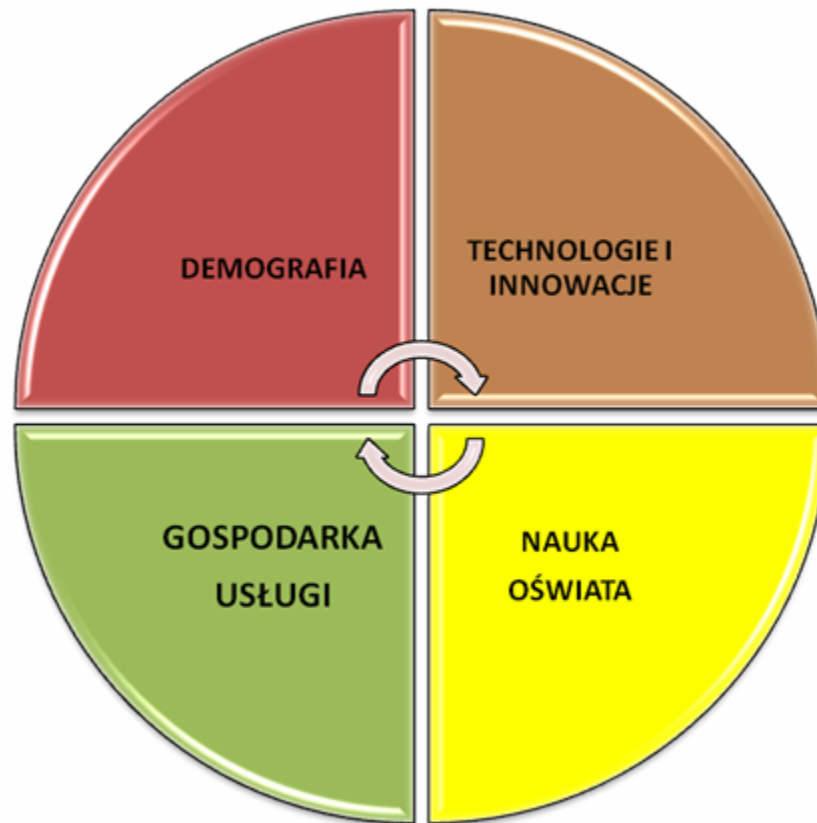
Prognozy – uwarunkowania, Kształcenie zawodowe

Prognozy – uwarunkowania, Kształcenie zawodowe

Prognozy – uwarunkowania

https://www.youtube.com/watch?v=-CYT4PFV_Hs

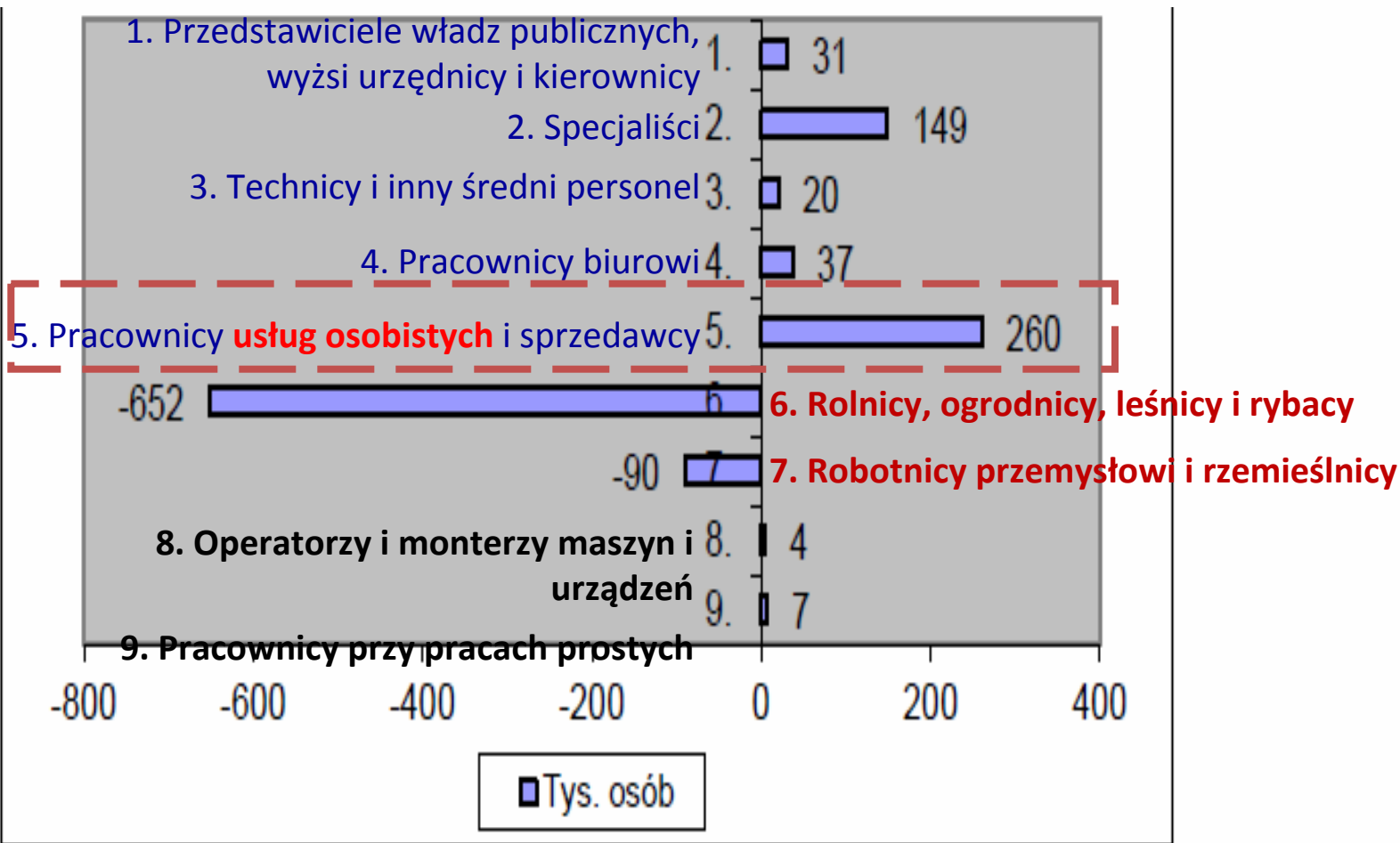

Twórca i prezes Amazona Jeff Bezos dał się już poznać z innowacyjnego podejścia do biznesu. Teraz idzie o krok dalej. A nawet o kilka kroków. Właśnie ujawnił, że jednym z jego najbliższych planów:

jest wprowadzenie dostawy zakupionych produktów przez... latające maszyny. Chodzi tutaj oczywiście o znane drony. Paczka nie może być cięższa niż 2,26 kg. To jednak nie powinien być problem, ponieważ aż 86 proc. wszystkich zamówień mieści się w tej kategorii.

<http://natemat.pl/83987,amazon-bedzie-dostarczal-zamowienia-za-pomoca-dronow-w-30-minut-doleca-przed-dom-klienta>

GRUPY ZAWODÓW:

Źródło: MPIPS na podstawie danych publikacji: Skills supply and demand in Europe, Medium-term forecast up to 2020, CEDEFOP, 2010

Źródło: MEN, na

Czy potrzebni są sprzedawcy?

<https://www.youtube.com/watch?v=LUTnsHQE6B8>

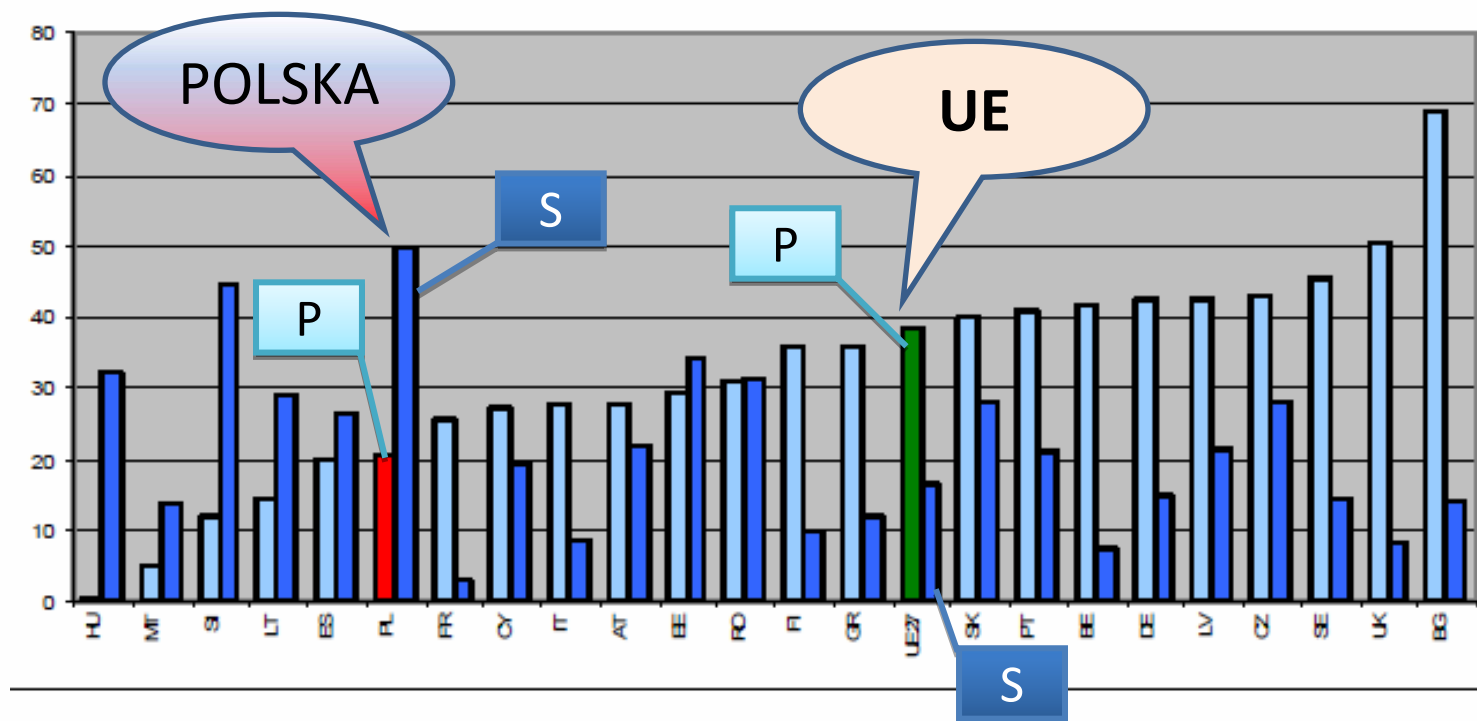
https://www.youtube.com/watch?v=-CYT4PFV_Hs

Organizowanym przez:

- pracodawców (kolor jaśniejszy)
- instytucje szkolące (kolor ciemniejszy)

P

S

Dyrektor szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w porozumieniu z **organem prowadzącym szkołę** ustala zawody, w których kształci szkoła po zasięgnięciu opinii:

- ✓ powiatowej rady rynku pracy oraz
- ✓ **wojewódzkiej** rady rynku pracy

co do zgodności z potrzebami rynku pracy.

* Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego Dz. U. z 2012 r. poz. 184 z późn. zmianami

Jürgen Hogeforster - Hanseatic Parliament

„Rzadko pojawiają się nowe zawody,
ale zmieniają się ich treści”

Technik mechanizacji rolnictwa → Technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki

Technik technologii odzieży → Technik przemysłu mody

Monter instalacji sanitarnych → Monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych

Technik lotniskowych służb operacyjnych

Jeździec

Kierowca mechanik

Przetwórca ryb

Technik chłodnictwa i klimatyzacja

Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej

Technik urządzeń dźwigowych

Mechanik motocyklowy

Zawód symbol	kwalfi- kacja PP	kwalfi- kacja K	Kwalifikacja	KKZ
technik pożarnictwa 311919	Z.22.	K1	K1 Wykonywanie działań ratowniczych	X
	Z.23.	K2	K2 Zarządzanie działaniami ratowniczymi	X
technik elektroradiolog 321103	Z.21.	K1	K1 Świadczenie usług medycznych w zakresie diagnostyki obrazowej, elektromedycznej i radioterapii	-
technik sterylizacji medycznej 321104	Z.20.	K1	K1 Wykonywanie dezynfekcji i sterylizacji medycznej	-
technik farmaceutyczny 321301	Z.19.	K1	K1 Sporządzanie i wytwarzanie produktów leczniczych oraz prowadzenie obrotu środkami farmaceutycznymi i materiałami medycznymi	-
protetyk słuchu 321401	Z.18.	K1	K1 Świadczenie usług medycznych w zakresie protetyki słuchu	-
technik dentystryczny 321402	Z.17.	K1	K1 Wykonywanie i naprawa wyrobów medycznych z zakresu protetyki dentystrycznej, ortodoncji oraz epitez twarzy	-
technik ortopeda 321403	Z.2.	K1	K1 Wykonywanie i dobieranie przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych	-
dietetyk 322001	Z.16.	K1	K1 Świadczenie usług w zakresie dietetyki	-
asystentka stomatologiczna 325101	Z.15.	K1	K1 Asystowanie lekarzowi dentyście i utrzymanie gabinetu w gotowości do pracy	-
higienistka stomatologiczna 325102	Z.14.	K1	K1 Prowadzenie działalności profilaktyczno-leczniczej pod nadzorem i na zlecenie lekarza dentystry oraz utrzymanie gabinetu w gotowości do pracy i prowadzenie promocji zdrowia	-
technik masażysta 325402	Z.1.	K1	K1 Świadczenie usług w zakresie masażu	-
technik bezpieczeństwa i higieny pracy 325509	Z.13.	K1	K1 Zarządzanie bezpieczeństwem w środowisku pracy	-
ratownik medyczny 325601	Z.12.	K1	K1 Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych i innych świadczeń opieki zdrowotnej w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego oraz prowadzenie edukacji w tym zakresie	-
opiekunka dziecięca 325905	Z.11.	K1	K1 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka	-
ortoptystka 325906	Z.10.	K1	K1 Świadczenie usług medycznych w zakresie ortoptyki	-
terapeuta zajęciowy 325907	Z.9.	K1	K1 Świadczenie usług w zakresie terapii zajęciowej	-
asystent osoby niepełnosprawnej 341201	Z.8.	K1	K1 Udzielanie pomocy i organizowanie wsparcia osobie niepełnosprawnej	X*
opiekun osoby starszej 341202	Z.7.	K1	K1 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej	-
opiekun w domu pomocy społecznej 341203	Z.6.	K1	K1 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej	-
opiekunka środowiskowa 341204	Z.5.	K1	K1 Świadczenie usług opiekuńczych	X*
opiekun medyczny 532102	Z.4.	K1	K1 Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej	X
technik ochrony fizycznej osób i mienia 541315	Z.3.	K1	K1 Ochrona osób i mienia	X

Cele i kierunki działań polityki LLL w Polsce:

Cel strategiczny:

Dzieci i młodzież dobrze przygotowane do uczenia się przez całe życie oraz osoby dorosłe poszerzające i uzupełniające swoje kompetencje i kwalifikacje odpowiednio do stojących przed nimi wyzwań w **życiu zawodowym, społecznym i osobistym.**

Cele i kierunki działań polityki LLL w Polsce:

Cele operacyjne:

- ✓ **Cel 1: Kreatywność i innowacyjność osób**
- ✓ **Cel 2: Przejrzysty i spójny krajowy system kwalifikacji**
- ✓ **Cel 3: Różnorodna i dostępna oferta form wczesnej opieki i edukacji**
- ✓ **Cel 4: Kształcenie i szkolenie dopasowane do potrzeb zrównoważonej gospodarki, zmian na rynku pracy i potrzeb społecznych**
- ✓ **Cel 5: Środowisko pracy i zaangażowania społecznego sprzyjające uczeniu się przez całe życie**

Cele i kierunki działań polityki LLL w Polsce:

Cel strategiczny:

Dzieci i młodzież dobrze przygotowane do uczenia się przez całe życie oraz osoby dorosłe poszerzające i uzupełniające swoje kompetencje i kwalifikacje odpowiednio do stojących przed nimi wyzwań w **życiu zawodowym, społecznym i osobistym.**

Cele i kierunki działań polityki LLL w Polsce:

Cele operacyjne:

- ✓ Cel 1: Kreatywność i innowacyjność osób
- ✓ Cel 2: Przejrzysty i spójny krajowy system kwalifikacji
- ✓ Cel 3: Różnorodna i dostępna oferta form wczesnej opieki i edukacji
- ✓ Cel 4: Kształcenie i szkolenie dopasowane do potrzeb zrównoważonej gospodarki, zmian na rynku pracy i potrzeb społecznych
- ✓ Cel 5: Środowisko pracy i zaangażowania społecznego sprzyjające uczeniu się przez całe życie

Uczenie się formalne

– uczenie się poprzez udział w programach kształcenia i szkolenia prowadzących do uzyskania kwalifikacji.

Uczenie się pozaformalne

– uczenie się zorganizowane instytucjonalnie jednak poza programami kształcenia i szkolenia prowadzącymi do uzyskania kwalifikacji.

Uczenie się incydentalne nieformalne

– uczenie się niezorganizowane instytucjonalnie, realizowane w sposób zamierzony lub niezamierzony.

Opracował: Bogdan Kruszakin

Edukacja formalna

– kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły, uczelnie i inne podmioty systemu oświaty i systemu szkolnictwa wyższego, w ramach programów, które bezpośrednio prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnej, świadectwa ukończenia studiów podyplomowych.

Edukacja pozaformalna

– kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą bezpośrednio do uzyskania kwalifikacji pełnej lub świadectw

Uczenie się

incydentalne **nieformalne**

– uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i pozaformalną

Opracował: Bogdan Kruszakin

KWALIFIKACJA

Określony zestaw efektów uczenia się – zgodnych z ustalonymi standardami – których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną instytucję

KWALIFIKACJA PEŁNA

Kwalifikacja zarejestrowana, nadawana wyłącznie w ramach systemów oświaty i szkolnictwa wyższego po osiągnięciu efektów uczenia się odpowiadających wymaganiom dla kwalifikacji nadawanych po określonych etapach kształcenia.

KWALIFIKACJA CZĄSTKOWA

Kwalifikacja zarejestrowana, która nie jest kwalifikacją pełną.

Kwalifikacje cząstkowe mogą być tworzone zarówno w systemach oświaty i szkolnictwa wyższego, jak i poza nimi.

W przypadku kwalifikacji cząstkowych zakres wymaganych efektów uczenia się jest z zasady węższy niż w przypadku kwalifikacji pełnych.

Dr Tomasz Saryusz-Wolski Instytutu Badań Edukacyjnych

„ .... przestaje być ważne gdzie osoba uzyskała kwalifikacje, ale jest ważne czy je osiągnęła....”

IDENTYFIKACJA
efektów
uczenia się uzyskanych
przez osobę
indywidualną w drodze
uczenia się
pozaformalnego i
nieformalnego

DOKUMENTOWANIE
efektów
uczenia się uzyskanych przez
osobę indywidualną w drodze
uczenia się pozaformalnego i
nieformalnego

OCENA
efektów
uczenia się uzyskanych
przez osobę indywidualną
w drodze uczenia się
pozaformalnego i
nieformalnego

POŚWIADCZENIE
wyników efektów uczenia się
uzyskanych przez indywidualną
osobę w drodze uczenia się
pozaformalnego
i nieformalnego w formie
kwalifikacji, punktów lub osiągnięć
prowadzących do uzyskania
kwalifikacji bądź
w innej formie

Efekty uczenia się – wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się

Powszechność systemu zależeć może również od tego czy czas trwania całego procesu będzie konkurencyjny wobec uzyskania kwalifikacji w systemie formalnym lub pozaformalnym.

WALIDACJA

Wieloetapowy proces sprawdzania, czy – niezależnie od sposobu uczenia się – kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Walidacja prowadzi do certyfikacji

CERTYFIKOWANIE

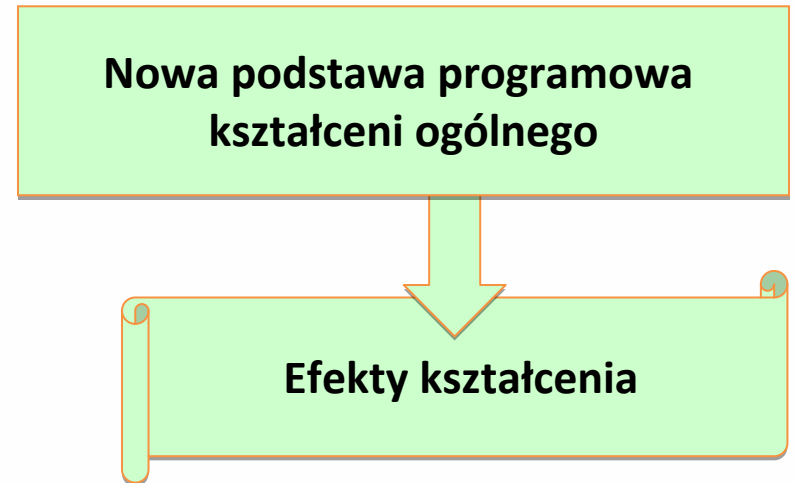
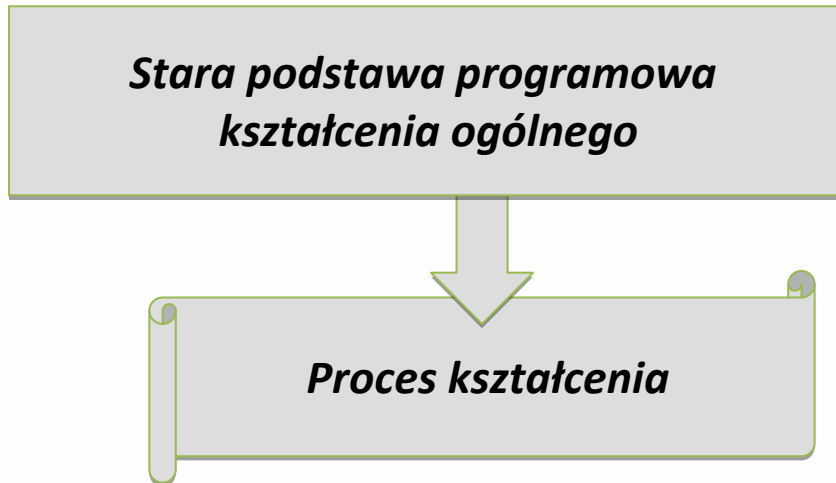
Proces, w którego wyniku uczący się otrzymuje od upoważnionej instytucji formalny dokument, stwierdzający, że osiągnął określoną kwalifikację. Certyfikacja następuje po walidacji.

..

Podstawę programową wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego

Podstawa programowa kształcenia ogólnego:

- dla szkół podstawowych I etap edukacyjny: klasy I-III Edukacja wczesnoszkolna
- dla szkół podstawowych II etap edukacyjny: klasy IV-VI
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym w szkołach podstawowych i gimnazjach.
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla zasadniczych szkół zawodowych
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół policealnych
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Dla każdego przedmiotu, na koniec każdego etapu kształcenia:

- cele kształcenia sformułowane są w języku wymagań ogólnych,
- treści nauczania oraz oczekiwane umiejętności uczniów sformułowane są w języku wymagań szczegółowych.

Wymagania te stanowią:

- podstawę oceniania wewnątrzszkolnego,
- **jedyną** podstawę oceniania na egzaminach zewnętrznych.

Efekty uczenia się – wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się

Reforma programowa wprowadza korelację kształcenia ogólnego z kształceniem zawodowym obejmującym także

kompetencje kluczowe

1. **Porozumiewanie się w języku ojczystym**
2. Porozumiewanie się w językach obcych
3. **Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne**
4. Kompetencje informatyczne
5. **Umiejętność uczenia się**
6. Kompetencje społeczne i obywatelskie
7. Inicjatywność i przedsiębiorczość
8. Świadomość i ekspresja kulturowa

Reforma programowa wprowadza korelację
kształcenia ogólnego
z kształceniem zawodowym obejmującym także
kompetencje kluczowe

Dlatego też nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego
i podstawy programowe kształcenia w zawodach
mają się wzajemnie uzupełniać w dążeniu do celu,
jakim jest zapewnienie absolwentom możliwości
dalszego kształcenia i funkcjonowania na rynku pracy

Art. 3. USO

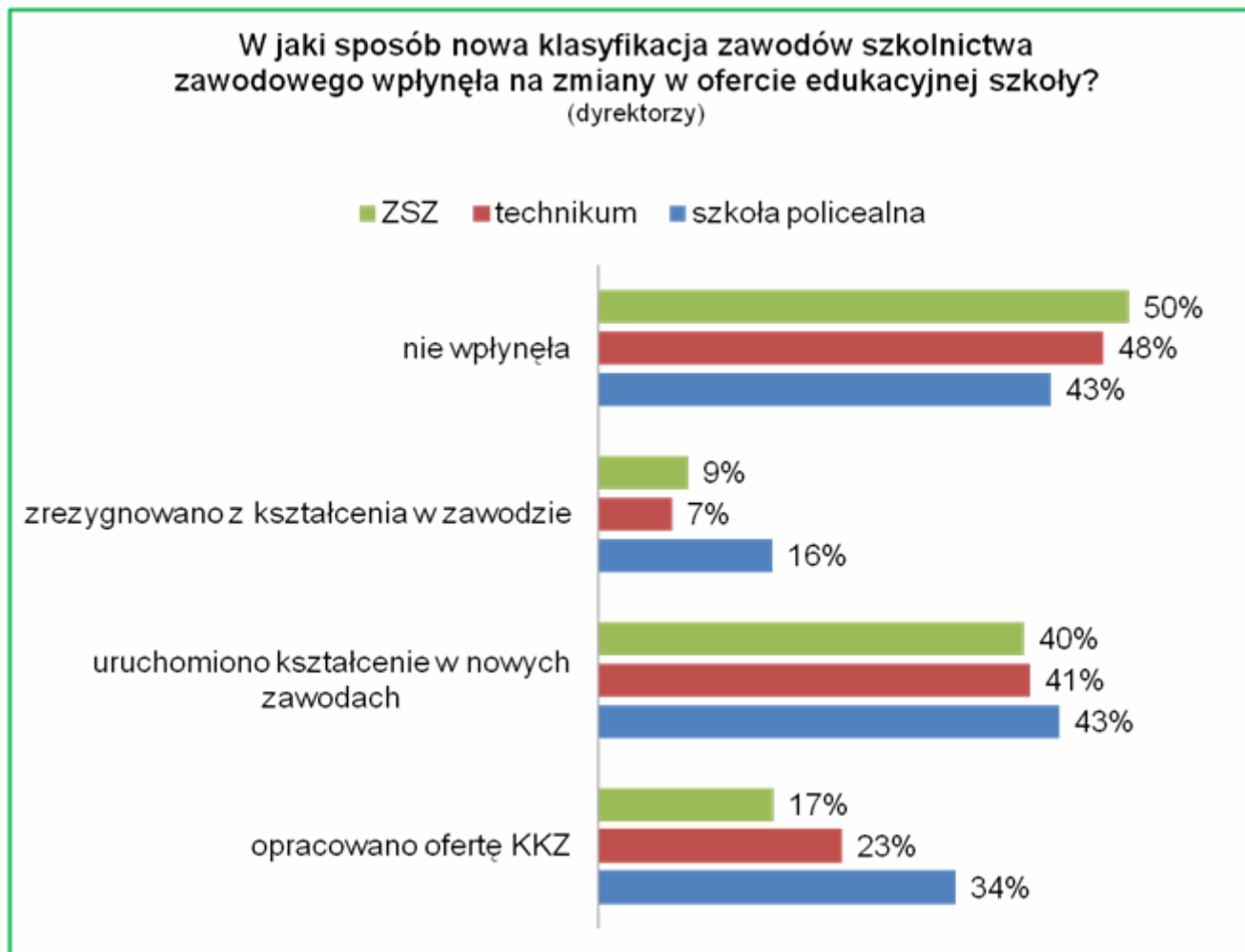
Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o

13a) podstawie programowej kształcenia w zawodach

– należy przez to rozumieć obowiązkowe zestawy celów kształcenia i treści nauczania opisanych w formie oczekiwanych **efektów kształcenia**: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, niezbędnych dla zawodów lub kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach, uwzględniane w programach nauczania i umożliwiające ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych oraz warunki realizacji kształcenia w zawodach, w tym zalecane wyposażenie w pomoce dydaktyczne

Monitorowanie PPKZ

W jaki sposób nowa klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego wpłynęła na zmiany w ofercie edukacyjnej szkoły?
(dyrektorzy)

TREŚCI NAUCZANIA

oczekiwane nie później niż na koniec etapu edukacyjnego

EFEKTY KSZTAŁCENIA:

**EFEKTY
KSZTAŁCENIA
WSPÓLNE DLA
WSZYSTKICH
ZAWODÓW**

**EFEKTY
KSZTAŁCENIA
WSPÓLNE DLA
ZAWODÓW
W RAMACH
OBSZARU**

**EFEKTY KSZTAŁCENIA
WŁAŚCIWE
DLA KWALIFIKACJI
WYODRĘBNIONYCH W
ZAWODACH**

**KSZTAŁCENIA
KOMPETENCJE PERSONALNE I SPOŁECZNE**

Podstawa programowa, została określona w trzech częściach:

- 1) **część I** określa ogólne cele i zadania kształcenia zawodowego oraz obejmuje tabelę zawierającą wykaz kwalifikacji wraz z ich powiązaniem z zawodami i efektami kształcenia;
- 2) **część II** określa: efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów, efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru kształcenia stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów oraz efekty kształcenia właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach;
- 3) **część III** określa opis kształcenia w poszczególnych zawodach zawierający: nazwy i symbole cyfrowe zawodów, zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, cele kształcenia w zawodach, nazwy kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach, warunki realizacji kształcenia w zawodach, minimalną liczbę godzin kształcenia zawodowego oraz możliwości uzyskania dodatkowych kwalifikacji w zawodach w ramach obszaru.

1. CELE KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA

- 1) efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów
- 2) efekty kształcenia wspólne dla zawodu w ramach obszaru kształcenia
- 3) efekty kształcenia właściwe dla zawodu, opisane w kwalifikacjach wyodrębnionych w tym zawodzie

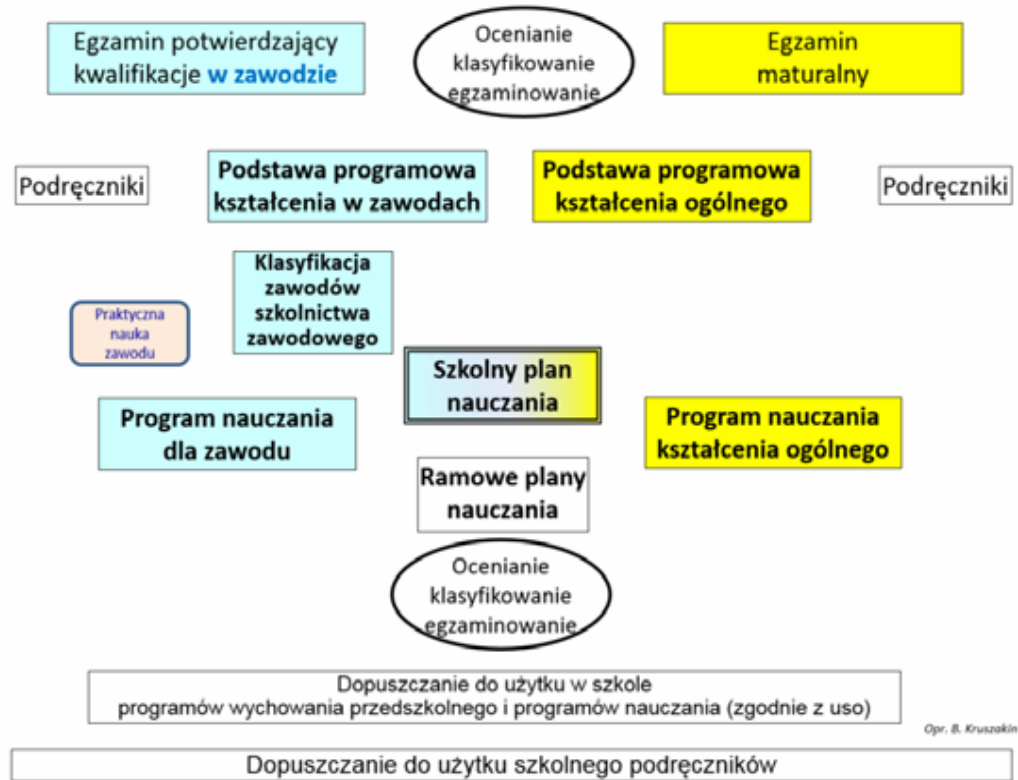
3. WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

4. MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

5. MOŻLIWOŚCI UZYSKIWANIA DODATKOWYCH KWALIFIKACJI W ZAWODACH W RAMACH OBSZARU KSZTAŁCENIA, OKREŚLONEGO W KLASYFIKACJI ZAWODÓW SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

Proszę określić (graficznie) wzajemne zależności występujące w realizacji procesów:

- tworzeniu szkolnego planu nauczania
- konstruowaniu programu nauczania,
- dopuszczania do użytku szkolnego podręczników
- przeprowadzania egzaminów zewnętrznych

Opr. B. Kruszkain

Ocenianie
klasyfikowanie
egzaminowani
e

Egzamin
maturalny

Podstawa programowa
kształcenia ogólnego

Podręcznik
i

Szkolny plan
nauczania

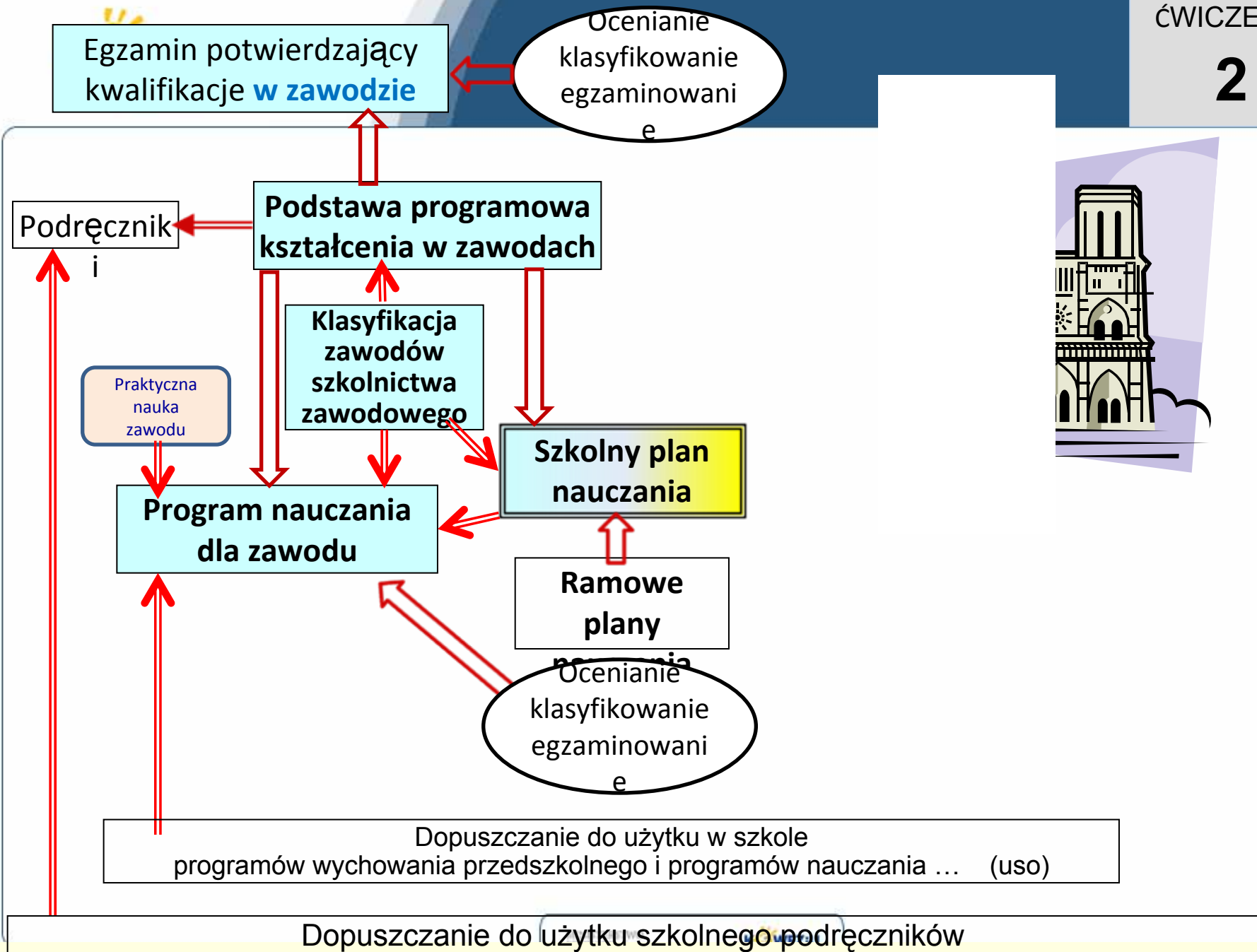
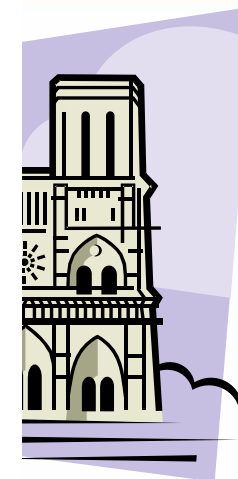
Program nauczania
kształcenia ogólnego

Ramowe
plany

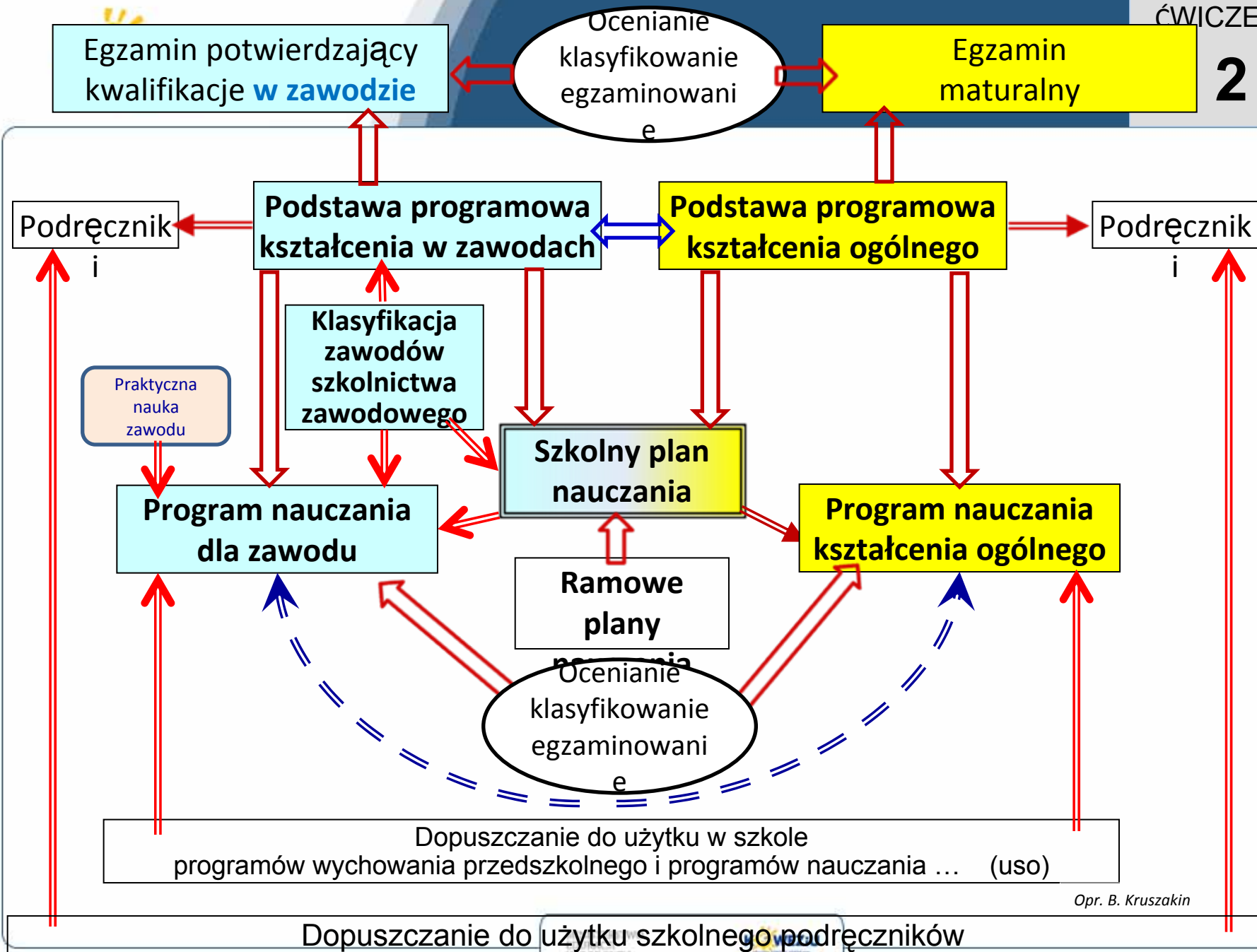
Ocenianie
klasyfikowanie
egzaminowani
e

Dopuszczanie do użytku w szkole
programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania ... (uso)

Dopuszczanie do użytku szkolnego podręczników

Opr. B. Kruszakin

3. WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

opiekun osoby starszej 341202

Szkoła podejmująca kształcenie w zawodzie opiekun **osoby starszej** powinna posiadać następujące pomieszczenia dydaktyczne:

- 1) **pracownię opiekuńczo-higieniczną**, wyposażoną w: łóżka szpitalne z pełnym wyposażeniem, fantom do nauki umiejętności higienicznych, szafki i stoliki przyłóżkowe, materace przeciwoleżynowe, sprzęt, urządzenia i przybory do wykonywania zabiegów higienicznych i czynności opiekuńczych u osoby leżącej i całkowicie unieruchomionej, udogodnienia dla chorych, takie jak poręczce i ławeczki, sprzęt do ćwiczeń służący do pokonywania barier architektonicznych: schody i pochylnia, wózek inwalidzki, sprzęt usprawniający, fantom osoby dorosłej, dziecka do resuscytacji krążeniowo-oddechowej, defibrylator automatyczny, środki opatrunkowe, sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, odtwarzacz video, rzutnik pisma;
- 2) **pracownię gospodarstwa domowego**, wyposażoną w: zestaw mebli kuchennych; sprzęt gospodarstwa domowego; zestaw naczyń do przygotowywania i spożywania posiłków;

Czy w programie nauczania zostały określone warunki prowadzenia zajęć praktycznych i wynikające z tego podziały na grupy??

3. WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

opiekun osoby starszej 341202

Szkoła podejmująca kształcenie w zawodzie opiekun **osoby starszej** powinna posiadać następujące pomieszczenia dydaktyczne:

- 3) **pracownię umiejętności społecznych i arteterapii**, wyposażoną w: sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, odtwarzacz video, rzutnik pisma; cyfrowy aparat fotograficzny, dyktafon, kamerę, projektor multimedialny, ekran projekcyjny, instrumenty muzyczne, maszynę i przybory do szycia, artykuły biurowe i plastyczne;
- 4) **pracownię wspomagania komputerowego działalności zawodowej**, wyposażoną w: tablicę interaktywną z oprogramowaniem, stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do Internetu, z drukarką, ze skanerem oraz z pakietem programów biurowych i graficznych, stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), z dostępem do Internetu, z pakietem programów biurowych i graficznych i drukarkami (po jednym urządzeniu na cztery stanowiska).

Czy w programie nauczania zostały określone warunki prowadzenia zajęć praktycznych i wynikające z tego podziały na grupy??

3. WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

opiekun osoby starszej 341202

Kształcenie praktyczne może odbywać się w: pracowniach szkolnych, **zakładach opiekuńczo-leczniczych, jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej dziennego pobytu, całodobowych domach pomocy społecznej, organizacjach i stowarzyszeniach działających na rzecz potrzebujących pomocy.**

Szkoła organizuje praktyki zawodowe w podmiocie zapewniającym rzeczywiste warunki pracy właściwe dla nauczanego zawodu w wymiarze 8 tygodni (320 godzin).

Miejsca odbywania kształcenia praktycznego wskazują nie tylko miejsce ale
i **potencjalnych partnerów**
szkoły do zdobywania zawodu **zasadach kształcenia dualnego**

Pracownie i warsztaty szkolne w których jest realizowane kształcenie zawodowe powinny być wyposażone w urządzenia, sprzęt i pomoce dydaktyczne które zapewnią realizację procesu kształcenia zawodowego zgodnie z obowiązującą podstawą programową kształcenia w zawodzie.

Oceniamy nasze wyposażenia pracowni

Pomocą w ich organizacji mają być opracowane w ramach projektu „Doskonalenie podstaw programowych kluczem do modernizacji kształcenia zawodowego”:

Rekomendowane wyposażenie pracowni kształcenia zawodowego

Czy w programie nauczania zostały określone warunki prowadzenia zajęć praktycznych i wynikające z tego podziały na grupy??

W ramach projektu „Doskonalenie podstaw programowych kluczem do modernizacji kształcenia zawodowego” **opracowano**

rekomendowane wyposażenia pracowni kształcenia zawodowego dla 190 zawodów z klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w oparciu o nowe podstawy programowe kształcenia w zawodach

Wszystkie opisy wyposażenia były tworzone przez zespoły ekspertów z udziałem pracodawców oraz były opiniowane przez pracodawców. Dzięki temu mamy gwarancję, że jest to wyposażenie odpowiadające aktualnym potrzebom rynku pracy.

<http://www.koweziu.edu.pl/wyposazenie-pracowni>

Oceniamy nasze wyposażenia pracowni

Czy w programie nauczania zostały określone warunki prowadzenia zajęć praktycznych i wynikające z tego podziały na grupy??

W ramach projektu „Doskonalenie podstaw programowych kluczem do modernizacji kształcenia zawodowego” **opracowano**

Wyposażenie pracowni posiadają status „**rekomendowane**”, ponieważ nie mają one charakteru obligatoryjnego; **są propozycją**, na którą należy spojrzeć przez pryzmat lokalnych uwarunkowań funkcjonowania szkoły, realizowany zakres współpracy z lokalnymi pracodawcami; które wreszcie mogą/powinny być dopasowane do koncepcji metodycznej danej szkoły w realizowaniu procesu kształcenia.

Przykładem takiego elastycznego podejścia do wyposażenia mogą być pracownie do nauczania języka obcego zawodowego czy technologii informacyjnej. Zakres i sposób realizacji celów tych przedmiotów w dużej mierze zależy od specyfiki zawodów, w których te zajęcia są realizowane.

Oceniamy nasze wyposażenia pracowni

Czy w programie nauczania zostały określone warunki prowadzenia zajęć praktycznych i wynikające z tego podziały na grupy??

Oceniamy nasze wyposażenia pracowni

Metryczka (dla zawodu)

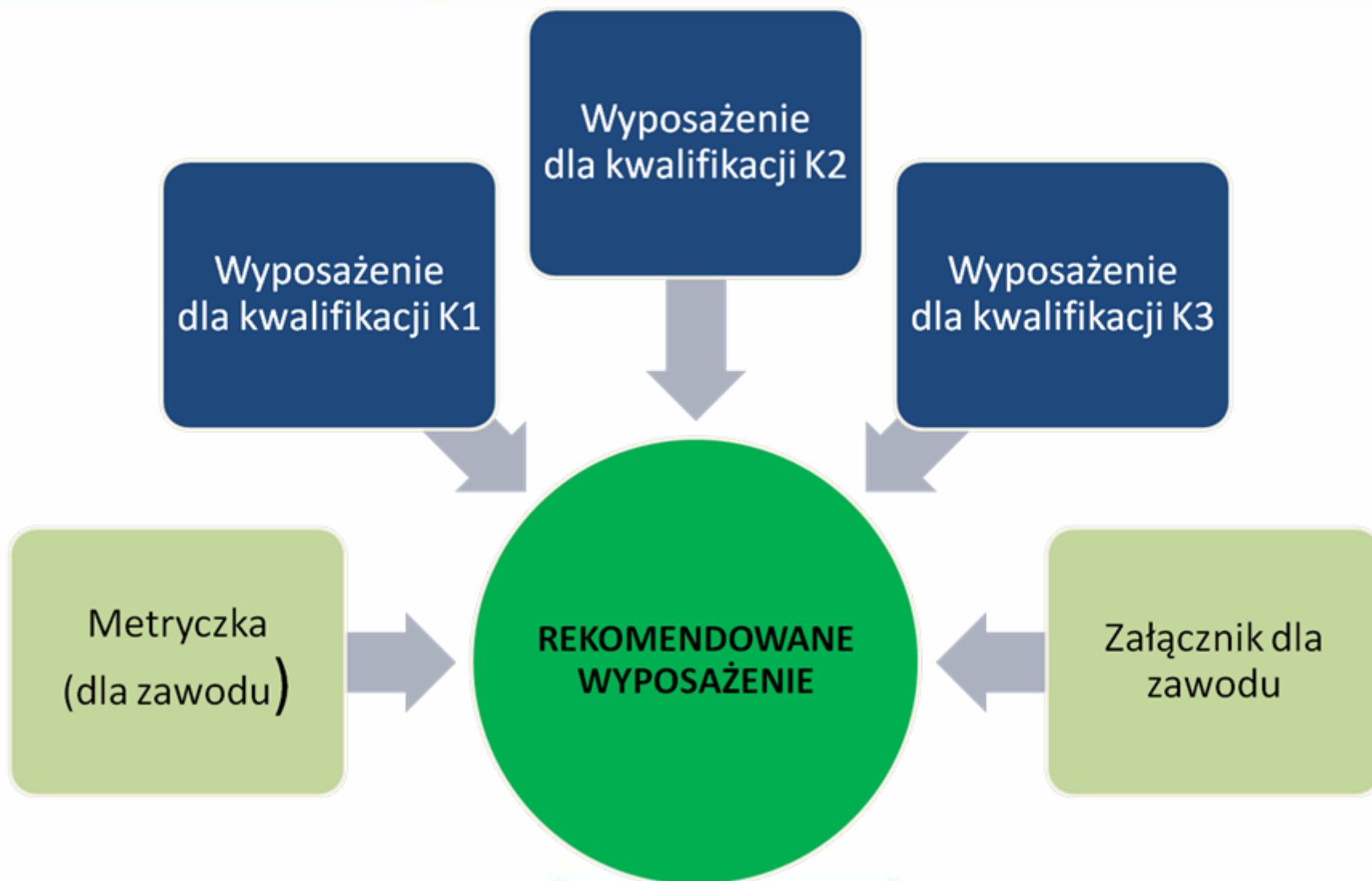
Dla każdej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie

- Wyposażenie ogólnodydaktyczne pracowni**
- Wykaz niezbędnych stanowisk dydaktycznych właściwych dla danej pracowni**
- Opis infrastruktury poszczególnych stanowisk dydaktycznych/pracowni**
- Opis wyposażenia poszczególnych stanowisk dydaktycznych/pracowni**
- Inne, szczególne wymagania dotyczące stanowiska, właściwe dla danej kwalifikacji**

Załącznik: Opis elementów wyposażenia stanowisk dydaktycznych (dla zawodu)

Porównujemy nasze pracownie z rekomendowanym wyposażeniem pracowni

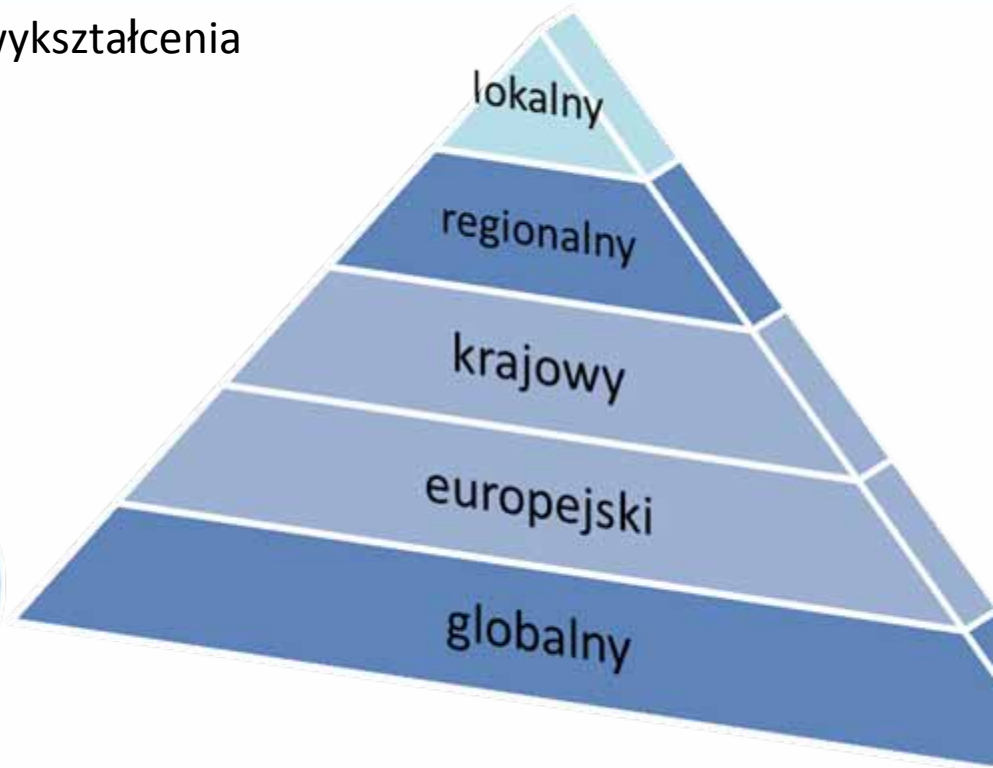
Jesteś dyrektorem szkoły policealnej kształcącej w obszarze medyczno-społecznym. W tym roku do klas pierwszych zgłosiło się dwukrotnie więcej kandydatów. Funkcjonujące w szkole pracownie nie są w stanie zabezpieczyć możliwości odbywania zajęć dla tak dużej grupy osób.

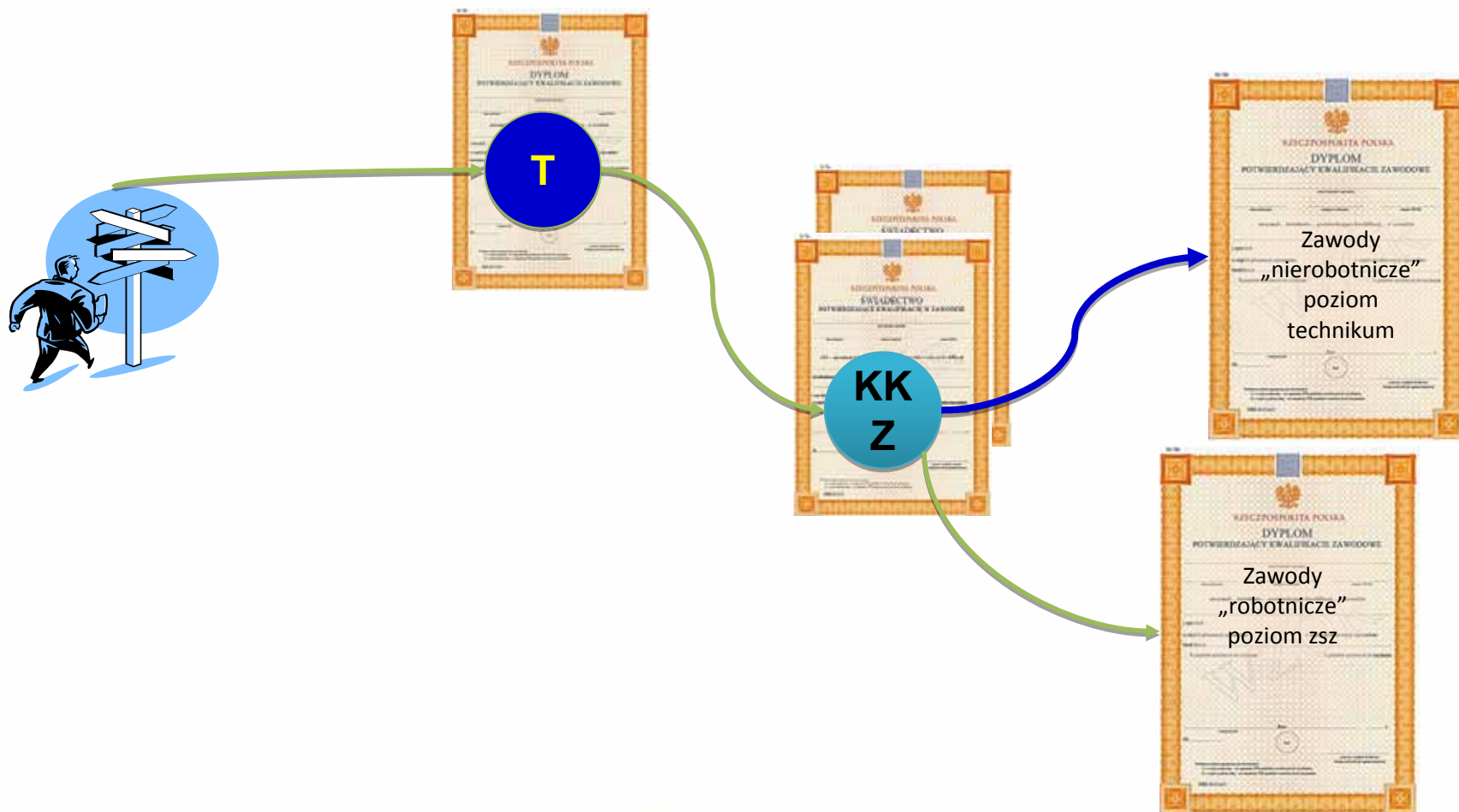
Musisz podjąć decyzję jak rozwiązać ten problem.

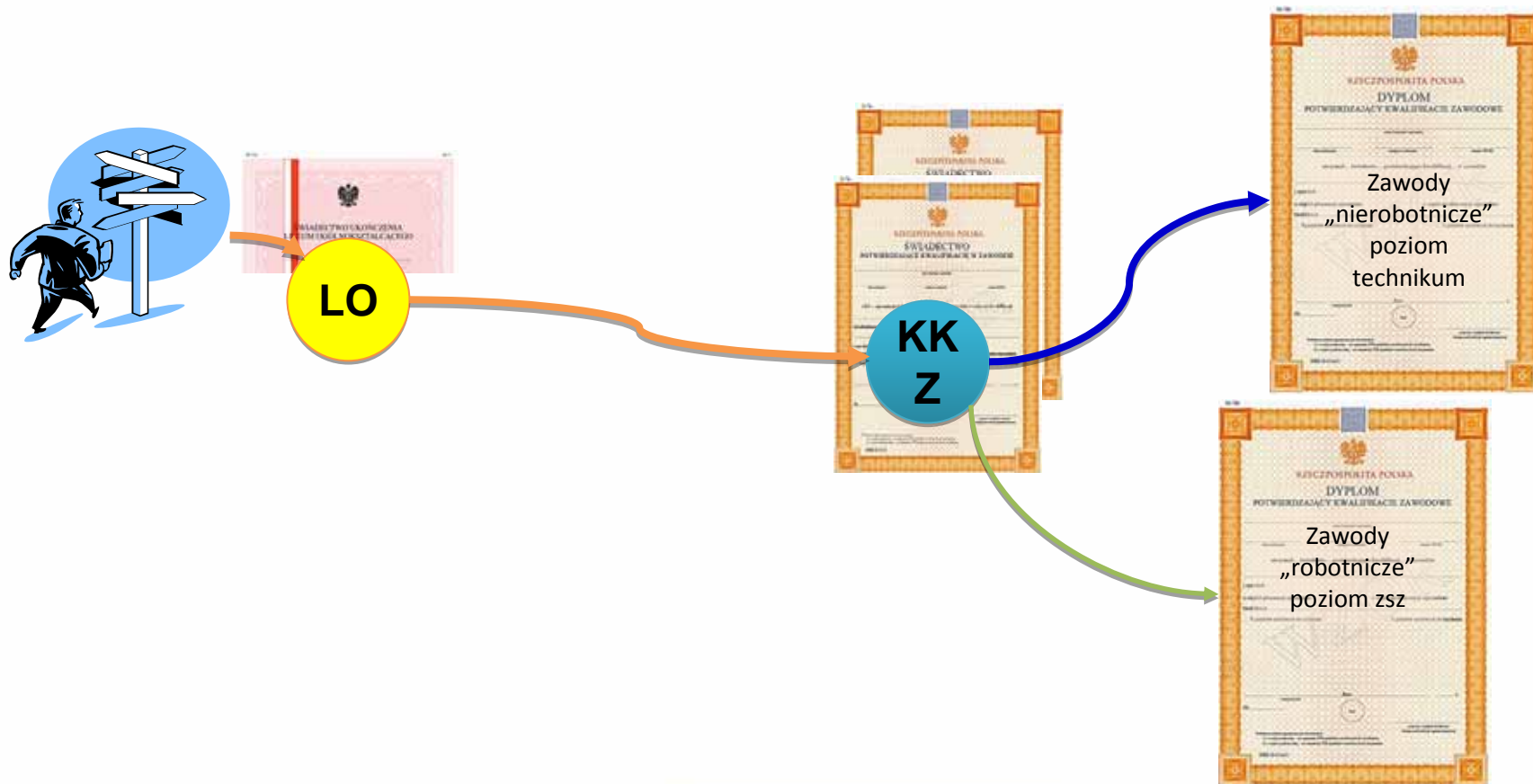
Proszę zaproponować możliwe warianty działania i wynikające z nich konsekwencje

Obowiązek nauki, podwyższanie poziomu wykształcenia

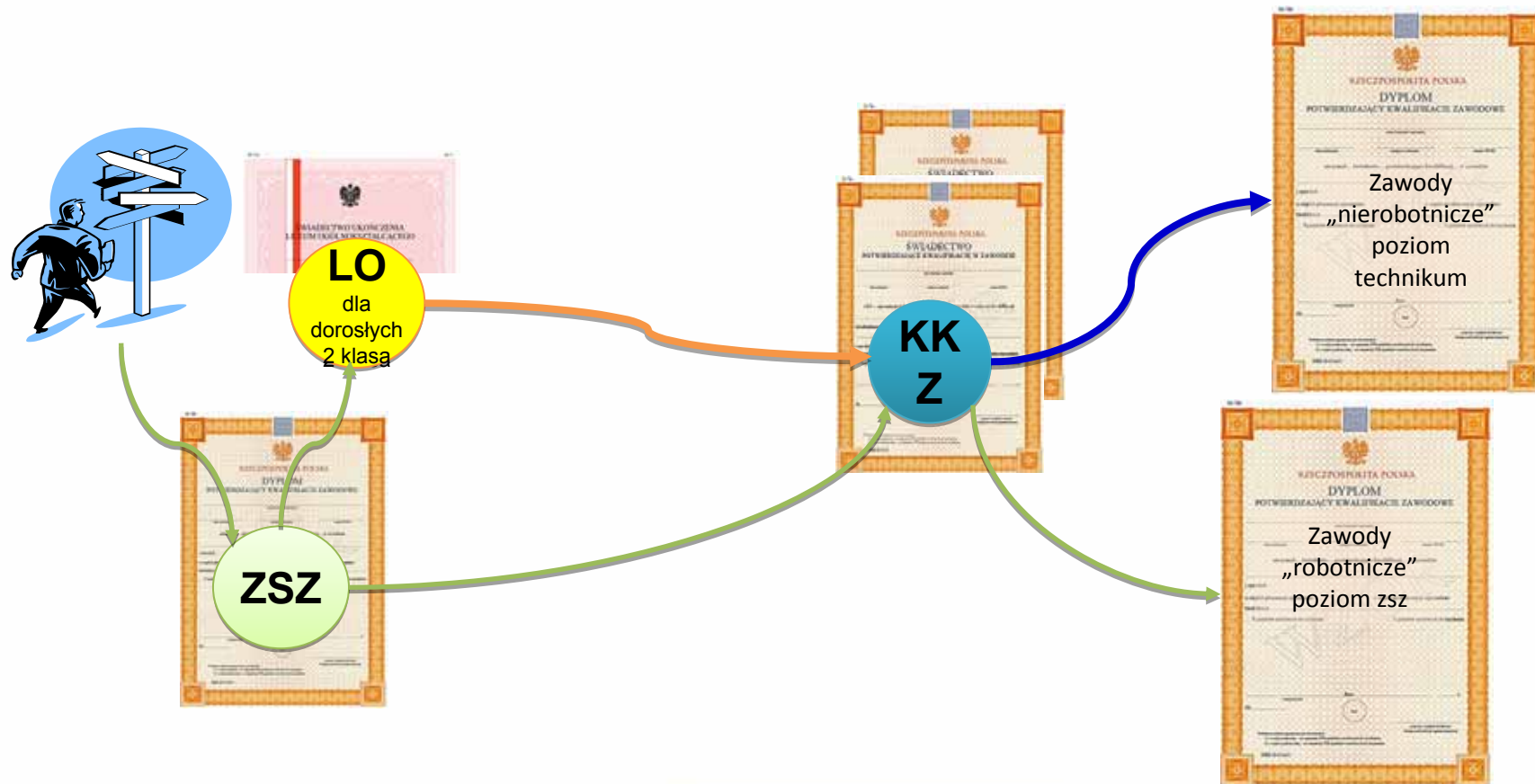

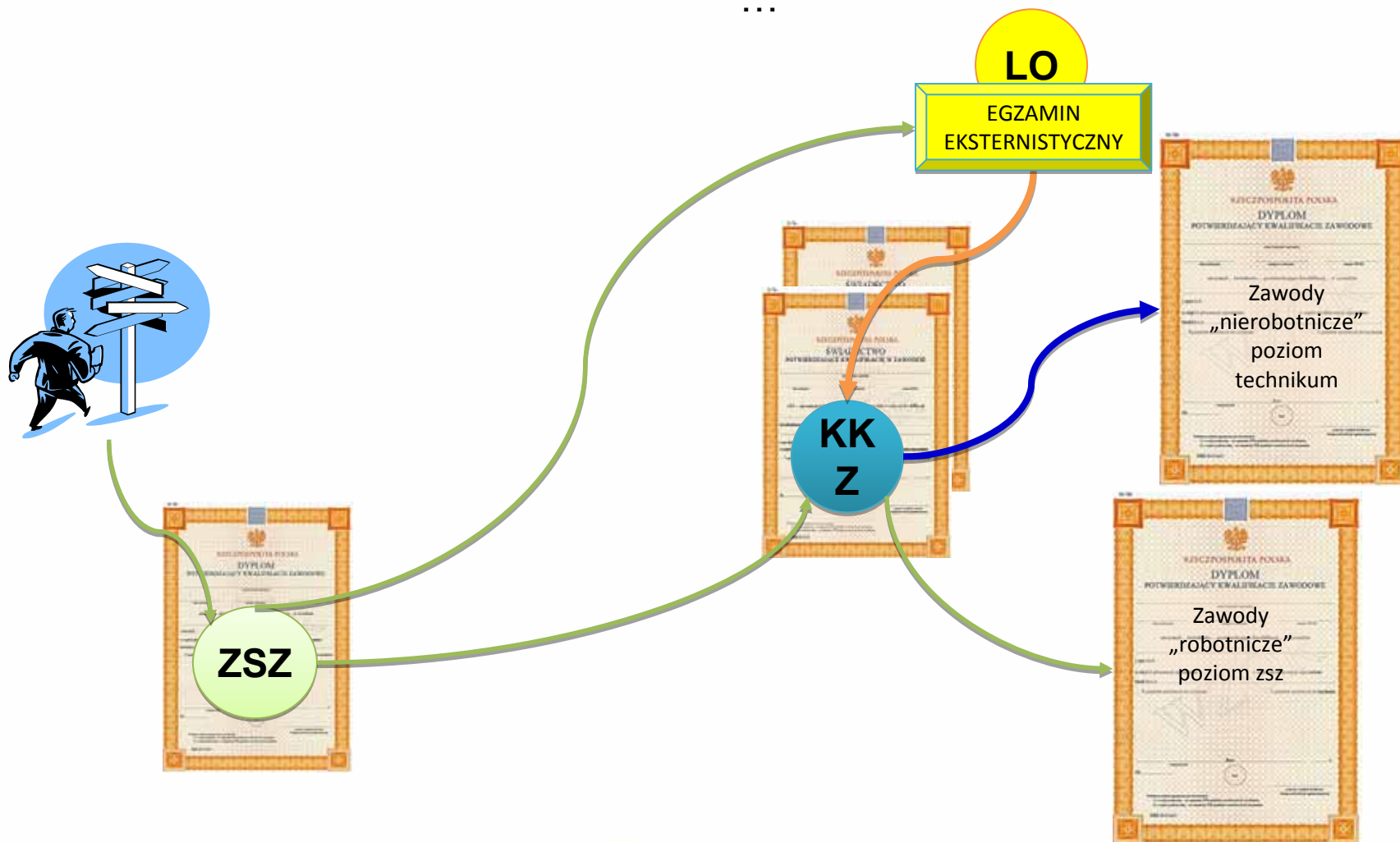

...

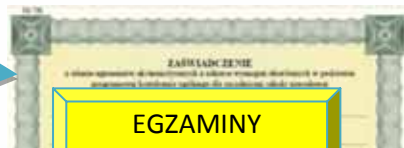

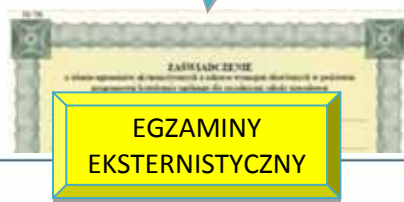

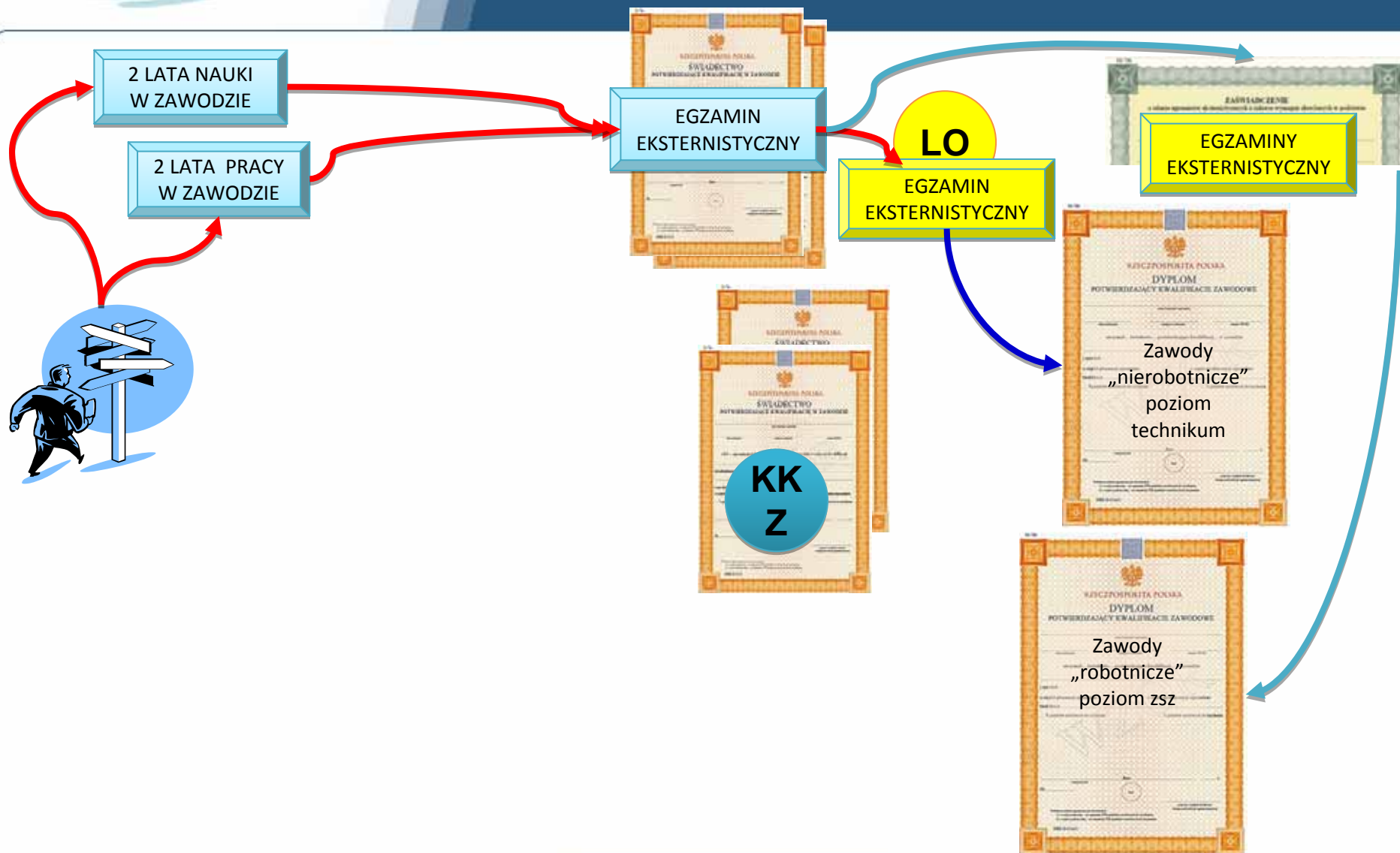
...

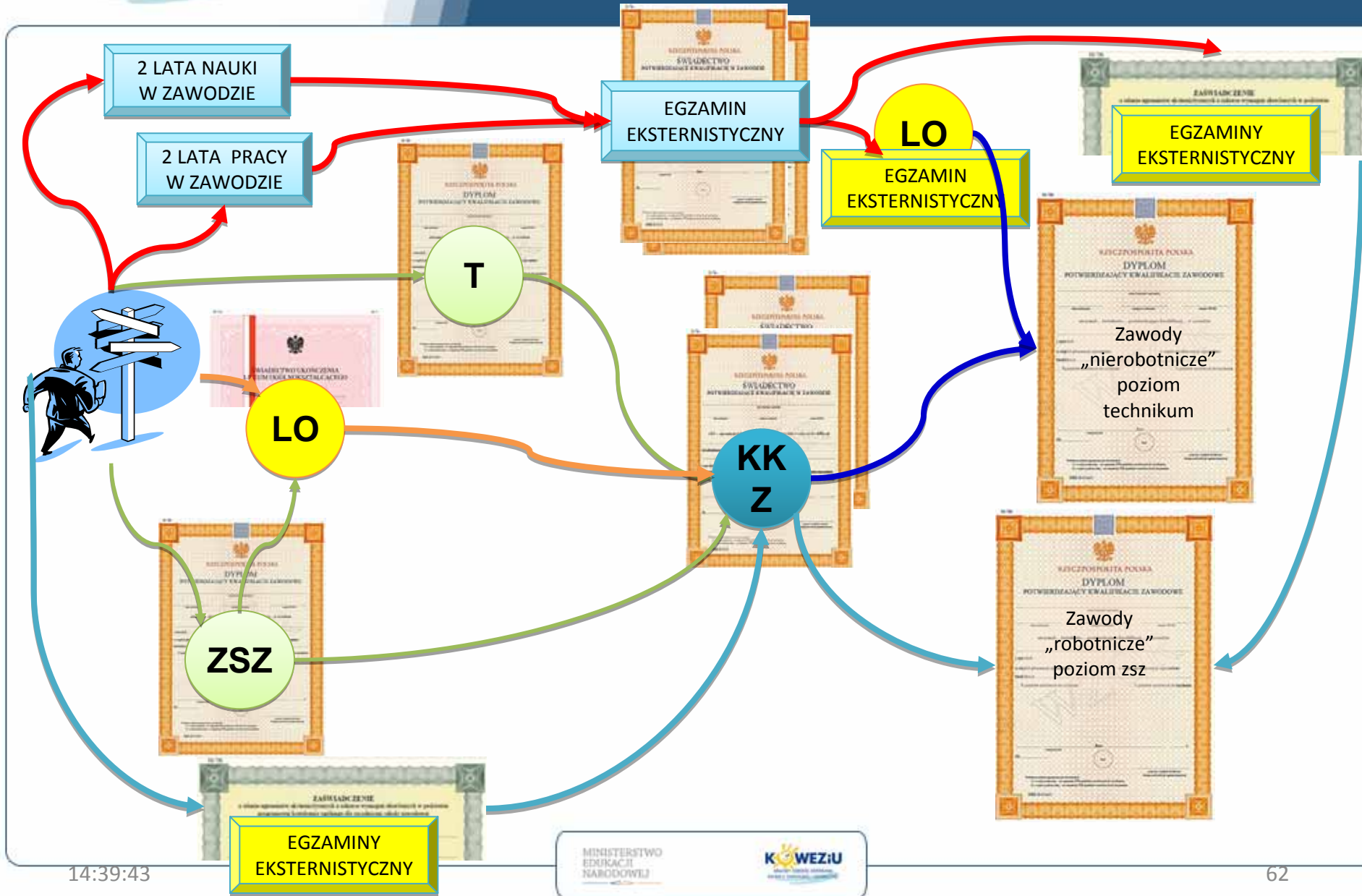

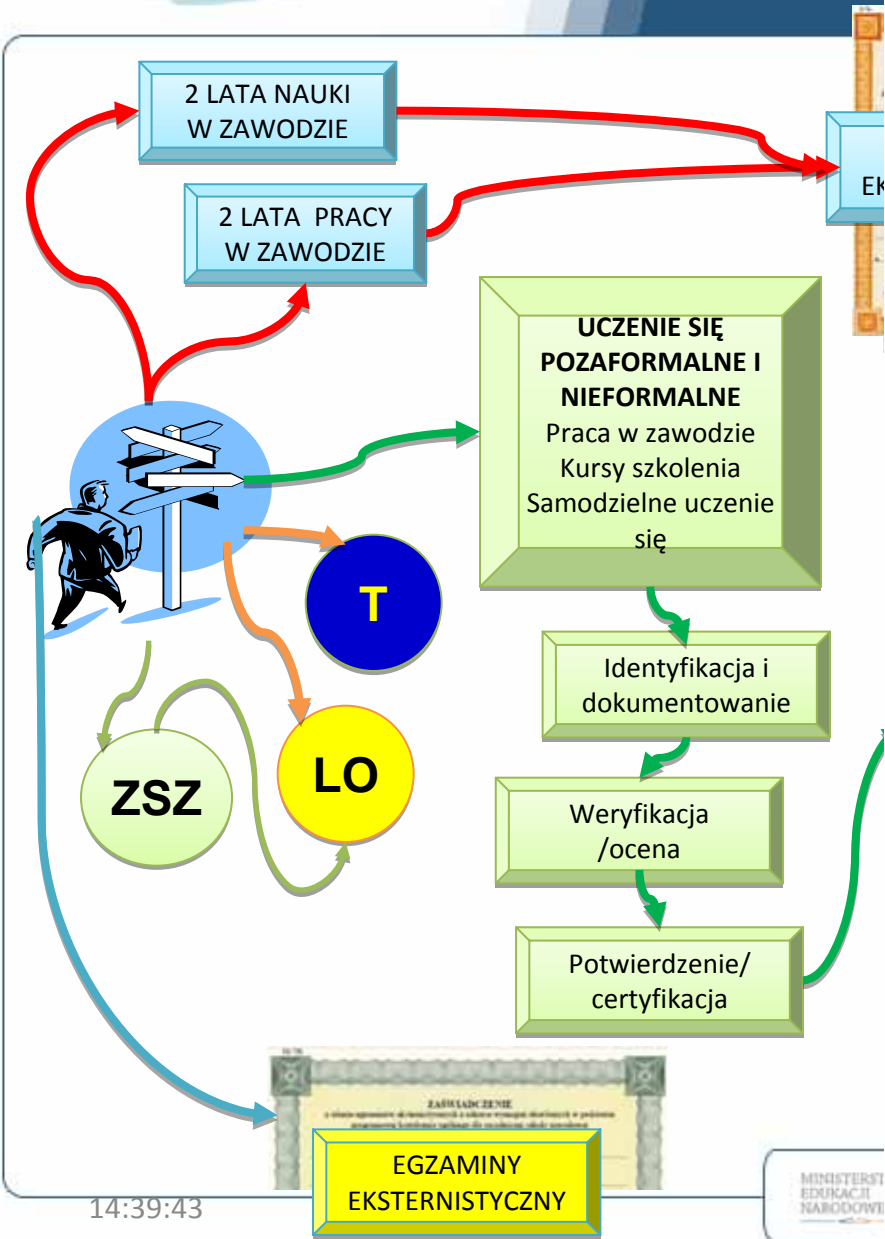

...

CERTYFIKAT

o uzyskaniu zestawów efektów uczenia się wchodzących w skład kwalifikacji „Opiekun nauczyciela zapracowanego”

Jan ZWALIDOWANY

Imię i nazwisko

urodzony/a dnia 3 grudnia 1915 r. roku w Rzeszowie
uzyskał/a zaświadczenie potwierdzające uzyskaniu zestawów efektów uczenia się wchodzących w skład kwalifikacji „OPIEKUN NAUCZYCIELA ZAPRACOWANEGO”

Zestawy efektów uczenia się	Diagnoza	% opanowanych efektów
Rozpoznawanie problemów i potrzeb nauczyciela zapracowanego	-	100%
Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych u nauczyciela zapracowanego	-	100%
Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych nad nauczycielem zapracowanym	+	100%

Oprze skali oceny kompetencji:
- + - - pozytywnie zweryfikowane efekty uczenia się;
- - - - negatywnie zweryfikowane efekty uczenia się;

Zaświadczenie nr 2/2015.

Prezes WALIDATOR med. Sp. z o.o.

Ekspert ds. certyfikacji

Rzeszów, dn. 3 grudnia 2015 r.

Zaświadczenie wydano w ramach procesu walidacji efektów uczenia się dla kwalifikacji „Opiekun nauczyciela zapracowanego” z poziomu 5 PRK, w ramach wdrożenia krajowego systemu kwalifikacji WALIDATOR med. Sp. z o.o. posiada

••

Lessons in career choice are part of the secondary school and help young people to make up their minds regarding their profession.

Lekcja związane z wyborem kariery są częścią szkoły średnie i mają pomóc młodym ludziom, w podjęciu decyzji o ich przyszłej profesji

I`m proud to be an apprentice and am looking forward to the upcoming 3 years!

Jestem dumny, że zostałem ucznia i czekam na najbliższe 3 lata

SZKOŁA KSZTAŁCĄCA W ZAWODZIE (szkoła zawodowa)

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE
(NAUKA ZAWODU)

KSZTAŁCENIE
OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

Kształcenie zawodowe
praktyczne

Kształcenie
zawodowe
teoretyczne

Zajęcia
praktyczne

Zajęcia w
laboratoriach
i pracowniach

Praktyka
zawodowa

Tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze uregulowany jest w art. 42 (Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela; Dz. U. z 2006 r. nr 97, poz. 674 z późn. zmianami), z zastrzeżeniem ust. 2a i 4a, według następujących norm podanych w **tabeli zamieszczonej w ustępie 3.**

Tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych dla nauczyciele wynosi:

- 18 godzin dla nauczycieli przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół specjalnych, liceów ogólnokształcących, **przedmiotów teoretycznych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe**, w tym w szkołach specjalnych i szkolenia rzemieślniczego w schroniskach dla nieletnich oraz zakładach poprawczych, **przedmiotów teoretycznych na kwalifikacyjnych kursach zawodowych**, przedmiotów artystycznych i ogólnokształcących w szkołach artystycznych i innych placówkach kształcenia artystycznego wynosi 18 godzin a
- 22 godziny dla nauczyciele **praktycznej nauki zawodu** we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych

Pojęcia: kształcenie **zawodowe teoretyczne** oraz kształcenie **zawodowe praktyczne** nie występują w podstawie programowej kształcenia w zawodach i KN

- ❑ Pojęcia te występują w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 204) i są określeniem obowiązkowych zajęć edukacyjnych w zakresie kształcenia zawodowego do celów organizacji kształcenia w szkołach. [Rozporządzenie to nie reguluje organizacji kwalifikacyjnych kursów zawodowych.](#)

Zgodnie z § 2. 1. Ramowy plan nauczania określa:

1) minimalny wymiar godzin na danym etapie edukacyjnym przeznaczonych na realizację: poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w toku których odbywa się edukacja wczesnoszkolna, nauczanie przedmiotów, bloków przedmiotowych, o których mowa w § 4 ust. 3, i **kształcenie zawodowe**, oraz zajęć z wychowawcą;

- ❑ § 2. 2. W oddziałach szkół prowadzących kształcenie zawodowe na podstawie modułowego programu nauczania dla zawodu minimalny wymiar godzin na kształcenie zawodowe jest sumą minimalnych wymiarów godzin na kształcenie zawodowe teoretyczne i kształcenie zawodowe praktyczne, określonych w ramowych planach nauczania dla danego typu szkoły

- ❑ Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z § 4. 1. Na podstawie ramowego planu nauczania **dyrektor szkoły ustala szkolny plan nauczania**, w którym określa dla poszczególnych klas (semestrów) na danym etapie edukacyjnym tygodniowy (semestralny) wymiar godzin odpowiednio:
  - 1) poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz zajęć z wychowawcą;
  - 2) **poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego;**
  - 3) zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych;
  - 4) dodatkowych zajęć edukacyjnych, jeżeli takie zajęcia są prowadzone.
- ❑ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie **praktycznej nauki zawodu** (Dz.U. 2010 nr 244 poz. 1626) określa, iż zgodnie z § 1. „określa warunki i tryb organizowania praktycznej nauki zawodu **W** warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego, u pracodawców i w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz wymagane od prowadzących praktyczną naukę zawodu i przysługujące im uprawnienia”.

Czy w programie nauczania zostały określone warunki prowadzenia zajęć praktycznych i wynikające z tego podziały na grupy??

- ❑ O zakwalifikowaniu danych zajęć edukacyjnych, jako zajęcia praktyczne decyduje forma i cel realizacji tych zajęć określony w § 4 ust. 2.:
*„Zajęcia praktyczne organizuje się dla uczniów i młodocianych w celu opanowania przez nich **umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie**, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia – również w celu **zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy**”.*
- ❑ Po zakwalifikowaniu zajęć dydaktycznych, jako zajęcia praktyczne należy pamiętać, że zgodnie z § 4. 6. „Zakres wiadomości i umiejętności nabywanych przez uczniów na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych oraz wymiar godzin tych zajęć i praktyk określa program nauczania dla danego zawodu dopuszczony do użytku w danej szkole **przez dyrektora szkoły**”, oraz §6 ust 1 określa że: „...Liczba uczniów lub młodocianych w grupie powinna umożliwiać realizację programu nauczania dla danego zawodu dopuszczonego do użytku w danej szkole przez dyrektora szkoły i uwzględniać specyfikę nauczanego zawodu, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy w sprawie prac wzbronionych młodocianym, a także warunki lokalowe i techniczne w miejscu odbywania praktycznej nauki zawodu.
- ❑ Reguluje to także statut publicznego technikum § 8 ramowego statutu publicznego technikum oraz ..

- ❑ Dyrektor powinien dostosować organizację kształcenia zawodowego w określonym zawodzie do wymagań zawartych w podstawie programowej oraz do warunków technicznych i dydaktycznych, jakie posiada szkoła, określając przedmioty ich liczbę godzin oraz **formy** ich realizacji uwzględniając ramowe plany nauczania dla danego typu szkoły. **Dyrektor szkoły swą autonomiczną decyzją powinien więc określić w szkolnym planie nauczania zajęcia, które będą realizowane w formie zajęć praktycznych.**

- ❑ Uwzględniają zapisy Ustawy Karta nauczyciela i przytoczone powyżej rozporządzenia 22 godzinną tygodniową liczbę godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych dla nauczyciele powinno przyjmować się **tylko dla zajęć edukacyjnych z nauki zawodu realizowanych w formie zajęć praktycznych.**

W pozostałych przypadkach należy przyjmować 18 godzin.

PRAKTYCZNA NAUKA ZAWODU

ZAJĘCIA PRAKTYCZNE

PRAKTYKA
ZAWODOWA

Praktyczna nauka zawodu (z wykorzystaniem programów przedmiotowych i modułowych) może odbywać się w:

- warsztatach szkolnych,
- pracowniach szkolnych,
- placówkach kształcenia ustawicznego,
- placówkach kształcenia praktycznego,
- u pracodawcy,**
- w indywidualnych gospodarstwach rolnych.**

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu Dz.U. 2010 nr 244 poz. 1626

NAUKA ZAWODU

System szkolny

System rzemieślniczy

Szkoła 3 letnia – kształcenie przedmiotowe
w rozumieniu ramowych planów nauczania

ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA

PRZEDMIOTY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
(wynikających z ramowego planu nauczania)

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE TEORETYCZNE

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE PRAKTYCZNE

Liczba godzin zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia **nie może być niższa niż:** w przypadku zasadniczej szkoły zawodowej - **minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego praktycznego** określona dla zasadniczej szkoły zawodowej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;

Szkoła 3 letnia – kształcenie modułowe

ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA

PRZEDMIOTY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
(wynikających z ramowego planu nauczania)

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE
z wykorzystaniem programów modułowych

Liczba godzin zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia **nie może być niższa niż**: w przypadku zasadniczej szkoły zawodowej - **minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego praktycznego** określona dla zasadniczej szkoły zawodowej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;

Szkoła 3 letnia – kształcenie przedmiotowe

ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA

PRZEDMIOTY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
(wynikających z ramowego planu nauczania)

TEORETYCZNE PRZEDMIOTY ZAWODOWE
(w ramach zajęć szkolnych)

**ZAJĘCIA
PRAKTYCZNE**
organizowane
przez
szkołę

UCZEŃ

Liczba godzin zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia **nie może być niższa niż**: w przypadku zasadniczej szkoły zawodowej - **minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego praktycznego** określona dla zasadniczej szkoły zawodowej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;

Kształcenie uczniów – pracowników młodocianych

ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA

PRZEDMIOTY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
(wynikających z ramowego planu nauczania)

TEORETYCZNE PRZEDMIOTY ZAWODOWE
(w ramach zajęć szkolnych)

**ZAJĘCIA
PRAKTYCZNE**
organizowane
przez
pracodawcę

**UCZEŃ -
MŁODOCIANY
PRACOWNIK**

Liczba godzin zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia **nie może być niższa niż**: w przypadku zasadniczej szkoły zawodowej - **minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego praktycznego** określona dla zasadniczej szkoły zawodowej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;

Kształcenie uczniów – pracowników młodocianych

TEORETYCZNE PRZEDMIOTY ZAWODOWE

**Turnus doksztalcania
teoretycznego
młodocianych
pracowników (ODiDZ)**

(w uzasadnionych przypadkach w
formie konsultacji indywidualnych).

ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA

PRZEDMIOTY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
(wynikających z ramowego planu nauczania)

**ZAJĘCIA
PRAKTYCZNE**
organizowane
przez
pracodawcę

**UCZEŃ -
MŁODOCIANY
PRACOWNIK**

Liczba godzin zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia **nie może być niższa niż**: w przypadku zasadniczej szkoły zawodowej - **minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego praktycznego** określona dla zasadniczej szkoły zawodowej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;

Technikum (4 letnie); szkoła policealna (1-2,5 letnia)
– kształcenie modułowe

**PRAKTYKA
ZAWODOWA**

w rzeczywistych
warunkach pracy

**TECHNIKUM
SZKOŁA POLICEALNA**

PRZEDMIOTY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
(wynikających z ramowego planu nauczania)

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE
z wykorzystaniem programów modułowych

Liczba godzin zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia **nie może być niższa niż**: w przypadku technikum i szkoły policealnej - **30% i nie wyższa niż 100% minimalnej liczby godzin kształcenia zawodowego praktycznego** określonej odpowiednio dla technikum lub szkoły policealnej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

Technikum (4 letnie); szkoła policealna (1-2,5 letnia)
– kształcenie przedmiotowe

**PRAKTYKA
ZAWODOWA**

w rzeczywistych
warunkach pracy

**TECHNIKUM
SZKOŁA POLICEALNA**

PRZEDMIOTY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
(wynikających z ramowego planu nauczania)

TEORETYCZNE PRZEDMIOTY ZAWODOWE
(w ramach zajęć szkolnych)

**ZAJĘCIA
PRAKTYCZNE**
organizowane
przez
szkołę *i/lub*
pracodawcę

Liczba godzin zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia **nie może być niższa niż**: w przypadku technikum i szkoły policealnej - **30% i nie wyższa niż 100% minimalnej liczby godzin kształcenia zawodowego praktycznego** określonej odpowiednio dla technikum lub szkoły policealnej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

Technikum (4 letnie); szkoła policealna (1-2,5 letnia)

**PRAKTYKA
ZAWODOWA**

w rzeczywistych
warunkach pracy

**TECHNIKUM
SZKOŁA POLICEALNA**

PRZEDMIOTY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
(wynikających z ramowego planu nauczania)

TEORETYCZNE PRZEDMIOTY ZAWODOWE
(w ramach zajęć szkolnych)

**ZAJĘCIA
PRAKTYCZNE**
organizowane
przez
szkołę *i/lub*
pracodawcę

Liczba godzin zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia **nie może być niższa niż**: w przypadku technikum i szkoły policealnej - **30% i nie wyższa niż 100% minimalnej liczby godzin kształcenia zawodowego praktycznego** określonej odpowiednio dla technikum lub szkoły policealnej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

Sławomir Fater dyrektor Centrum Kształcenia Ustawicznego Nowoczesnych Technologii w Łodzi, która jako jedna z pierwszych zaczęła propagować kształcenie uczniów stosownie do potrzeb okolicznego przemysłu

„myślimy kategoriami pracodawców”..

Centrum Kształcenia Ustawicznego
Nowoczesnych Technologii w Łodzi

<http://www.nowoczesnaszkola.edu.pl/index.php/pl/kontakt>

Proszę odegrać rolę pracodawcy (zapominając o swych „nauczycielskich” korzeniach) i podjąć próbę określenia oczekiwań pracodawcy wobec szkoły. Proszę określić nasz wpływ na te oczekiwania oraz kto je może/powinien spełnić?

L,p.	Oczekiwania pracodawcy wobec szkoły	Czy mamy na to wpływ na realizację tych oczekiwań?	Kto i jak powinien spełnić te oczekiwania?
1			
2			
3			
4			
5			

http://www.anton-haering.de/cms/pl/unternehmen/haering_info/

<http://www.nowoczesnaszkola.edu.pl/index.php/pl/kontakt>

Przedsiębiorstwo

Kształcenie

Kariera

Oferty pracy

Kształcenie w naszej szkole zawodowej odbywa się na kierunku Technik Mechanik w trzech kwalifikacjach:

1. Użytkowanie obrabiarek skrawających - M19
2. Organizacja i nadzorowanie procesów produkcji maszyn i urządzeń - M44
3. Wykonywanie i naprawa elementów maszyn, urządzeń i narzędzi - M20

Zapraszamy wszystkich chętnych do zapoznania się z ofertą kształcenia przygotowaną przez firmę Haering Polska Sp. z o.o. Oferta edukacyjna firmy łączy zatrudnienie z kształceniem w zawodzie, który jest poszukiwany przez pracodawców na rynku pracy.

Oferta ta jest skierowana do wszystkich absolwentów szkół średnich - Techników lub Liceów Ogólnokształcących (egzamin maturalny nie jest konieczny), jak również do osób po zasadniczej szkole zawodowej, które chciałyby uzyskać dyplom **Technika Mechanika**.

Z oferty skorzystać mogą również studenci uczelni wyższych studiujący zaocznie, którzy swoją wiedzę teoretyczną będą mogli wykorzystać w środowisku praktycznym kształcąc się dodatkowo w naszej szkole.

W roku szkolnym 2015/2016 (początek zajęć: wrzesień 2015) oferujemy miejsca dla 100 osób zainteresowanych kształceniem teoretyczno-praktycznym w naszej szkole. Rozpoczynamy naukę od kwalifikacji M19 – dającą zawód **Operatora Obrabiarek Skrawających**.

Każdy uczeń naszej szkoły otrzymuje umowę o pracę i miesięczne wynagrodzenie w wysokości min. 1750 PLN brutto już od pierwszego dnia nauki.

Proszę określić problemy/zjawiska występujące podczas współpracy z pracodawcami, które:

- ułatwią współpracę (*są* tzw. „siłą wznoszącą”)
- są stabilną podstawą do współpracy
- utrudniają współpracę (*są* tzw. „balasem”)

Następnie przyporządkować do grup, dla których:

- Rozwiązanie jest niezależne od szkoły/placówki (wymaga zmian zewnętrznych)
- Rozwiązanie jest możliwe w szkole/placówce ale nie wymaga nakładów
- Rozwiązanie możliwe w szkole/placówce i nie wymaga nakładów

Proszę określić, w jaki sposób można te problemy/zjawiska monitorować oraz wdrażać/usuwać

Dlaczego?

Jak?

Gdzie?

Z kim?

Po co?

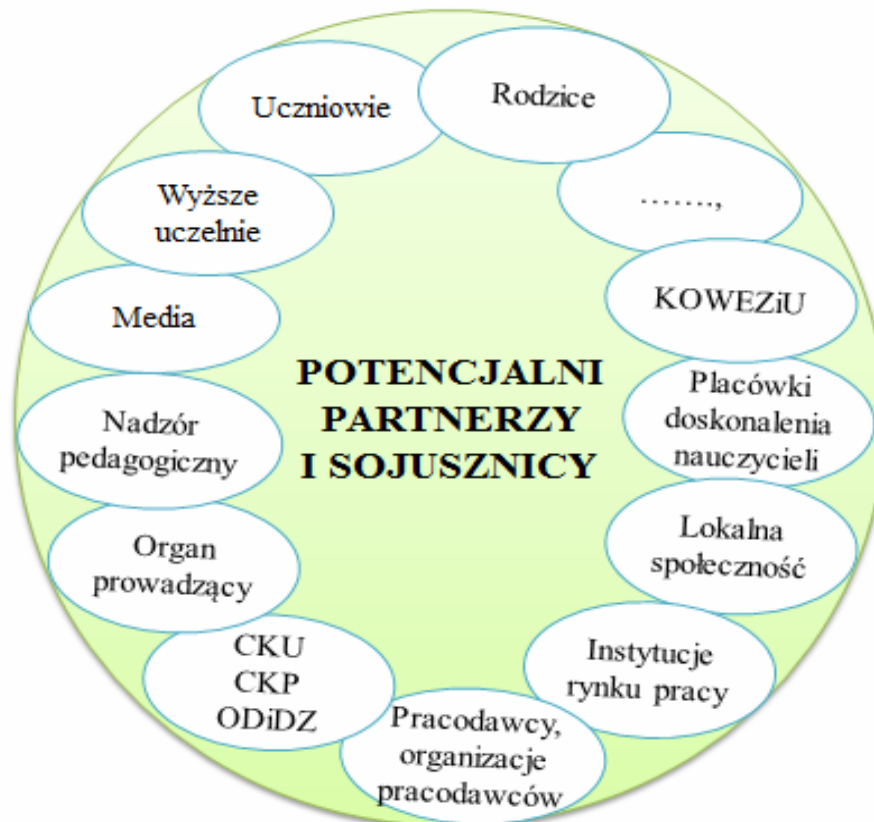
SZUKAĆ PRACODAWCY

?????

SZUKAĆ PRACOWNIKA

?????

Przy pozyskaniu partnerów i sojuszników szkoły lub placówki oświatowej należy podjąć działania mające na celu: zidentyfikowanie potencjalnych partnerów, sojuszników, dotarcie do nich w oparciu o posiadane informacje i kontakty, przekazanie idei współpracy, misji szkoły/placówki, oczekiwań i ocena realności współpracy, wybranie partnerów-sojuszników oraz nawiązanie z nimi współpracy.

Przy pozyskaniu partnerów i sojuszników szkoły lub placówki oświatowej należy podjąć działania mające na celu: zidentyfikowanie potencjalnych partnerów, sojuszników, dotarcie do nich w oparciu o posiadane informacje i kontakty, przekazanie idei współpracy, misji szkoły/placówki, oczekiwań i ocena realności współpracy, wybranie partnerów-sojuszników oraz nawiązanie z nimi współpracy.

3. WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

Tabela 10. Miejsca odbywania zajęć, dla których szkoła nie posiada wyposażenia – nauczyciele (2013 r.)

	Nauczyciele zasadniczych szkół zawodowych	Nauczyciele technikum	Nauczyciele szkół policealnych
u pracodawców	79%	71%	13%
w CKZiU	5%	2%	4%
w CKU	5%	3%	1%
w CKP	23%	28%	1%
w parku technologicznym	4%	4%	0%
na uczelni	0%	11%	0%

3. WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

Tabela 14. Miejsca realizacji praktycznej nauki zawodu – dyrektorzy i nauczyciele (2013 r.)

	Zasadnicza szkoła zawodowa		Technikum		Szkoła policealna	
	D	N	D	N	D	N
u pracodawców	41%	37%	26%	29%	49%	49%
w CKP	12%	12%	8%	8%	1%	1%
w warsztatach szkolnych	19%	23%	11%	14%	2%	3%
w pracowni szkolnej	27%	26%	50%	44%	40%	42%
w pracowni symulacyjnej	2%	1%	6%	4%	5%	3%
w firmie symulacyjnej	0%	0%	0%	1%	1%	2%

Lokalizacja specjalnych stref ekonomicznych w Polsce

Spotkanie Kuratorów Oświaty
z przedstawicielami
Specjalnych Stref Ekonomicznych

Ustawa z dnia 20 października 1994 r.
o specjalnych strefach ekonomicznych
(Dz.U. z 2007 r. Nr 42, poz. 274
i z 2008 r. nr 118, poz. 746;
z 2004, poz. 1854)

Specjalna strefa ekonomiczna, jest wyodrębniona zgodnie z przepisami ustawy, niezamieszkała część terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na której terenie może być prowadzona działalność gospodarcza na zasadach określonych ustawą. Strefa może być ustanowiona w celu przyspieszenia rozwoju gospodarczego części terytorium kraju, w szczególności przez:

- rozwój określonych dziedzin działalności gospodarczej,
- rozwój nowych rozwiązań technicznych i technologicznych oraz ich wykorzystanie w gospodarce narodowej,
- rozwój eksportu,
- zwiększenie konkurencyjności wytwarzanych wyrobów i świadczonych usług,
- zagospodarowanie istniejącego majątku przemysłowego i infrastruktury gospodarczej,
- **tworzenie nowych miejsc pracy**,
- zagospodarowanie nie wykorzystanych zasobów naturalnych z zachowaniem zasad równowagi ekologicznej.

Specjalna strefa ekonomiczna, jest wyodrębniona zgodnie z przepisami ustawy, niezamieszkała część terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na której terenie może być prowadzona działalność gospodarcza na zasadach określonych ustawą. Art. 8 .1. Do zadań zarządzającego należy prowadzenie – zgodnie z planem rozwoju strefy określonym w art. 9, regulaminem strefy, o którym mowa w art. 10, oraz przepisami prawa – działań zmierzających do rozwoju działalności gospodarczej

prowadzonej na terenie strefy, **zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 5-6 ustawy**

NOWE: Dz.U. 2014 poz. 1854
z dnia 28 listopada 2014 r.:

.....

5) podejmowanie działań zmierzających do powstawania **klastrów**;

6) współpraca w zakresie uwzględniania w procesie kształcenia potrzeb rynku pracy w strefie:

a) ze **szkołami ponadgimnazjalnymi**, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.2)),

b) z uczelniami, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. –

Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.3)),
Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 42, poz. 274 i z 2008 r. Nr 118, poz. 746; z 2014, poz. 1854)

- ❑ **Klaster przemysłowy** ([ang. industrial cluster](#), inne nazwy to m.in. **grono**, **klaster regionalny**) – skoncentrowana przestrzennie (geograficznie) grupa przedsiębiorstw pochodzących z tego samego lub pokrewnych sektorów, a także instytucji i organizacji, powiązanych ze sobą siecią pionowych i poziomych zależności, konkurujących i współpracujących ze sobą. Obecność w klastrze daje przedsiębiorstwom szereg korzyści i pozwala wzmocnić ich przewagę konkurencyjną.

Wikipedia [http://pl.wikipedia.org/wiki/Klaster przemys%C5%82owy](http://pl.wikipedia.org/wiki/Klaster_przemys%C5%82owy)

- ❑ **Klaster edukacyjny** skoncentrowana przestrzennie (geograficznie) grupa placówek edukacyjnych/szkół z tego samego poziomu edukacyjnego, bądź kształcąca w tych samych zawodach a także instytucji i organizacji, powiązanych ze sobą siecią pionowych i poziomych zależności, konkurujących i współpracujących ze sobą. Obecność w klastrze daje szkołom/placówkom edukacyjnym szereg korzyści i pozwala wzmocnić ich przewagę konkurencyjną (nad placówkami/szkołami spoza klastrów).

Lp	Strefa	Obszar strefy w ha	Lokalizacja strefy
	województwo	w ha	
1	Kamiennogórska dolnośląskie, wielkopolskie	413,396	miasta: Jawor, Jelenia Góra, Kamienna Góra, Lubań, Ostrów Wielkopolski, Piechowice, Zgorzelec. gminy: Bolków, Gryfów Śląski, Janowice Wielkie, Kamienna Góra, Lubań, Lubawka, Mirsk, Nowogrodziec, Prusice, Żmigród
2	Katowicka śląskie, małopolskie, opolskie	2 347,34	miasta: Bielsko-Biała, Bieruń, Bytom, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jastrzębie-Zdrój, Katowice, Kędzierzyn-Koźle, Knurów, Lubliniec, Myszków, Orzesze, Piekary Śląskie, Racibórz, Rybnik, Siemianowice Śląskie, Sławków, Sosnowiec, Tychy, Zabrze, Zawiercie, Żory gminy: Czechowice-Dziedzice, Czerwionka-Leszczyny, Głuchołazy, Godów, Gogolin, Kietrz, Koniecpol, Krapkowice, Miedźna, Myślenice, Olesno, Pawłowice, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Rudziniec, Siewierz, Strzelce Opolskie, Ujazd
3	Kostrzyńsko-Słubicka lubuskie, zachodniopomorskie, wielkopolskie	1 746,98	miasta: Białogard, Gorzów Wielkopolski, Gubin, Kostrzyn nad Odrą, Nowa Sól, Poznań, Szczecin, Szczecin, Zielona Góra gminy: Barlinek, Buk, Bytom Odrzański, Chodzież, Czerwieńsk, Dębno, Dobiegniew, Drezdenko, Goleniów, Gryfino, Gubin, Kamień Pomorski, Kargowa, Karlino, Kożuchów, Krosno Odrzańskie, Lubsko, Łobez, Międzyrzecz, Nowogard, Nowy Tomyśl, Pełczyce, Przemęt, Rzepin, Skwierzyna, Słubice, Stęszew, Strzelce Krajeńskie, Sulęcín, Swarzędz, Śmigiel, Wągrowiec, Wronki, Zielona Góra
4	Krakowska małopolskie, podkarpackie	707,78	miasta: Bochnia, Bukowno, Kraków, Krosno, Limanowa, Nowy Sącz, Oświęcim, Sucha Beskidzka, Tarnów gminy: Andrychów, Bochnia, Boguchwała, Chełmek, Chrzanów, Czosztyn, Dąbrowa Tarnowska, Dobczyce, Gdów, Niepołomice, Nowa Sarzyna, Skawina, Słomniki, Trzebinia, Wolbrom, Zabierzów, Zator
5	Legnicka dolnośląskie	1 212,42	miasta: Chojnów, Głogów, Legnica, Lubin, Złotoryja gminy: Chojnów, Gromadka, Kostomoły, Legnickie Pole, Miękinia, Miłkowice, Polkowice, Prochowice, Przemków, Środa Śląska
6	Łódzka łódzkie, wielkopolskie, mazowieckie	1 302,26	miasta: Bełchatów, Koło, Konstantynów Łódzki, Kalisz, Kutno, Łęczyca, Łowicz, Łódź, Ozorków, Piotrków Trybunalski, Płock, Pruszków, Raciąż, Radomsko, Rawa Mazowiecka, Sieradz, Skierniewice, Sochaczew, Tomaszów Mazowiecki, Turek, Warszawa, Zduńska Wola, Zgierz, Żyrardów gminy: Aleksandrów Łódzki, Brójce, Grodzisk Mazowiecki, Kleszczów, Koluszki, Ksawerów, Nowe Skalmierzyce, Opoczno, Ostrzeszów, Paradyż, Przykona, Sławno, Słupca, Stryków, Tomaszów Mazowiecki, Ujazd, Widawa, Wieluń, Wola Krzysztoporska, Wolbórz, Wróblew, Żelów, Zgierz, Żychlin
7	Mielecka podkarpackie, małopolskie, lubelskie, śląskie	1 362,99	miasta: Chełm, Częstochowa, Dębica, Gorlice, Jarosław, Leżajsk, Krosno, Lubaczów, Lubartów, Lublin, Łańcut, Mielec, Radzyń Podlaski, Rzeszów, Sanok, Szczecin, Zamość gminy: Dębica, Głogów Małopolski, Jarosław, Kolbuszowa, Leżajsk, Ostrów, Radymno, Ropczyce, Sedziszów Małopolski, Trzebownik, Zagórz
8	Pomorska pomorskie, kujawsko-pomorskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie	1 863,27	miasta: Brodnica, Bydgoszcz, Gdańsk, Gdynia, Grudziądz, Inowrocław, Kwidzyn, Malbork, Piła, Rypin, Stargard Szczeciński, Starogard Gdański, Tczew, Toruń, Włocławek gminy: Barcin, Chojnice, Czarna Woda, Człuchów, Gniewino, Kowalewo Pomorskie, Krokowa, Łysomice, Sztum, Świecie, Tczew, Wąbrzeźno

Lp	Strefa	Obszar strefy	Lokalizacja strefy
	województwo	w ha	
9	Słupska pomorskie, zachodniopomorskie,	816,78	miasta: Koszalin, Słupsk, Szczecinek, Ustka, Wałcz gminy: Biesiekierz, Czarne, Debrzno, Kalisz Pomorski, Karlino, Polanów, Słupsk, Tychowo
10	Starachowicka świętokrzyskie, mazowieckie, opolskie, łódzkie, lubelskie	644,46	miasta: Kielce, Ostrowiec Świętokrzyski, Puławy, Skarżysko-Kamienna, Starachowice gminy: Iłża, Końskie, Mniszków, Morawica, Piekoszków, Połaniec, Sędziszów, Stąporków, Suchedniów, Szydłowiec, Tułowice
11	Suwalska podlaskie, warmińsko-mazurskie, mazowieckie	375,63	miasta: Białystok, Elk, Grajewo, Łomża, Suwałki gminy: Gołdap, Małkinia Górna, Suwałki
12	Tarnobrzaska podkarpackie, mazowieckie, świętokrzyskie, lubelskie, dolnośląskie, podlaskie	1 677,17	miasta: Jasło, Kraśnik, Łuków, Opatów, Pionki, Przemyśl, Radom, Siedlce, Stalowa Wola, Tarnobrzeg, Tomaszów Lubelski gminy: Gorzyce, Horodło, Janów Lubelski, Jasło, Jedlicze, Kobierzyce, Łapy, Łuków, Mińsk Mazowiecki, Nisko, Nowa Dęba, Nowe Miasto nad Pilicą, Opatów, Orły, Ożarów Mazowiecki, Pilawa, Połaniec, Poniatowa, Przasnysz, Ryki, Rymanów, Siedlce, Staszów, Tomaszów Lubelski, Tuczepy, Węgrów, Wyszków
13	Wałbrzyska dolnośląskie, opolskie, wielkopolskie, lubuskie	2 648,59	miasta: Bielawa, Bolesławiec, Dzierżoniów, Grodków, Kalisz, Kłodzko, Kudowa-Zdrój, Leszno, Nowa Ruda, Oleśnica, Oława, Opole, Piława Górna, Świdnica, Świebodzice, Wałbrzych, Wrocław gminy: Brzeg Dolny, Bystrzyca Kłodzka, Długołęka, Góra, Jarocin, Jelcz-Laskowice, Kluczbork, Kłodzko, Kobierzyce, Kościan, Krotoszyn, Namysłów, Nowa Ruda, Nysa, Oława, Otmuchów, Praszka, Prudnik, Rawicz, Skarbimierz, Strzegom, Strzelin, Syców, Szprotawa, Śrem, Świdnica, Twardogóra, Wiązów, Wołów, Września, Ząbkowice Śląskie i Żarów.
14	Warmińsko-Mazurska warmińsko-mazurskie, mazowieckie	1 014,88	miasta: Bartoszyce, Ciechanów, Elbląg, Iława, Kętrzyn, Lidzbark Warmiński, Mława, Mrągowo, Nowe Miasto Lubawskie, Olsztyn, Ostrołęka, Ostróda, Płońsk gminy: Barczewo, Bartoszyce, Biskupiec, Ciechanów, Dobrze Miasto, Iłowo-Osada, Kurzętnik, Morąg, Nidzica, Olecko, Olsztynek, Orzysz, Pasłęk, Piecki, Pisz, Szczytno, Wielbark, Zakroczym
	Razem	18 133,97	Źródło: http://www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiębiorczosci/Wsparcie+finansowe+i+inwestycje/Specialne+strefy+ekonomiczne/Obszar+SSE

Ustawa z dnia 20 października
1994 r.

o specjalnych strefach ekonomicznych

(Dz.U. z 2007 r. Nr 42, poz. 274
i z 2008 r. nr 118, poz. 746;
z 2004, poz. 1854)

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych
http://www.paiz.gov.pl/strefa_inwestora/sse

W dniu 23 stycznia 2015 r. podpisane zostało **Międzyresortowe porozumienie o współpracy na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego.**

Współpraca będzie dotyczyła m.in. aktywizowania szkół zawodowych do dostosowywania prowadzonego przez nie kształcenia ogólnego i zawodowego do potrzeb nowoczesnej gospodarki oraz aktywizowania pracodawców do włączania się w proces kształcenia zawodowego w zasadniczych szkołach zawodowych, technikach i szkołach policealnych, które może polegać np. na:

- udziale, w ramach obowiązującego prawa, w formułowaniu podstaw programowych dla zawodów;
- opracowywaniu dokumentacji programowej we współpracy ze szkołami;
- przyjmowaniu uczniów na praktyczną naukę zawodu, w szczególności na praktyki zawodowe;
- udziale, w ramach obowiązującego prawa, w egzaminach potwierdzających kwalifikacje w zawodzie oraz tworzeniu zadań egzaminacyjnych;
- pomocy uczniom szkół zawodowych w nabywaniu dodatkowych nieobjętych programem szkolnym, a przydatnych w przedsiębiorstwach, umiejętności i uprawnień zawodowych;
- pomocy nauczycielom ze szkół zawodowych w aktualizowaniu i doskonaleniu ich kompetencji zawodowych

W dniu 23 stycznia 2015 r. podpisane zostało **Międzyresortowe porozumienie o współpracy na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego.**

§ 4. Działania Ministra Gospodarki obejmą w szczególności:

- 1) aktywizowanie pracodawców prowadzących działalność na terenie specjalnych stref ekonomicznych do włączania się w proces kształcenia zawodowego, w tym kształcenie praktyczne, w zasadniczych szkołach zawodowych, technikach i szkołach policealnych;
- 2) stworzenie modelowego rozwiązania mającego ułatwić i zintensyfikować współpracę pomiędzy pracodawcami i szkołami zawodowymi, **z wykorzystaniem instytucji pośredniczących**, w szczególności spółek zarządzających specjalnymi strefami ekonomicznymi;
- 3) patronowanie zakładaniu **klastrów edukacyjnych**, przewidzianych w ustawie o specjalnych strefach ekonomicznych, angażujących szkoły zawodowe we współpracę z pracodawcami;
- 4) upowszechnianie dobrych praktyk przedsiębiorców działających na terenie specjalnych strefach ekonomicznych.

[Więcej informacji strona MEN >>>](#) [Treść porozumienia >>>](#)

W dniu 23 stycznia 2015 r. podpisane zostało **Międzyresortowe porozumienie o współpracy na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego.**

§ 5. Działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej obejmą w szczególności:

- 1) prowadzenie analiz i prognoz rynku pracy, celem dostarczania decydującym dane dla **ustalania kierunków kształcenia zgodnych z potrzebami gospodarki;**
- 2) promowanie instrumentów rynku pracy, które umożliwiają uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych i/lub kompetencji pożądaných przez pracodawców, w szczególności instrumentów łączących kształcenie teoretyczne z kształtowaniem umiejętności praktycznych na stanowiskach pracy;
- 3) upowszechnianie rezultatów podejmowanych działań.

W dniu 23 stycznia 2015 r. podpisane zostało **Międzyresortowe porozumienie o współpracy na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego.**

§ 6. Działania Ministra Skarbu Państwa obejmą w szczególności:

- 1) określenie we współpracy z przedstawicielami spółek z udziałem Skarbu Państwa obszarów edukacji zawodowej;
- 2) aktywizowanie nadzorowanych podmiotów do włączania się w proces kształcenia zawodowego oraz w praktyczną naukę zawodu;
- 3) upowszechnianie rezultatów podejmowanych działań.

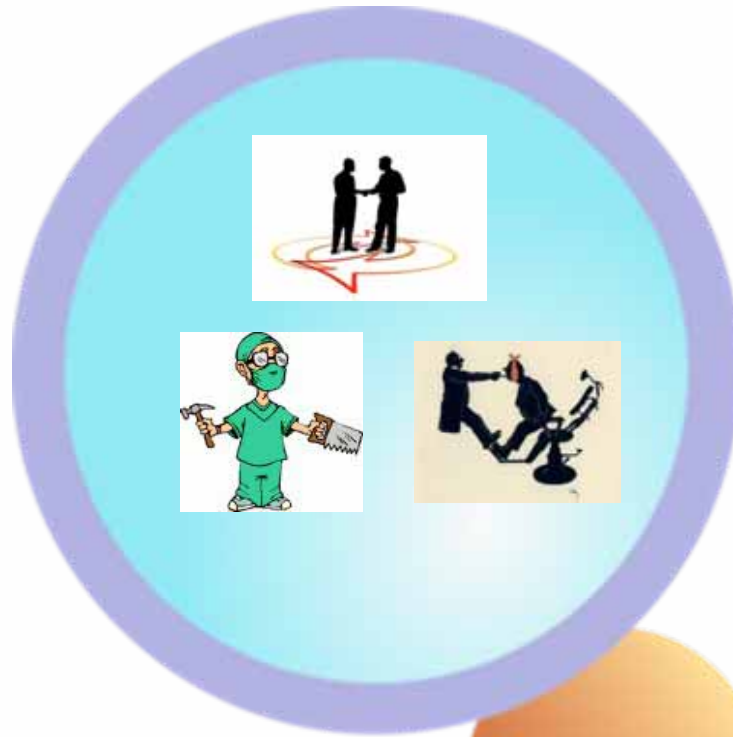
W dniu 23 stycznia 2015 r. podpisane zostało **Międzyresortowe porozumienie o współpracy na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego.**

§ 4. Działania Ministra Edukacji Narodowej obejmą w szczególności:

- 1) aktywizowanie szkół zawodowych do dostosowywania prowadzonego przez nie kształcenia ogólnego i zawodowego do potrzeb nowoczesnej gospodarki oraz **organizowania praktyk zawodowych w podmiotach zapewniających rzeczywiste warunki pracy właściwe dla danego zawodu;**
- 2) upowszechnianie wiedzy i doświadczeń z zakresu kształcenia zawodowego;
- 3) propagowanie dobrych praktyk z zakresu kształcenia zawodowego.

W jaki sposób szukać pracodawców?

W jaki sposób zachęcać do współpracy ze szkołą w zakresie organizacji nauki zawodu?

- ❑ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2010 r., Nr 244 poz. 1626)
- ❑ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2015 r., poz 1183)

§ 1. Rozporządzenie określa warunki i tryb organizowania praktycznej nauki zawodu w warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego, u pracodawców i w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz kwalifikacje wymagane od osób prowadzących praktyczną naukę zawodu i przysługujące im uprawnienia.

§ 2.1. Rozporządzenie stosuje się do uczniów i słuchaczy, zwanych dalej "uczniami", publicznych szkół ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie zawodowe, zwanych dalej "szkołami"

§ 3.1. Praktyczna nauka zawodu uczniów **jest organizowana przez szkołę.**

2. Praktyczna nauka zawodu młodocianych jest organizowana przez pracodawcę, który zawarł z nimi umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

§ 4.1. ~~Praktyczna nauka zawodu jest organizowana w formie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.~~

1. Praktyczna nauka zawodu jest organizowana w formie zajęć praktycznych, a w technikum i szkole policealnej także w formie praktyk zawodowych.",

1a. Zajęcia praktyczne mogą odbywać się u pracodawców, na zasadach **dualnego systemu kształcenia**, na podstawie:

1) umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, zawartej pomiędzy młodocianym a pracodawcą;

2) umowy o praktyczną naukę zawodu, zawartej pomiędzy dyrektorem szkoły a pracodawcą przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu.,

Co powinna zawierać umowa o praktyczną naukę zawodu???

§ 7.1. Umowę o praktyczną naukę zawodu organizowaną poza daną szkołą, zwaną dalej "umową", zawiera dyrektor szkoły z podmiotem przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu.

§ 7.3. Umowa określa:

- 1) nazwę i adres podmiotu przyjmującego uczniów na praktyczną naukę zawodu oraz miejsce jej odbywania;
- 2) nazwę i adres szkoły kierującej uczniami na praktyczną naukę zawodu;
- 3) zawód, w którym prowadzona będzie praktyczna nauka zawodu;
- 4) listę uczniów odbywających praktyczną naukę zawodu, z podziałem na grupy;
- 5) formę praktycznej nauki zawodu (zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe) i jej zakres, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia także liczbę dni w tygodniu, w których zajęcia praktyczne odbywane są u pracodawców;
- 6) terminy rozpoczęcia i zakończenia praktycznej nauki zawodu;

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2010 r., Nr 244 poz. 1626)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2015 r., poz 1183)

Co powinna zawierać umowa o praktyczną naukę zawodu???

§ 7.1. Umowę o praktyczną naukę zawodu organizowaną poza daną szkołą, zwaną dalej "umową", zawiera dyrektor szkoły z podmiotem przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu.

§ 7.3. Umowa określa:

7) prawa i obowiązki stron umowy, ze szczególnym uwzględnieniem praw i obowiązków określonych w § 8;

8) sposób ponoszenia przez strony umowy kosztów realizacji praktycznej nauki zawodu wraz z kalkulacją tych kosztów, z uwzględnieniem § 9

9) dodatkowe ustalenia stron umowy związane z odbywaniem praktycznej nauki zawodu, w tym sposób zgłaszania i uwzględniania wniosków, o których mowa w § 4 ust. 6a

Dobowy wymiar godzin (§ 5)

Informacja o zmianowości

Określenie zasad podziału na grupy (§ 6)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2010 r., Nr 244 poz. 1626)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2015 r., poz 1183)

§ 3. 2.

~~2. Zajęcia praktyczne organizuje się dla uczniów i młodocianych w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie.~~

2. Zajęcia praktyczne organizuje się dla uczniów i młodocianych w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia - również w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

2a. Zajęcia praktyczne organizuje się w czasie trwania zajęć dydaktyczno-wychowawczych.

2b. W przypadkach uzasadnionych specyfiką danego zawodu, zajęcia praktyczne odbywane u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia mogą być organizowane także w okresie ferii letnich."

- § 3. 3.
3. Praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.
4. Praktyki zawodowe uczniów mogą być organizowane w czasie całego roku szkolnego, w tym również w okresie ferii letnich.
- ~~5. W przypadku organizowania praktyk zawodowych w okresie ferii letnich odpowiedniemu skróceniu ulega czas trwania zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów odbywających te praktyki.~~
5. W przypadku organizowania praktyk zawodowych lub zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia w okresie ferii letnich na podstawie umowy, o której mowa w ust. 1a pkt 2, odpowiedniemu skróceniu ulega czas trwania zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów odbywających te praktyki lub zajęcia.,

- § 3. 3.
6. Zakres wiadomości i umiejętności nabywanych przez uczniów na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych oraz wymiar godzin tych zajęć i praktyk określa program nauczania dla danego zawodu dopuszczony do użytku w danej szkole przez dyrektora szkoły.
- 6a. W przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia, pracodawca, w sposób określony w umowie, o której mowa w § 7, może zgłaszać dyrektorowi szkoły wnioski do treści programu nauczania, o którym mowa w ust. 6, w zakresie zajęć praktycznych, które są u niego realizowane.

- § 3. 3.
- 6b. Liczba godzin zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia nie może być niższa niż:
- 1) w przypadku zasadniczej szkoły zawodowej - minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego praktycznego określona dla zasadniczej szkoły zawodowej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
  - 2) w przypadku technikum i szkoły policealnej - 30% i nie wyższa niż 100% minimalnej liczby godzin kształcenia zawodowego praktycznego określonej odpowiednio dla technikum lub szkoły policealnej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
- 6c. W technikum i w szkole policealnej, które organizują zajęcia praktyczne odbywane u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia, łączny wymiar praktycznej nauki zawodu jest równy sumie liczby godzin tych zajęć określonej w programie nauczania, o którym mowa w ust. 6, i liczby godzin praktyk zawodowych określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.";

USO Art.22.2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi ponadto, w drodze rozporządzenia:

1) ramowe plany nauczania, w tym wymiar godzin do dyspozycji dyrektora szkoły, z uwzględnieniem w szczególności obowiązującego wymiaru godzin zajęć edukacyjnych dla poszczególnych etapów edukacyjnych, a także wymiaru godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych;

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2010 r., Nr 244 poz. 1626)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2015 r., poz 1183)

Minimalny wymiar obowiązkowych zajęć edukacyjnych w zakresie kształcenia zawodowego dla poniższych szkół (Ramowe plany nauczania)

Numer załącznika	Typ szkoły	Kształcenie zawodowe teoretyczne	Kształcenie zawodowe praktyczne	Podstawy przedsiębiorczości ¹⁾
		Minimalna liczba godzin		
13	Szkoła policealna dla dorosłych			
	- forma stacjonarna	590²⁾	590²⁾	30¹⁾
	- forma zaoczna	340	340	20¹⁾
	Praktyka zawodowa w wymiarze określonym w podstawie programowej			

¹⁾ tylko dla słuchaczy, którzy na wcześniejszym etapie edukacyjnym nie realizowali tego przedmiotu

²⁾ W przypadku rocznego, **1,5-rocznego lub 2,5-letniego** okresu nauczania wymiar godzin określony dla dwuletniego okresu nauczania, o którym mowa w ust. 1, **ulega odpowiednio zmniejszeniu lub zwiększeniu, przy zachowaniu minimalnego wymiaru godzin przedmiotu podstawy przedsiębiorczości przewidzianego dla dwuletniego okresu nauczania.**

¹⁾ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 stycznia 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 204)

§ 3. 3. 6b. Liczba godzin zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia nie może być niższa niż:

	Liczba godzin kształcenia zawodowego teoretycznego	Liczba godzin kształcenia zawodowego praktycznego (KZP)	Kształcenie zawodowe praktyczne na zasadach systemu dualnego		Uwagi
			Udział % w KZP/ minimalna liczba godzin	Udział %w KZP/ maksymalna liczba godzin	
Dokument regulujący (wstaw numer dokumentu z poniższego wykazu)*					
Zasadnicza szkoła zawodowa	630	970	100% 970		
Technikum	735	735	30% 221	100% 735	
Szkoła policealna	800	800	30% 290	100% 800	
Szkoła policealna dla dorosłych (stacjonarna)	590	590	30% 177	100% 590	
Szkoła policealna dla dorosłych (zaoczna)	340	340	30% 102	100% 680	

6c. W technikum i w szkole policealnej, które organizują zajęcia praktyczne odbywane u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia, **łącznie wymiar praktycznej nauki zawodu jest równy sumie liczby godzin tych zajęć określonej w programie nauczania**, o którym mowa w ust. 6, **i liczby godzin praktyk zawodowych** określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.";

§ 5.1. Dobowy wymiar godzin zajęć praktycznej nauki zawodu uczniów w wieku **do lat 16 nie może przekraczać 6 godzin**, a uczniów w wieku **powyżej 16 lat - 8 godzin**.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach **dopuszcza się możliwość przedłużenia dobowego wymiaru godzin zajęć praktycznej nauki zawodu dla uczniów w wieku powyżej 18 lat, nie dłużej jednak niż do 12 godzin, przy zachowaniu tygodniowego wymiaru godzin zajęć edukacyjnych, określonych w ramowym planie nauczania**. Przedłużenie dobowego wymiaru godzin zajęć praktycznej nauki zawodu jest możliwe tylko u tych pracodawców albo w tych indywidualnych gospodarstwach rolnych, **gdzie przedłużony dobowy wymiar czasu pracy wynika z rodzaju pracy lub jej organizacji**.

3. Praktyczna nauka zawodu może być organizowana w systemie zmianowym, z tym że w przypadku uczniów w wieku poniżej 18 lat nie może wypadać w porze nocnej.

4. Praktyczna nauka zawodu na statkach morskich i śródlądowych może być realizowana poprzez pełnienie wacht.

§ 6.1. Praktyczna nauka zawodu uczniów i młodocianych **jest prowadzona indywidualnie lub w grupach.**

Należy rozważyć umieszczenie w programie nauczania wymagań w zakresie podziału na grupy w opisie przedmiotu/modułu w części:
FORMY ORGANIZACYJNE oraz Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne

Liczba uczniów lub młodocianych w grupie powinna umożliwiać realizację programu nauczania dla danego zawodu dopuszczonego do użytku w danej szkole przez dyrektora szkoły i uwzględniać specyfikę nauczanego zawodu, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy w sprawie prac wzbronionych młodocianym, a także warunki lokalowe i techniczne w miejscu odbywania praktycznej nauki zawodu.

2. **Podziału** uczniów lub młodocianych na grupy **dokonuje** odpowiednio **dyrektor szkoły lub pracodawca**, o którym mowa w § 3 ust. 2, **w porozumieniu z podmiotem przyjmującym** odpowiednio uczniów lub młodocianych na praktyczną naukę zawodu.

§ 7.1. Umowę o praktyczną naukę zawodu organizowaną poza daną szkołą, zwaną dalej "umową", zawiera dyrektor szkoły z podmiotem przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu.

2. Umowę zawiera się w terminie umożliwiającym realizację programu praktycznej nauki zawodu.

3. Umowa określa:

- 1) nazwę i adres podmiotu przyjmującego uczniów na praktyczną naukę zawodu oraz miejsce jej odbywania;
- 2) nazwę i adres szkoły kierującej uczniami na praktyczną naukę zawodu;
- 3) zawód, w którym prowadzona będzie praktyczna nauka zawodu;
- 4) listę uczniów odbywających praktyczną naukę zawodu, z podziałem na grupy;

~~5) formę praktycznej nauki zawodu (zajęcia praktyczne lub praktykę zawodową) i jej zakres;~~

5) formę praktycznej nauki zawodu (zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe) i jej zakres, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia także liczbę dni w tygodniu, w których zajęcia praktyczne odbywane są u pracodawców;"

6) terminy rozpoczęcia i zakończenia praktycznej nauki zawodu;

7) prawa i obowiązki stron umowy, ze szczególnym uwzględnieniem praw i obowiązków określonych w § 8;

8) sposób ponoszenia przez strony umowy kosztów realizacji praktycznej nauki zawodu wraz z kalkulacją tych kosztów, z uwzględnieniem § 9;

~~9) dodatkowe ustalenia stron umowy związane z odbywaniem praktycznej nauki zawodu.~~

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2010 r., Nr 244 poz. 1626)

~~9) dodatkowe ustalenia stron umowy związane z odbywaniem praktycznej nauki zawodu, w tym sposób zgłaszania i uwzględniania wniosków, o których mowa w § 4 ust. 9a.~~

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2015 r., poz 1183)

§ 7.3. Umowa określa:

- 1) termin i cel praktycznej nauki zawodu, warunki realizacji nauki zawodu oraz miejsce jej odbywania;
- 2) termin i cel praktycznej nauki zawodu, warunki realizacji nauki zawodu;
- 3) sposób w którym pracodawca będzie praktycznie naukę zawodu;
- 4) listę warunków odbywania praktycznej nauki zawodu, z podaniem ich dat;

5) terminy praktycznej nauki zawodu, sposób przeliczenia lat praktycznej nauki zawodu; 6) terminy i sposób jej praktycznych odbywania; 7) warunki realizacji nauki zawodu, w tym sposób w którym pracodawca będzie praktycznie naukę zawodu;

- 6) terminy rozpoczęcia i zakończenia praktycznej nauki zawodu;
- 7) prawa i obowiązki stron umowy, ze szczególnym uwzględnieniem praw i obowiązków określonych w § 8;
- 8) sposób ponoszenia przez strony umowy kosztów realizacji praktycznej nauki zawodu wraz z kalkulacją tych kosztów, z uwzględnieniem § 9;

~~9) dodatkowe ustalenia stron umowy związane z odbywaniem praktycznej nauki zawodu.~~

9) dodatkowe ustalenia stron umowy związane z odbywaniem praktycznej nauki zawodu, w tym sposób zgłaszania i uwzględniania wniosków, o których mowa w § 4 ust. 6a.";

4. Do umowy dołącza się program nauczania dla danego zawodu dopuszczony do użytku w danej szkole przez dyrektora szkoły.

§ 3.2. Praktyczna nauka zawodu młodocianych jest organizowana przez pracodawcę, który zawarł z nimi umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

5. Pracodawca, o którym mowa w § 3 ust. 2, zawiera z innym podmiotem przyjmującym młodocianego na praktyczną naukę zawodu umowę o zorganizowanie dla młodocianego zajęć uzupełniających z zakresu praktycznej nauki zawodu niezrealizowanych u tego pracodawcy. Do umowy tej stosuje się odpowiednio przepisy ust. 3 i 4.

W umowie z pracodawcą należy przewidzieć zapis o postępowaniu w przypadku, gdy nie jest realizowana praktyczna nauka zawodu

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2010 r., Nr 244 poz. 1626)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2015 r., poz 1183)

Warto w umowie z pracodawcą opisać sposób nadzoru nad realizacją programu praktycznej nauki zawodu

§ 8.1. Szkoła kierująca uczniów na praktyczną naukę zawodu:

- 1) nadzoruje realizację programu praktycznej nauki zawodu;
- 2) współpracuje z podmiotem przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu;
- 3) zapewnia ubezpieczenie uczniów od następstw nieszczęśliwych wypadków;
- 4) akceptuje wyznaczonych instruktorów praktycznej nauki zawodu i opiekunów praktyk zawodowych, o których mowa w ust. 2 pkt 2, lub wyznacza do prowadzenia praktycznej nauki zawodu nauczycieli praktycznej nauki zawodu, zwanych dalej "nauczycielami";
- 5) zwraca uczniom odbywającym praktyczną naukę zawodu w miejscowościach poza ich miejscem zamieszkania i poza siedzibą szkoły, mającym możliwość codziennego powrotu do miejsca zamieszkania lub siedziby szkoły, równowartość kosztów przejazdów środkami komunikacji publicznej, z uwzględnieniem ulg przysługujących uczniom;
- 6) zapewnia uczniom odbywającym praktyczną naukę zawodu w miejscowościach poza siedzibą szkoły, do których codzienny dojazd nie jest możliwy, nieodpłatne zakwaterowanie i opiekę oraz ryczałt na wyżywienie w wysokości nie niższej niż 40 % diety przysługującej pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju;
- 7) przygotowuje kalkulację ponoszonych przez szkołę kosztów realizacji praktycznej nauki zawodu, w ramach przyznanych przez organ prowadzący środków finansowych.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2010 r., Nr 244 poz. 1626)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2015 r., poz 1183)

§ 8.2. Podmioty przyjmujące uczniów lub młodocianych na praktyczną naukę zawodu:

1) zapewniają warunki materialne do realizacji praktycznej nauki zawodu, a w szczególności:

- a) stanowiska szkoleniowe wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną, uwzględniające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy,
- b) odzież, obuwie robocze i środki ochrony indywidualnej oraz środki higieny osobistej przysługujące pracownikom na danym stanowisku pracy,
- c) pomieszczenia do przechowywania odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej,
- d) nieodpłatne posiłki profilaktyczne i napoje przysługujące pracownikom na danym stanowisku pracy, zgodnie z przepisami w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów,
- e) dostęp do urządzeń higieniczno-sanitarnych oraz pomieszczeń socjalno-bytowych;

2) wyznaczają odpowiednio nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz opiekunów praktyk zawodowych, o których mowa w § 10 i 11;

§ 8.2. Podmioty przyjmujące uczniów lub młodocianych na praktyczną naukę zawodu:

3) zapoznają uczniów lub młodocianych z organizacją pracy, regulaminem pracy, w szczególności w zakresie przestrzegania porządku i dyscypliny pracy, oraz z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy;

4) nadzorują przebieg praktycznej nauki zawodu; !

5) sporządzają, w razie wypadku podczas praktycznej nauki zawodu, dokumentację powypadkową;

Należy rozważyć uregulowanie w umowie „ramowych” zasad komunikacji i rozwiązywania problemów (szczególnie spraw spornych)

6) współpracują ze szkołą lub z pracodawcą, o którym mowa w § 3 ust. 2;

§ 3.2. Praktyczna nauka zawodu młodocianych jest organizowana przez pracodawcę, który zawarł z nimi umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

7) powiadamiają szkołę lub pracodawcę, o którym mowa w § 3 ust. 2, o naruszeniu przez ucznia lub młodocianego regulaminu pracy;

8) zapewniają uczniom odbywającym praktykę zawodową na statkach morskich i śródlądowych dietę na zasadach uzgodnionych z armatorem;

9) zapewniają uczniom odbywającym praktykę zawodową na statkach morskich i śródlądowych, wyokrętowanym ze statku za granicą wskutek wypadku lub choroby, świadczenia na zasadach określonych dla załóg tych statków.

§ 9.1. Organy prowadzące szkoły, które organizują praktyczną naukę zawodu poza szkołą, zapewniają środki finansowe umożliwiające uczniom odbycie praktycznej nauki zawodu. !

2. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, są przeznaczone na:

1) refundowanie pracodawcom wynagrodzenia instruktorów praktycznej nauki zawodu, o których mowa w § 10 ust. 2 pkt 1, prowadzących zajęcia praktyczne z uczniami, w tym także zajęcia praktyczne odbywane u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia - do wysokości minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela kontraktowego posiadającego dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego, określonej w przepisach w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy;

2) refundowanie pracodawcom dodatku szkoleniowego dla instruktorów praktycznej nauki zawodu, o których mowa w § 10 ust. 2 pkt 2, prowadzących zajęcia praktyczne z uczniami, w tym także zajęcia praktyczne odbywane u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia - w wysokości nie niższej niż 10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, zwanego dalej "przeciętnym wynagrodzeniem"; dodatek szkoleniowy ustala i wypłaca pracodawca;

Rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2015 r., poz. 636)
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2015 r., poz. 1183)

§ 9.1. Organy prowadzące szkoły, które organizują praktyczną naukę zawodu poza szkołą, zapewniają środki finansowe umożliwiające uczniom odbycie praktycznej nauki zawodu. !

2. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, są przeznaczone na:

.....

3) refundowanie pracodawcom kosztów odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej, niezbędnych na danym stanowisku szkoleniowym, przydzielonych uczniom na okres zajęć praktycznych prowadzonych u pracodawcy w danym roku szkolnym, **w tym także zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia** - do wysokości 20% przeciętnego wynagrodzenia;

4) refundowanie pracodawcom diety i świadczeń, o których mowa w § 8 ust. 2 pkt 8 i 9."

§ 10.1. Zajęcia praktyczne prowadzą nauczyciele.

2. Zajęcia praktyczne realizowane u pracodawców i w indywidualnych gospodarstwach rolnych mogą także prowadzić:

1) pracownicy, dla których praca dydaktyczna i wychowawcza z uczniami lub młodocianymi stanowi podstawowe zajęcie i jest wykonywana w tygodniowym wymiarze godzin przewidzianym dla nauczycieli,

2) pracodawcy lub wyznaczeni przez nich pracownicy albo osoby prowadzące indywidualne gospodarstwa rolne, dla których praca dydaktyczna i wychowawcza z uczniami lub młodocianymi nie stanowi podstawowego zajęcia lub jest wykonywana w tygodniowym wymiarze godzin niższym niż przewidziany dla nauczycieli, w ramach obowiązującego ich tygodniowego czasu pracy-zwani dalej "**instruktorami praktycznej nauki zawodu**".

3. Instruktorzy praktycznej nauki zawodu, o których mowa w ust. 2 pkt 1, powinni posiadać kwalifikacje wymagane od nauczycieli, określone w przepisach w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2010 r., Nr 244 poz. 1626)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2015 r., poz 1183)

§ 10.2. Zajęcia praktyczne realizowane u pracodawców i w indywidualnych gospodarstwach rolnych mogą także prowadzić:

....

4. Instruktorzy praktycznej nauki zawodu, o których mowa w ust. 2 pkt 2, powinni posiadać co najmniej tytuł mistrza w zawodzie, którego będą nauczać, lub w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, którego będą nauczać, i przygotowanie pedagogiczne wymagane od nauczycieli lub ukończony kurs pedagogiczny, którego program został zatwierdzony przez kuratora oświaty i obejmował łącznie **co najmniej 70 godzin zajęć z psychologii, pedagogiki i metodyki oraz 10 godzin praktyki metodycznej**, albo ukończony przed dniem 6 stycznia 1993 r. kurs pedagogiczny uprawniający do pełnienia funkcji instruktora praktycznej nauki zawodu.

§ 10.2. Zajęcia praktyczne realizowane u pracodawców i w indywidualnych gospodarstwach rolnych mogą także prowadzić:

5. Instruktorzy praktycznej nauki zawodu, o których mowa w ust. 2 pkt 2, niemający tytułu mistrza w zawodzie, powinni posiadać przygotowanie pedagogiczne lub ukończony kurs pedagogiczny, o których mowa w ust. 4, oraz:

- 1) świadectwo ukończenia technikum, technikum uzupełniającego lub szkoły równorzędnej albo świadectwo ukończenia szkoły policealnej lub dyplom ukończenia szkoły pomaturalnej lub policealnej i tytuł zawodowy w zawodzie, którego będą nauczać, lub w zawodzie pokrewnym do zawodu, którego będą nauczać, oraz co najmniej trzyletni staż pracy w zawodzie, którego będą nauczać, lub
- 2) świadectwo ukończenia liceum zawodowego i tytuł robotnika wykwalifikowanego lub równorzędny w zawodzie, którego będą nauczać, oraz co najmniej czteroletni staż pracy w tym zawodzie nabyty po uzyskaniu tytułu zawodowego, lub
- 3) świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego, liceum technicznego, liceum profilowanego, uzupełniającego liceum ogólnokształcącego, technikum i technikum uzupełniającego, kształcących w innym zawodzie niż ten, którego będą nauczać, lub średniego studium zawodowego i tytuł robotnika wykwalifikowanego lub równorzędny w zawodzie, którego będą nauczać, oraz co najmniej sześćoletni staż pracy w tym zawodzie nabyty po uzyskaniu tytułu zawodowego, lub
- 4) dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku (specjalności) odpowiednim dla zawodu, którego będą nauczać, oraz co najmniej trzyletni staż pracy w tym zawodzie nabyty po uzyskaniu dyplomu lub dyplom ukończenia studiów wyższych na innym kierunku (specjalności) oraz co najmniej sześćoletni staż pracy w zawodzie, którego będą nauczać.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2010 r., Nr 244 poz. 1626)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2015 r., poz 1183)

§ 11.1. Praktyki zawodowe organizowane u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych są prowadzone pod kierunkiem opiekunów praktyk zawodowych, którymi mogą być pracodawcy lub wyznaczeni przez nich pracownicy albo osoby prowadzące indywidualne gospodarstwa rolne.

2. Praktyki zawodowe organizowane w innych podmiotach niż wymienione w ust. 1 są prowadzone pod kierunkiem nauczycieli.

§ 12.

1. Pracodawca, u którego jest organizowana praktyka zawodowa uczniów, może zwolnić częściowo lub całkowicie opiekuna praktyk zawodowych od świadczenia pracy wynikającej z umowy o pracę ze względu na specyfikę działalności prowadzonej przez pracodawcę lub liczbę uczniów odbywających praktykę zawodową. Za czas częściowego lub całkowitego zwolnienia od świadczenia pracy opiekunowi praktyk zawodowych przysługuje wynagrodzenie miesięczne obliczone jak za urlop wypoczynkowy.

2. W przypadku gdy opiekun praktyk zawodowych nie został zwolniony od świadczenia pracy, pracodawca ustala i wypłaca opiekunowi praktyk zawodowych dodatek szkoleniowy w wysokości nie niższej niż 10 % przeciętnego wynagrodzenia.

3. Opiekun praktyk zawodowych może otrzymać od pracodawcy za okres prowadzenia praktyk zawodowych premię w wysokości nie niższej niż 10 % przeciętnego wynagrodzenia.

4. Do opiekunów praktyk zawodowych prowadzonych na statkach morskich i śródlądowych stosuje się przepisy ust. 1 i 3.

5. Opiekunowi praktyki zawodowej prowadzonej na statku morskim lub śródlądowym, bez względu na strefę pływania, dla którego opieka nad uczniami stanowi podstawowe zajęcie, przysługuje dieta na zasadach uzgodnionych z armatorem.

6. Opiekunowi praktyki zawodowej prowadzonej na statku morskim lub śródlądowym, dla którego opieka nad uczniami stanowi dodatkowe zajęcie, przysługuje dodatek w wysokości określonej w ust. 2.

Proszę określić (wynikające z przepisów prawnych):

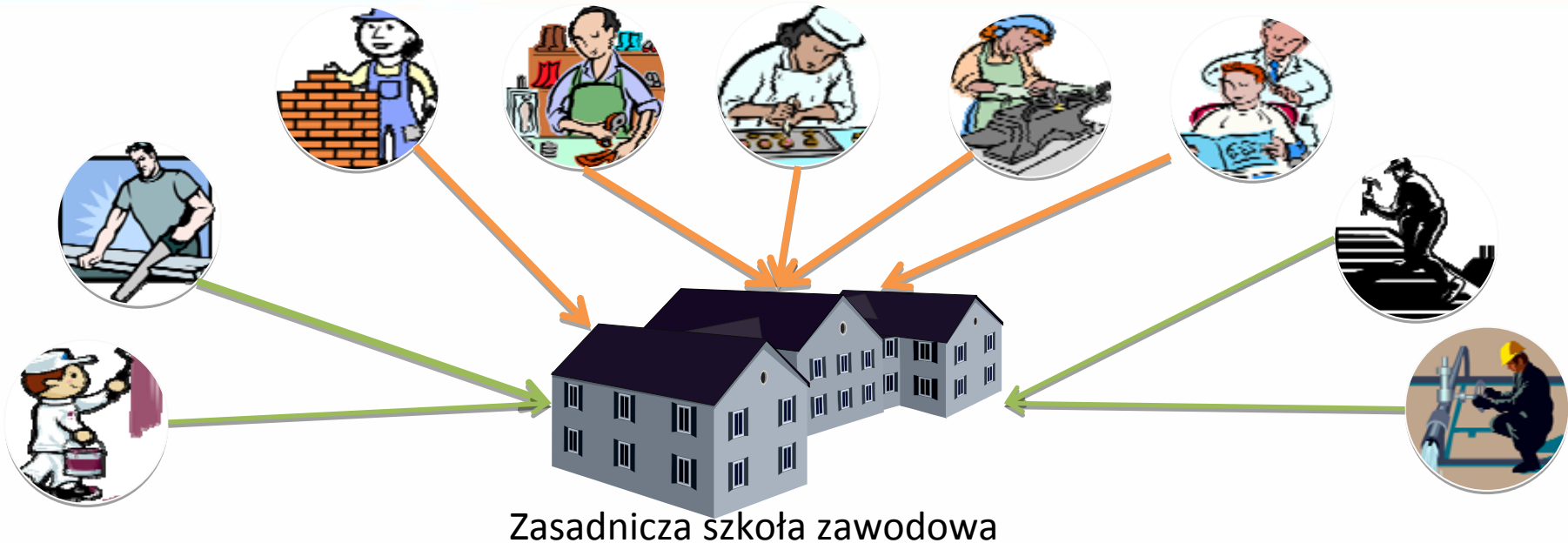
- ✓ obowiązki szkoły kierującej ucznia na praktyczną naukę zawodu
- ✓ obowiązki podmiotu przyjmującego uczniów na praktyczną naukę zawodu

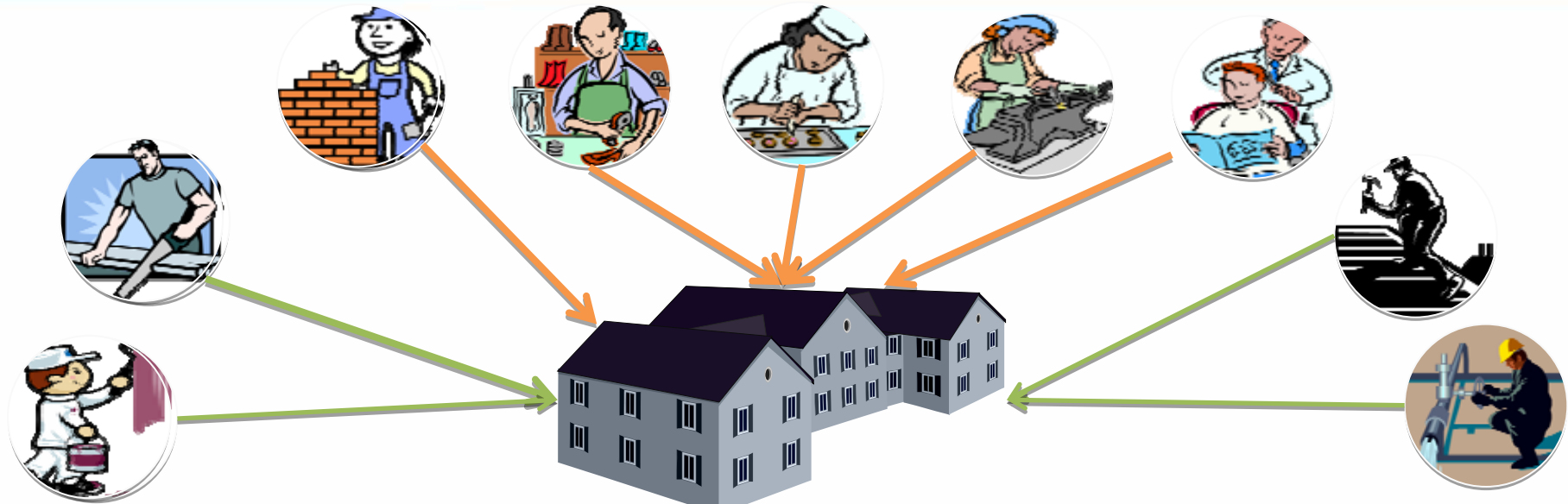
Proszę wskazać obowiązki stron, o jakie obszary/zapisy (dotychczas nieuregulowane przepisami prawa) powinny być rozszerzone.

Proszę przygotować umowę o praktyczną naukę zawodu organizowaną poza daną szkołą

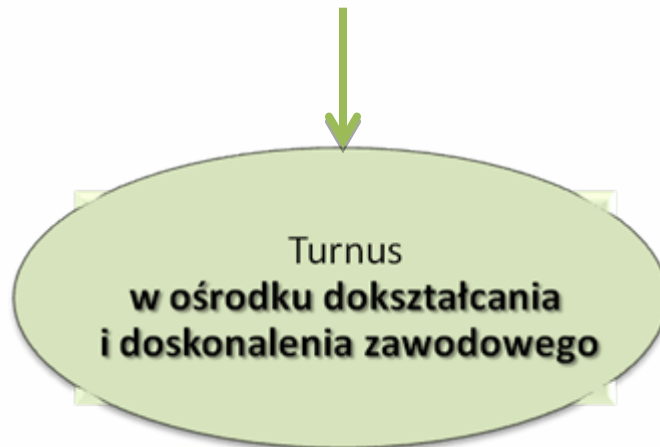
UMOWA zawarta w celu praktycznej nauki

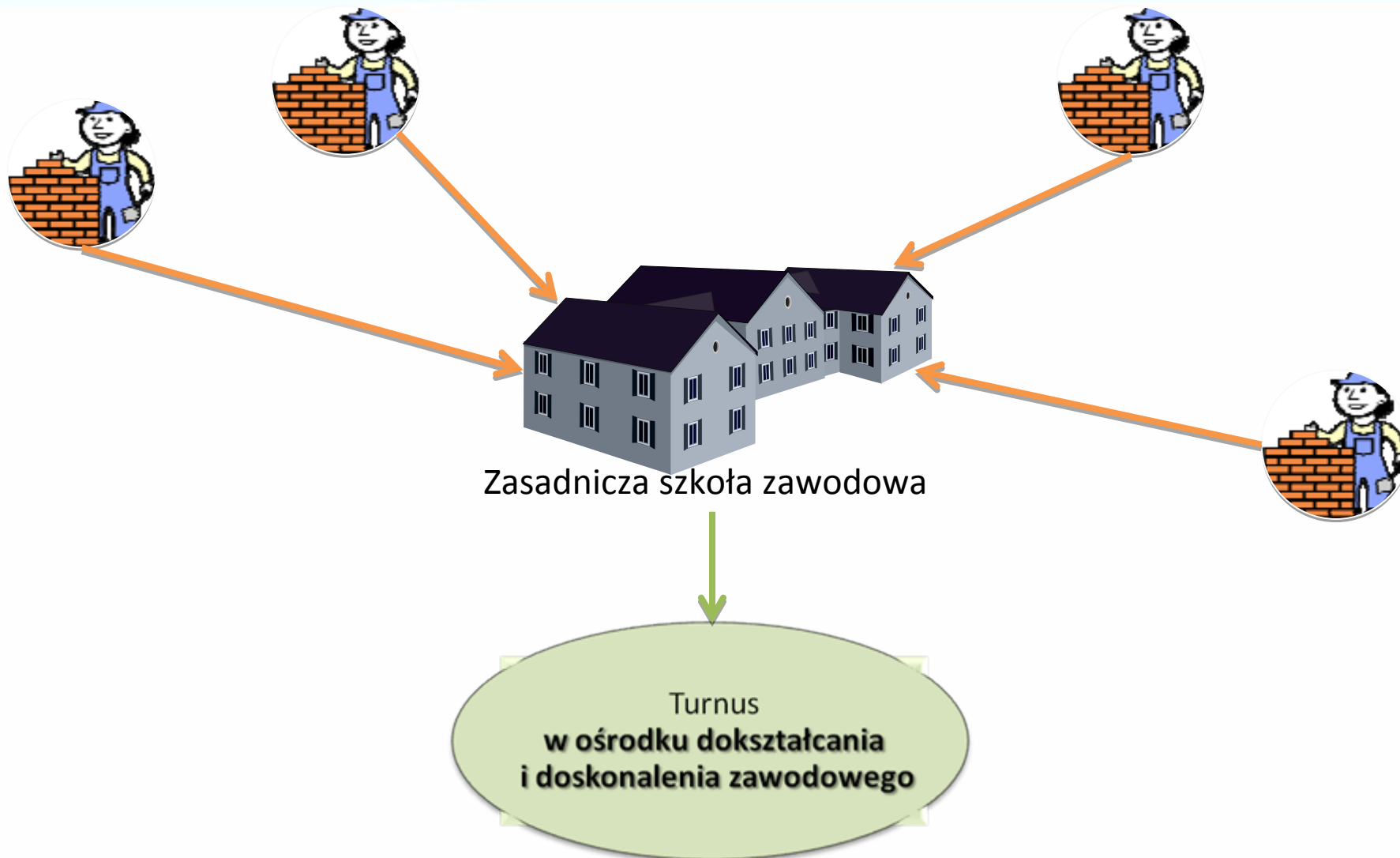

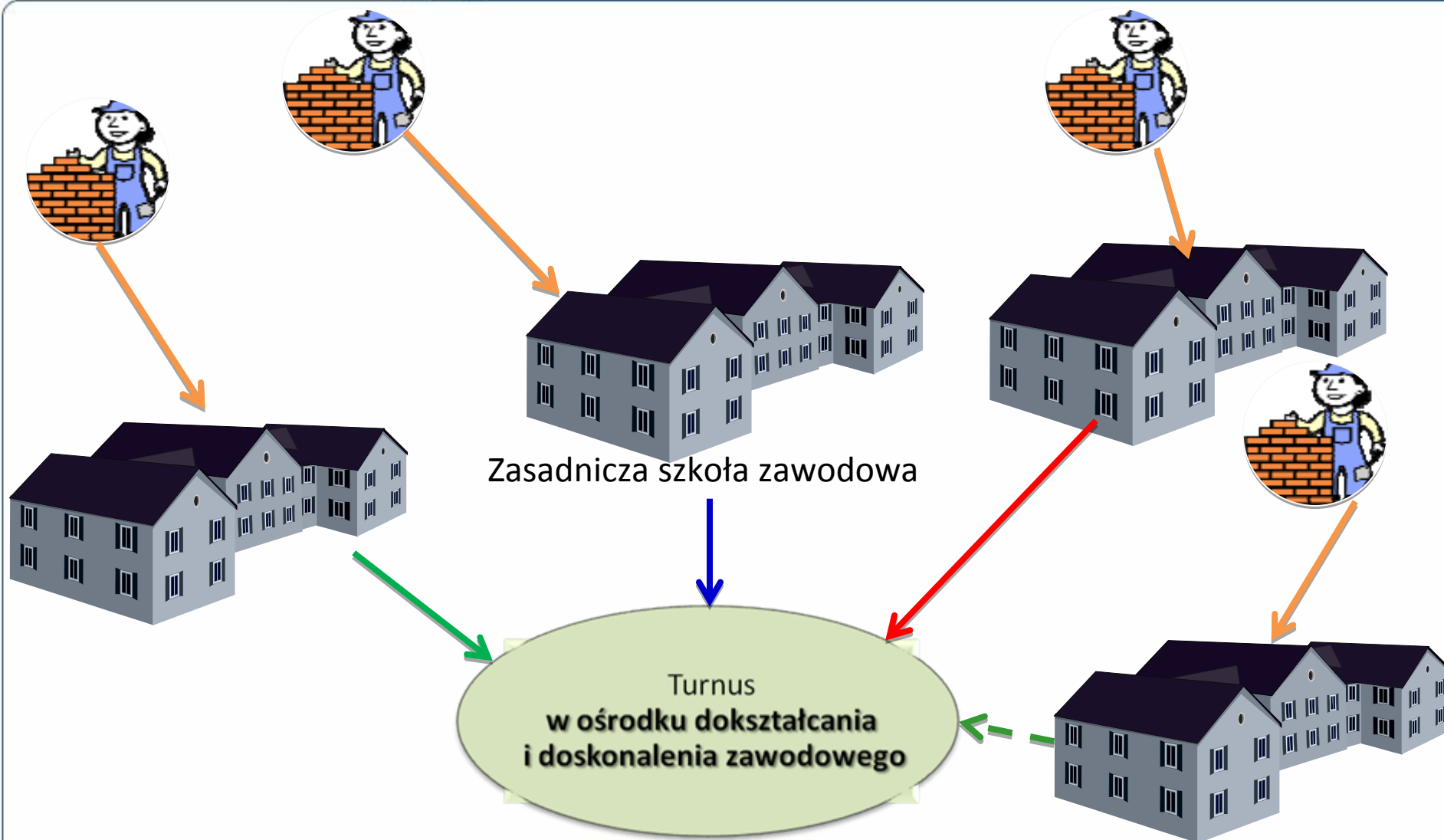

Zasadnicza szkoła zawodowa

Zasadnicza szkoła zawodowa

Turnus
w ośrodku dokształcania
i doskonalenia zawodowego

PRACOWNIK MŁODOCIANY

Pracodawca
spoza rzemiosła

Pracodawca - rzemieślnik

Zawód z listy
zawodów szkolnictwa zawodowego

Zawód spoza listy
zawodów szkolnictwa zawodowego

Egzamin potwierdzający
kwalifikacje w zawodzie

Egzamin czeladniczy

Egzamin czeladniczy

Możliwość zaliczenia uzyskanych kwalifikacji
do innych wybranych zawodów
(w tym do zawodów na poziomie technika)

14:39:43

Możliwość uzyskania dyplomu
mistrzowskiego mistrzowski

Opr. B. Kruszakin

133

Hej, już niebawem będę wiedział, co to za obiekt

Model edukacji zawodowej nazywany systemem dualnym zakłada połączenie praktyki z nauką teoretyczną. Wymaga zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. Podobnie jak ma to miejsce w systemie...

Od 1 września 2015 roku w rozporządzeniu w sprawie praktycznej nauki zostały zdefiniowane zasady dualnego systemu kształcenia. Nie ma wymogu zaistnienia stosunku pracy pomiędzy pracodawcą a uczniem.

Dla tych zasad kształcenia określony został minimalny i maksymalny czas trwania nauki u pracodawcy oraz obowiązek podpisania umowy pomiędzy Dyrektorem szkoły a podmiotem przyjmującym uczniów.

Organizacja kształcenie pracowników młodocianych nie uległa zmianie

Z założeń systemu wynika, że nauka teoretyczna i praktyczna. Polega na...
 nauce zawodowej...
teoretycznym i praktycznym...
możliwości prowadzenia...
poziom wykształcenia wg ISCED 2011)

nauce przemiennej studentów zatrudnionych w zakładzie pracy i pobierających naukę w szkole wyższej (piąty i szósty poziom wykształcenia wg ISCED 2011)

<http://edukator.koweziu.edu.pl/index.php/ksztalcenie-zawodowe/1214-dualny-system-ksztalcenia>

Model edukacji zawodowej nazywany systemem dualnym zakłada połączenie praktyki z nauką teoretyczną. Praktyka została określona jako zatrudnienie na podstawie umowy o pracę pomiędzy pracodawcą a pracownikiem podobnie jak ma to miejsce przy kształceniu pracowników młodocianych w Polsce.

.....

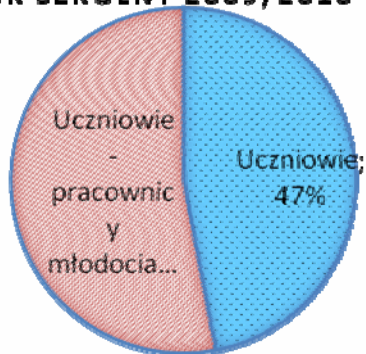
Bądźmy otwarci nie tylko na doskonalenie systemu dualnego, ale także na jego wprowadzanie do **kolejnych form kształcenia zawodowego**.

Do jakich form kształcenia możemy zastosować system dualny?

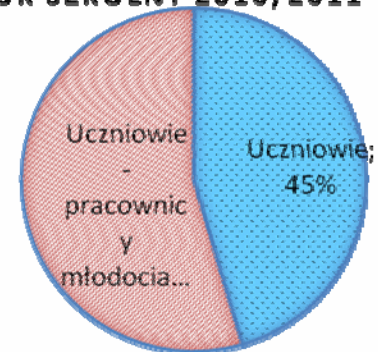
Czy zatem każda „aktywność” uczniów/słuchaczy u pracodawcy **jest** kształceniem w systemie dualnym?

<http://edukator.koweziu.edu.pl/index.php/ksztalcenie-zawodowe/1214-dualny-system-ksztalcenia>

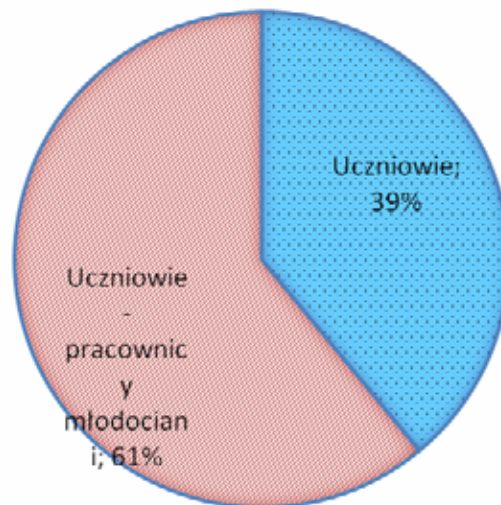
ROK SZKOLNY 2009/2010

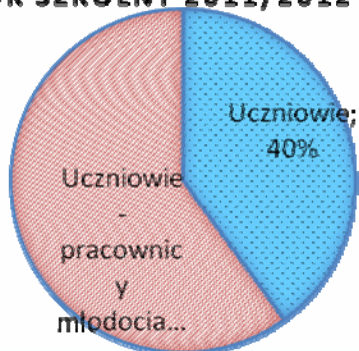
ROK SZKOLNY 2010/2011

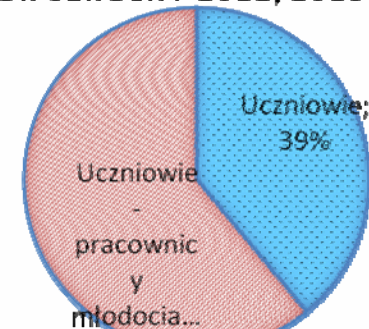
ROK SZKOLNY 2012/2013

ROK SZKOLNY 2011/2012

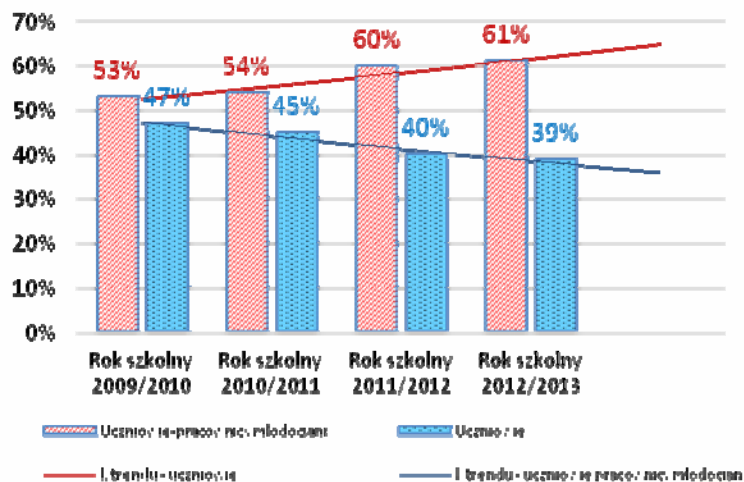

ROK SZKOLNY 2012/2013

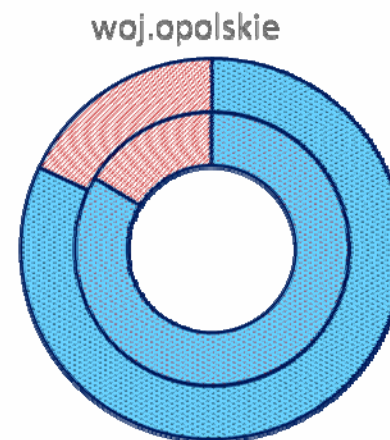
Źródło: IMEN, na podstawie danych SIO

2012
Liczba uczniów
943
16%

2012
Liczba uczniów
młodocianych
pracowników
4 842
84%

**2013; Liczba
uczniów; 1 018;
18%**

**2013; Liczba
uczniów
młodocianych
pracowników; 4
651; 82%**

■ Liczba uczniów młodocianych pracowników   ■ Liczba uczniów

Susanne Burger - Kierownik Działu Europa Federalnego Ministerstwa Edukacji i Badań
**„.... „nie da się 1:1 przełożyć niemieckiego systemu do innych krajów”,
ale można i należy korzystać z wiedzy i doświadczeń państw, które przeszły
drogę wdrażania systemów kształcenia zawodowego pomimo odmiennych
uwarunkowań wewnętrznych. ...”**

*Gunther Spillner - Kierownik Biura Komisji Głównej Federalnego Instytutu ds. Kształcenia Zawodowego
Federalnego Instytutu ds. Kształcenia Zawodowego*

Ważne jest znaczenie „współpracy i porozumienia wszystkich partnerów biorących udział w procesie kształtowania systemu kształcenia zawodowego: rządu, organizacji pracodawców, przedsiębiorców, związków zawodowych oraz koordynujących program instytutów.”

Zwrócił uwagę, że obecny stan był wypracowywany od 1969 roku tj. momentu wprowadzenia „Ustawy o kształceniu zawodowym”.

Stwierdził:

„gospodarka najlepiej wie, jakich potrzebuje kompetencji a pracownicy także uzyskują informację, czego od nich oczekuje .....

Oddzielny problem to jak zmotywować uczniów do wyboru określonej ścieżki kształcenia zawodowego.

System dualny zwany też **przemiennym** lub **dwutorowym** polega na nauce zawodu organizowanej przez pracodawcę oraz kształceniu teoretycznym i ogólnym w systemie szkolnym lub formach pozaszkolnych. Jest on bardzo upowszechniony w Niemczech, Austrii, Szwajcarii, Norwegii i Francji.

W Niemczech „ponad 2/3 młodzieży kończącej szkołę obowiązkową wybiera jako dalszą ścieżkę edukacyjną system dualny” [i], znajdując później zatrudnienie i to najczęściej u pracodawcy, u którego się kształciła.

W Niemczech osoby zdobywające wykształcenie zawodowe w drodze kształcenia dualnego na ogół uczą się 3 lata zawodu w szkole i w zakładzie pracy zgodnie z wybranym zawodem lub też w specjalistycznych szkołach zawodowych podlegających wyłącznemu nadzorowi państwa. Tam też system dualny realizowany jest dla osób od 16. roku życia bez podania górnej granicy. Oznacza to, że może być i jest realizowany na wszystkich poziomach kształcenia.

W system kształcenia dualnego w Niemczech zaangażowane są instytucje na poziomie federalnym (Ministerstwo Edukacji i Badań Naukowych), kraje związkowe, izby przemysłowo-handlowe i rzemieślnicze, pracodawcy oraz uczniowie. Uczniowie sami wyszukują sobie pracodawców w wybranym przez siebie zawodzie.

„Po latach aktywności i zmian w niemieckim systemie kształcenia zawodowego zauważa się efekty w postaci redukcji bezrobocia wśród ludzi młodych”

– stwierdza Susanne Burger[ii].

Zmniejsza się też niedopasowanie kwalifikacji pracowników do potrzeb pracodawców.

SZKOŁA KSZTAŁCĄCA W ZAWODZIE (szkoła zawodowa)

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE
(NAUKA ZAWODU)

KSZTAŁCENIE
OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

Kształcenie zawodowe
praktyczne

Kształcenie
zawodowe
teoretyczne

Zajęcia
praktyczne

Zajęcia w
laboratoriach
i pracowniach

Praktyka
zawodowa

Tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze uregulowany jest w art. 42 (Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela; Dz. U. z 2006 r. nr 97, poz. 674 z późn. zmianami), z zastrzeżeniem ust. 2a i 4a, według następujących norm podanych w **tabeli zamieszczonej w ustępie 3.**

Tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych dla nauczyciele wynosi:

- 18 godzin dla nauczycieli przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół specjalnych, liceów ogólnokształcących, **przedmiotów teoretycznych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe**, w tym w szkołach specjalnych i szkolenia rzemieślniczego w schroniskach dla nieletnich oraz zakładach poprawczych, **przedmiotów teoretycznych na kwalifikacyjnych kursach zawodowych**, przedmiotów artystycznych i ogólnokształcących w szkołach artystycznych i innych placówkach kształcenia artystycznego wynosi 18 godzin a
- 22 godziny dla nauczyciele **praktycznej nauki zawodu** we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych

Pojęcia: kształcenie **zawodowe teoretyczne** oraz kształcenie **zawodowe praktyczne** nie występują w podstawie programowej kształcenia w zawodach i KN

- ❑ Pojęcia te występują w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 204) i są określeniem obowiązkowych zajęć edukacyjnych w zakresie kształcenia zawodowego do celów organizacji kształcenia w szkołach. [Rozporządzenie to nie reguluje organizacji kwalifikacyjnych kursów zawodowych.](#)

Zgodnie z § 2. 1. Ramowy plan nauczania określa:

1) minimalny wymiar godzin na danym etapie edukacyjnym przeznaczonych na realizację: poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w toku których odbywa się edukacja wczesnoszkolna, nauczanie przedmiotów, bloków przedmiotowych, o których mowa w § 4 ust. 3, i **kształcenie zawodowe**, oraz zajęć z wychowawcą;

- ❑ § 2. 2. W oddziałach szkół prowadzących kształcenie zawodowe na podstawie modułowego programu nauczania dla zawodu minimalny wymiar godzin na kształcenie zawodowe jest sumą minimalnych wymiarów godzin na kształcenie zawodowe teoretyczne i kształcenie zawodowe praktyczne, określonych w ramowych planach nauczania dla danego typu szkoły

- ❑ Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z § 4. 1. Na podstawie ramowego planu nauczania **dyrektor szkoły ustala szkolny plan nauczania**, w którym określa dla poszczególnych klas (semestrów) na danym etapie edukacyjnym tygodniowy (semestralny) wymiar godzin odpowiednio:
  - 1) poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz zajęć z wychowawcą;
  - 2) **poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego;**
  - 3) zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych;
  - 4) dodatkowych zajęć edukacyjnych, jeżeli takie zajęcia są prowadzone.
- ❑ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. 2010 nr 244 poz. 1626) określa, iż zgodnie z § 1. „określa warunki i tryb organizowania praktycznej nauki zawodu **W** warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego, u pracodawców i w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz wymagane od prowadzących praktyczną naukę zawodu i przysługujące im uprawnienia”.
Wskazane powyżej **miejsca jednak nie decydują o tym, że zajęcia należy zakwalifikować, jako zajęcia praktyczne.**

- ❑ O zakwalifikowaniu danych zajęć edukacyjnych, jako zajęcia praktyczne decyduje forma i cel realizacji tych zajęć określony w § 4 ust. 2.:
„Zajęcia praktyczne organizuje się dla uczniów i młodocianych w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie”.
- ❑ Po zakwalifikowaniu zajęć dydaktycznych, jako zajęcia praktyczne należy pamiętać, że zgodnie z § 4. 6. *„Zakres wiadomości i umiejętności nabywanych przez uczniów na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych oraz wymiar godzin tych zajęć i praktyk określa program nauczania dla danego zawodu dopuszczony do użytku w danej szkole **przez dyrektora szkoły**”,* oraz §6 ust 1 określa że: *„...Liczba uczniów lub młodocianych w grupie powinna umożliwiać realizację programu nauczania dla danego zawodu dopuszczonego do użytku w danej szkole przez dyrektora szkoły i uwzględniać specyfikę nauczanego zawodu, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy w sprawie prac wzbudzonych młodocianym, a także warunki lokalowe i techniczne w miejscu odbywania praktycznej nauki zawodu.*
- ❑ *Reguluje to także statut publicznego technikum § 8 ramowego statutu publicznego technikum oraz ..*

- ❑ Dyrektor powinien dostosować organizację kształcenia zawodowego w określonym zawodzie do wymagań zawartych w podstawie programowej oraz do warunków technicznych i dydaktycznych, jakie posiada szkoła, określając przedmioty ich liczbę godzin oraz **formy** ich realizacji uwzględniając ramowe plany nauczania dla danego typu szkoły. **Dyrektor szkoły swą autonomiczną decyzją powinien więc określić w szkolnym planie nauczania zajęcia, które będą realizowane w formie zajęć praktycznych.**

- ❑ Uwzględniają zapisy Ustawy Karta nauczyciela i przytoczone powyżej rozporządzenia 22 godzinną tygodniową liczbę godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych dla nauczyciela powinno przyjmować się **tylko dla zajęć edukacyjnych z nauki zawodu realizowanych w formie zajęć praktycznych.**

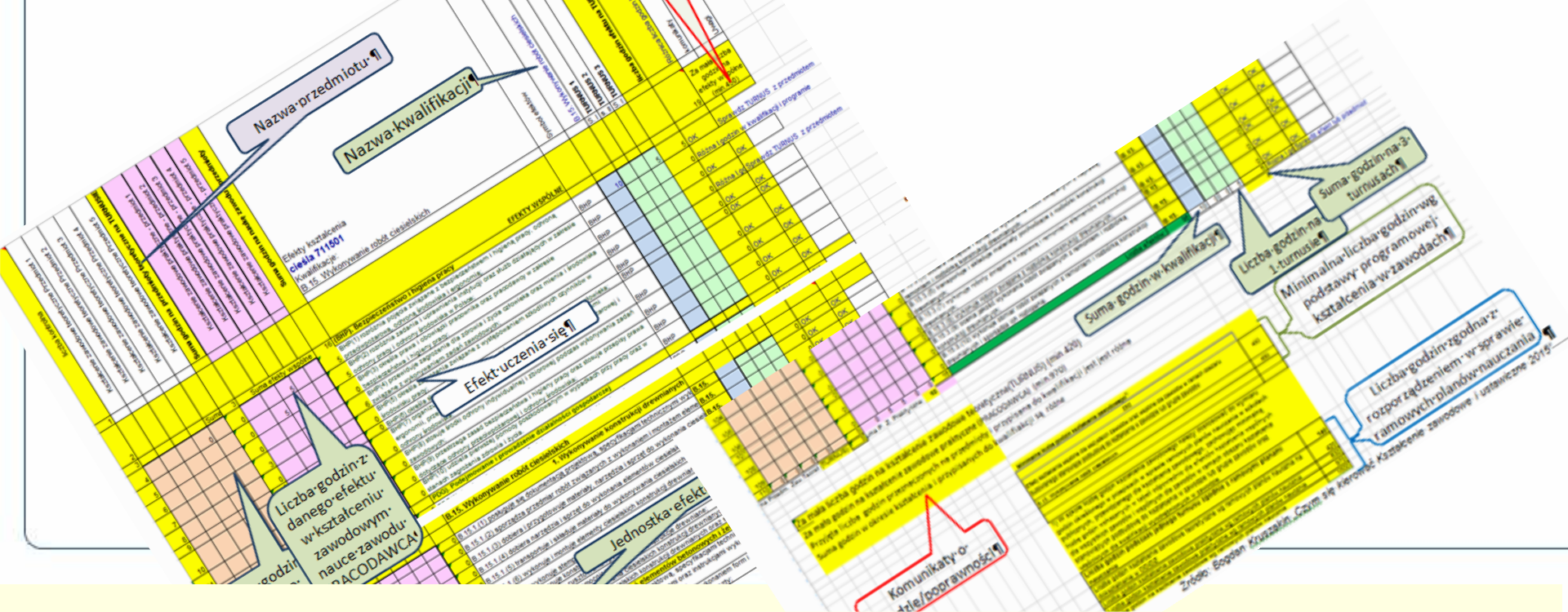
W pozostałych przypadkach należy przyjmować 18 godzin.

Pingwin jest nieporadny na lądzie słabe i powolne lecz w wodzie szybki i zwinny więc.... **NIE UCZMY GO CHODZIĆ LECZ PŁYWANIA**

Proszę dokonać:

1. Proszę pogrupować wybrane efekty kształcenia oraz przypisać je do przedmiotów/modułów/bloków dla zawodu/kwalifikacji wykorzystując arkusz kalkulacyjny (załącznik elektroniczny).
2. Proszę spróbować uszczegółowić 2 efekty.
3. Proszę wskazać możliwości wykorzystania arkusza kalkulacyjnego do monitorowania podstawy programowej kształcenia w zawodach.

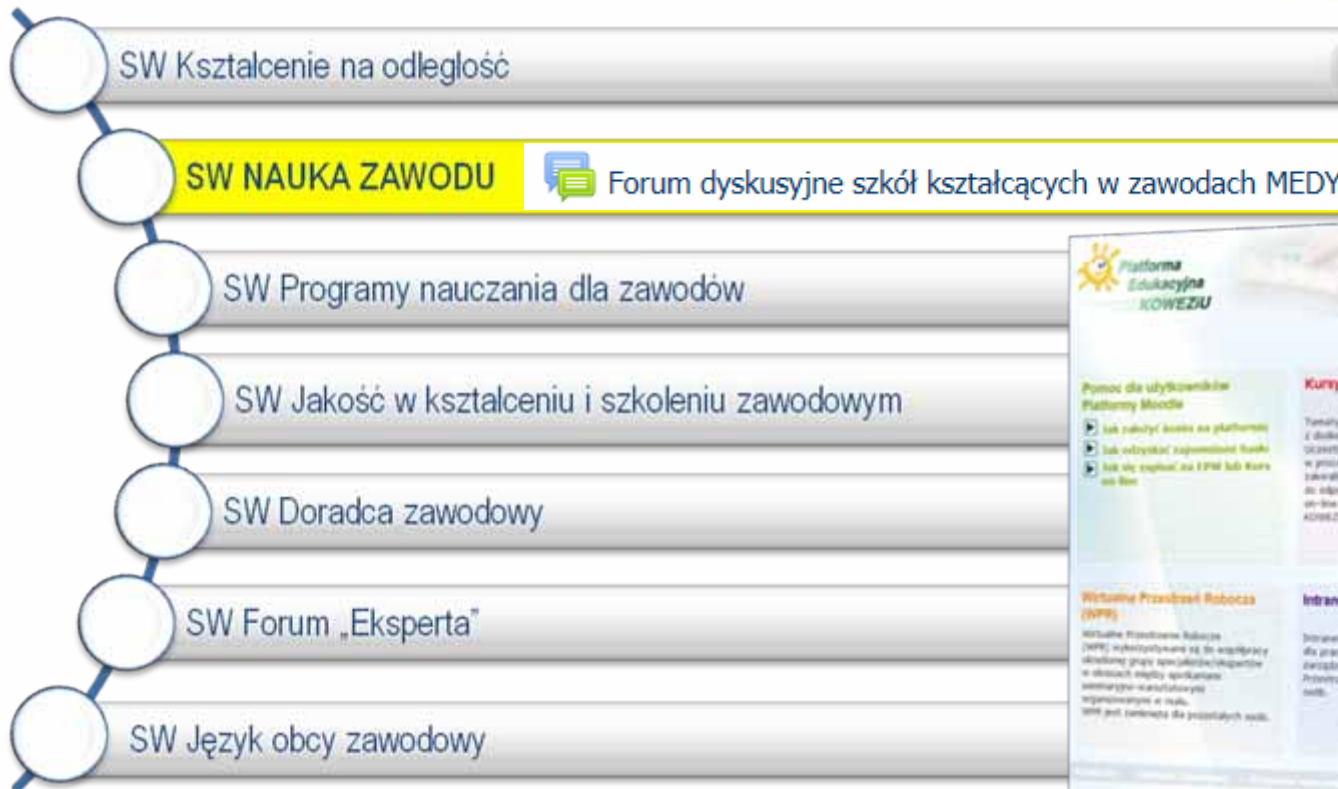

Jürgen Hogeforster - Hanseatic Paliament

„ ...mamy okrągłe głowy
by myśli mogły zmieniać kierunek”.

FORMY DOSKONALENIA

<http://moodle.koweziu.edu.pl/>

Dziękuję za uwagę.

Zapraszam do kontaktu: [**b.kruszakin@koveziu.edu.pl**](mailto:b.kruszakin@koveziu.edu.pl)

Zachęcamy do odwiedzin naszej strony [**www.koveziu.edu.pl**](http://www.koveziu.edu.pl)

Wskaźnik zatrudnienia

- Polska 52% kobiet i 67% mężczyzn
- Szwecja 71% kobiet i 78% mężczyzn

Wskaźnik zatrudnienia osób starszych

- Polska 29% kobiet i 50% mężczyzn
- Norwegia 66% kobiet i 73% mężczyzn

Wskaźnik zatrudnienia w niepełnym wymiarze

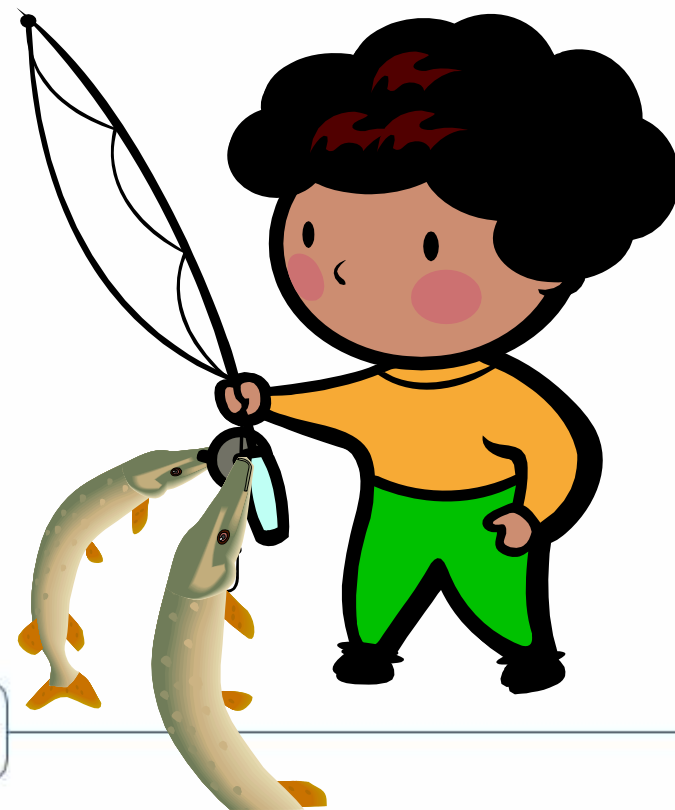
- Polska 10% kobiet i 5% mężczyzn
- Niemcy 45% kobiet i 8% mężczyzn

Z większą liczbą kobiet i mężczyzn – zwiększenie wydajności, więcej możliwości pracy i wykwalifikowanych pracowników

CHCESZ IM POMÓC

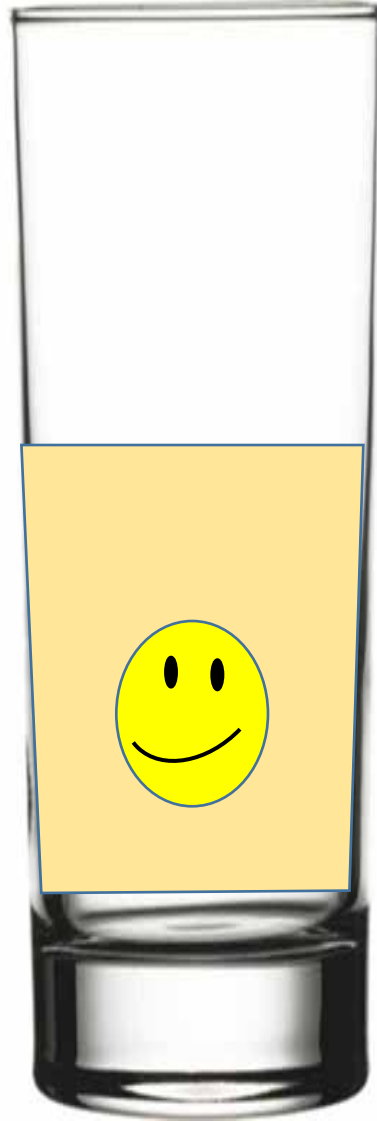
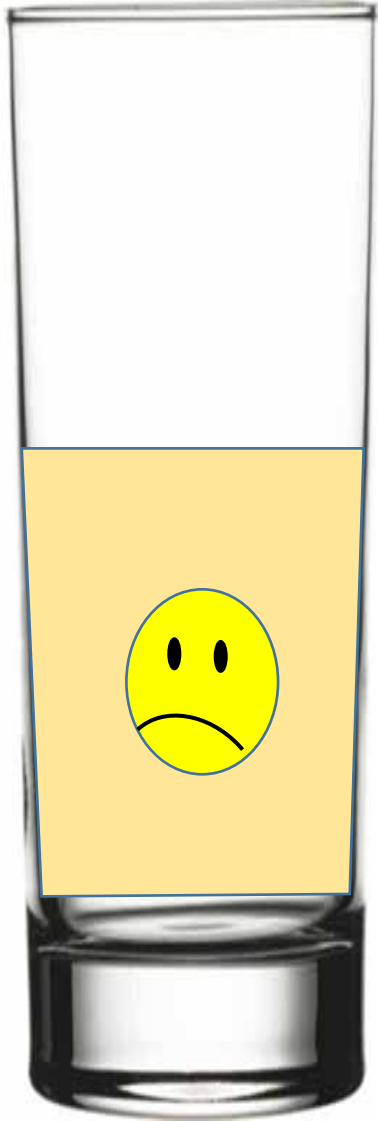

**DAJ WĘDKĘ
A JESZCZE LEPIEJ I SIĘĆ**

**TAK IM POMOŻESZ
I BĘDZIE OK!**

Uczenie się przez całe życie

Opracował: Bogdan Kruszakin

Najpopularniejsze zawody w roku szkolnym 2013/2014

I.p.	Zawód	Nabór
1.	Technik informatyk	19 130
2.	Technik żywienia i usług gastronomicznych	16 865
3.	Technik ekonomista	11 481
4	Technik hotelarstwa	9 073
5	Technik pojazdów samochodowych	8 073
6	Technik logistyk	8 184
7	Technik budownictwa	6 712
8	Technik mechatronik	5 421
9	Technik mechanik	5 163
10	Technik organizacji reklamy	4 567

I.p	Zawód	Nabór
1.	Mechanik pojazdów samochodowych	13 216
2.	Kucharz	12 006
3.	Fryzjer	7 893
4	Sprzedawca	6 846
5	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	4626
6	Cukiernik	3 674
7	Ślusarz	2 643
8	Elektromechanik pojazdów samochodowych	2 605
9	Stolarz	2 538
10	Elektryk	2 474

<https://player.vimeo.com/video/42982065>

Półautomatyczne urządzenie do prac murarskich HA IV zapewnia pełną wszechstronność. Przy użyciu tej maszyny można stosować zwykłe zaprawy jak również nowe kleje. Przy szerokości roboczej do 13 metrów i wysokości ściany do 4 metrów nadaje się ona do wszelkich prac w budownictwie mieszkaniowym i budownictwie przemysłowym

http://www.iantar.pl/index.php?id=137&tx_pproductskas_fiskalne_pi1%5BshowUid%5D=506

<http://www.rimatem.com/pl/polautomat-ha-iv/>

KWALIFIKACYJNE KURSY ZAWODOWE OD A-Z

- A. Pomysł - inicjatywa by rozpocząć prowadzenie KKZ. Powołanie zespołu zadaniowego
- B. Sprawdzenie czy w danej kwalifikacji można prowadzić KKZ ?
- C. Sprawdzenie czy szkoła/placówka może organizować KKZ w wybranej kwalifikacji.
- D. Podjęcie działań w celu uzyskania prawa do kształcenia danym zawodzie (dot. szkół). *(opcjonalnie)*
- E. Analiza stanu i ewentualne działania zmierzające do pozyskania kadry.
- F. Analiza bazy techno-dydaktycznej (warunki bhp, możliwość kształcenia osób niepełnosprawnych, kształcenie zdalne) ewentualne podjęcie działań mających na celu jej uzupełnienia lub pozyskania możliwości wykorzystania bazy zewnętrznej (CKU. CKP. pracodawcy)
- G. Działania zmierzające do zapewnienia bazy techno-dydaktycznej i kadrowej.
- H. Zapewnienie nadzoru podnoszącego jakość kształcenia, ...
- I. Wybór formy (stacjonarna, zaoczna) prowadzenia kursu i jego czasu trwania KKZ.
- J. Analiza możliwości zastosowania metod kształcenia na odległość i podjęcie decyzji.

KWALIFIKACYJNE KURSY ZAWODOWE OD A-Z

- K. Ustalenie z organem prowadzącym zasad rozliczania nauczycieli z kształcenia na odległość.
- L. Decyzja o wyborze źródła programu czyli skąd brać ? Wykorzystać program innego autora, modyfikować czy samodzielnie konstruować?
- M. Sprawdzenie czy wykorzystując program nauczania innego autora nie naruszamy jego praw autorskich?
- N. Konstruowanie/modyfikowanie programu nauczania (w sposób umożliwiający zorganizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia słuchaczy zwolnionych z wybranych zajęć dydaktycznych kursu).
- O. Włączenie KKZ do planów szkoły/placówki (arkusz organizacji/plan kształcenia).
- P. Opinia rady pedagogicznej rozkładu zajęć edukacyjnych, oraz organizacji KKZ i praktyk.
- Q. Ustalenie zasad rekrutacji i organizacji zajęć. Sprawdzenie czy zasady rekrutacji na KKZ nie naruszają zasad z USO, zasad równości , ...?
- R. Rekrutacja, sprawdzenie czy można zwolnić kandydata na KKZ z już posiadanych „efektów kształcenia „i oraz ustalenie indywidualnych ścieżek kształcenia na KKZ.

KWALIFIKACYJNE KURSY ZAWODOWE OD A-Z

S. Określenie zasad **ocenia**nia i **formy zaliczania kursu przez słuchaczy**

T. Wprowadzenie zmian w prawie wewnętrznym (statut, regulaminy).

U. Założenie i prowadzenie wymaganej dokumentacji..

V. Zgłoszenie KKZ do dnia 30 września (roku poprzedzającego organizację KKZ) do jst w celu zapewnienia finansowania .....

W. Realizacja kursu

X. Informacja do OKE o rozpoczęciu kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w terminie 14 dni od daty rozpoczęcia tego kształcenia.

Y. Zakończenie kursu wydanie zaświadczeń. Słuchacze przesyłają do oke zaświadczenie o ukończeniu kursu.

Z. Zgłoszenie do jst liczby słuchaczy którzy zdali egzaminy.

Mając lat około 12 bardzo interesowałem się samochodami wyścigowymi. Silniki , tuning to była moja pasja szczególnie zafascynował mnie silnik Vancla. Któregoś pięknego letniego wieczoru snułem marzenia o wygranej w wyścigu jakimś tam. Obmyślałem sposoby dotarcia na pierwszej pozycji. W swoich przemyśleniach doszedłem do wniosku, że moc silnika będzie miała decydujące znaczenie dla osiągnięcia szczytnego celu.

**Kombinowałem ... rysowałem ... tworzyłem ....
aż tu mnie "oświeciło".**

W tradycyjnych silnikach kolejne cylindry mamy ustawione jeden za drugim, a gdyby tak ustawić je naprzeciwko siebie. To było to. Upragniona wygrana w wyścigach i **ZWYCIĘSTWO.**

Jacek Krzeski http://informatyczne.e-uslugi.info/index.php?option=com_content&view=article&id=4&Itemid=9

Kombinowałem ... rysowałem ... tworzyłem .... aż tu mnie "oświeciło".

..... To było to. Upragniona wygrana w wyścigach i **ZWYCIĘSTWO**.

Spać położyłem się ok 4 am. Następnego dnia udałem się z wizytą do rodziców, przy okazji postanowiłem pogłębić co nieco moją wiedzę dotyczącą silników (moja wiedza w tej dziedzinie pozostawiała wiele luk).

Jakież było moje zdziwienie gdy przeglądając Encyklopedię Techniki Wojskowej **natknąłem się na identyczne rozwiązanie**. Mało tego okazało się, że w silnikach samolotowych już przed pierwszą wojną były stosowane identyczne rozwiązania, mało tego ilość cylindrów ustawionych naprzeciw siebie sięgała 5 (na kształt gwiazdy).

W skrócie odkryłem Amerykę. Columbem nie jestem, ale potrafię sam dołynąć do Ameryki.

Jacek Krzeski http://informatyczne.e-uslugi.info/index.php?option=com_content&view=article&id=4&Itemid=9